REGD. NO. H 18

విడి ప్రతి 0–30 పై. 3–1–69 శుక్రవారం

జమీన్ రైతు

స్థాపకులు : నెల్లూరు వెంకట్రామానాయుడు

సంపుటి 41 ★ సంపాదకుడు : నెల్లూరు శ్రీరామమూర్తి ★ సంచిక 1

'ఎవరెస్టు' సిమెంటు
రేకులు, పైపులు, గ్రోమోర్
అమోనియం ఫాస్ఫేటు, 28-28
యూరియా, ప్యారీకంపెనీ సూపరు
ఫాస్ఫేటు, పురుగుల మందులు
దొరకుచోటు:
పెద్దిశెట్టి సత్యనారాయణ
(కాల్ టెక్సు పెట్రోలుబంకు ఎదురుగ)
గూడూరు – నెల్లూరుజిల్లా.

4-1-69 తేది శనివారంనుండి
నెల్లూరు శ్రీ లీలామహల్ లో
'EBIRAH'
పాతాళ మృగ రాకాసులు
మహాసముద్రాలను కల్లోలం చేసే
భీకరజంతువుల భయంకర
యుద్ధచిత్రం.
(సినిమాస్కోప్) (కలర్)

చంద్రమండల విజేతలు ఫ్రాంక్ బార్మెన్, జేమ్సులోవెల్, విలియంఆండర్స్

పాతవాటిని పూర్తిచేయడానికితప్ప కొత్తపనులు తలపెట్టడానికే వీలులేని రాష్ట్ర నాల్గవ ప్రణాళిక

మా హైదరాబాదు విలేఖరి

ఎలాగైతేనేమి మూడు సంవత్సరాల నంతరమైనా సరే ప్రణాళికా సంఘంవారు నాల్గవ పంచవర్షప్రణాళికా ఖర్చు ఎంత వుండాలో నిశ్చయించారు. దేశంలో, రాష్ట్రాల్లో ఇందువల్ల అనిశ్చిత పరిస్థితి తొలగిపోయినమాట నిజమే కాని, ఇంతటితో మన రాష్ట్రానికి సంబంధించినంత వరకు గట్టెక్కామనుకొనడానికి వీల్లేదు.

మనరాష్ట్రం కేవలం వ్యవసాయ ప్రదేశంగానే వుండిపోకుండా పారిశ్రామిక రంగాను, ఇతర రంగాల్లోను అభ్యున్నతి చెందాలంటే కనీసం రూ 700 కోట్లతో చతుర్థ ప్రణాళికను రూపొందించాలని రాష్ట్రప్రభుత్వం నియమించిన ఆర్థిక నిపుణులు, పరిపాలకులు ఇతర సలహాదార్లు నిర్ణయించారు. రూ 700 కోట్లు అంటే మూడవ ప్రణాళిక క్రింద మనం వెచ్చించిన రూ 360 కోట్లకు దాదాపు రెండింతలన్నమాట. కాని కేంద్రసహాయం అనుకున్నంత ఉండదేమోనని ప్రణాళికా సైజును రూ 620 కోట్లకు దించారు.

కాని కేంద్రసహాయం, రాష్ట్రప్రభుత్వాలు తమ స్వంతప్రయత్నంతో ఆర్జించగల అదనపు వనరులతో ముడిపడి వుంటుంది కనుక ఆంధ్రరాష్ట్రపు నాల్గవ ప్రణాళిక రూ 350 కోట్లకు మించకపోవచ్చునని తోస్తున్నది.

ఈ వారంలో ఢిల్లీలో జాతీయ అభివృద్ధిమండలి సమావేశం జరుగుతుంది. ఆ తరువాతగాని నాల్గవప్రణాళిక స్వరూప స్వభావం రూపకల్పన జరుగదు. ఇక రాష్ట్రప్రణాళికలకు అభివృద్ధి కార్యక్రమాలకు పూర్వంవలె ఉదారంగా కేంద్ర సహాయం లభ్యంకావడంకల్ల. ఈవిషయం రాష్ట్రప్రభుత్వాధినేతలకు తీరని ఆశాభంగాన్ని కలిగించింది.

క్రితం వారం రాష్ట్ర భూమితనఖా బ్యాంకు వార్షిక సమావేశంలో ప్రసంగిస్తూ బాగా కుదింపబడిన ప్రణాళికా

—కొరవ 6 వ పేజీలో

నెల్లూరుమునిసిపాల్టీ దుబారా తీర్మానాలు

ఛేర్మెను, కౌన్సిలర్లు వీధుల్లో తిరగడానికి ఒక వ్యానట!
పట్టణ పొలిమేరల్లో సింహద్వారాలు నిర్మిస్తారట!

మా విలేఖరి

మున్సిపల్ స్పెషలాఫీసరు పోతూ పోతూ-అభివృద్ధిపనులు చేయించేందుకుగాను పురపాలకసంఘం ఖజానాలో రాగి దమ్మిడీఅయినా మిగల్చకుండాపోయారని యిప్పాట్లుగా, యిన్నాళ్లుగా అదేపనిగా ఆడిపోసుకుంటూ కాలంగడుపుతూ వచ్చారు నెల్లూరు మున్సిపల్ ఛేర్మెన్ వర్యులు. అవునుకాబోలు ననుకుంటూవుండినాంమనం. అమధ్య కౌన్సిలర్లు తమతమ వార్డుల్లో కలా నాలుగులైట్లు, రెండు కుళాయిలు పెట్టించమని ప్రాధేయపడితే డబ్బు లేదు అంటూ తొలగతోసుకుపోతుండినారు ఛేర్మెన్‌గారు. అవునుపాపం డబ్బులేక ఛేర్మెన్‌గారు నిజంగానే అవస్థపడుతున్నారు కాబోలనుకుంటూవచ్చాం.

అట్లాంటి ఛేర్మెన్-ఇప్పుడు పట్టణ వీధుల్లో సమయం వచ్చినప్పుడు చకచకా తిరగడానికి, వొక్క ఛేర్మెన్‌గారేకాకుండా కౌన్సిలర్లుకూడా, ముఖ్య అధికారులుకూడా 'మున్సిపల్ పనుల సత్వర తనిఖీ'కి వేగంగా తిరిగిరావడానికి యోగ్యంగా, అనువుగావుండేందుకు ఒక పుష్పకవిమానంవంటి వ్యానును మున్సిపాల్టీడబ్బుతో కొనుగోలుచేసేందుకు తన స్వహస్తంతో మొన్న పాతసంవత్సరం ఆఖరులో, 28 తేది, జరిగిన కౌన్సిల్ సమావేశంలో వొకతీర్మానం లిఖించారు.

ఈ వ్యాను కొనడానికి చూపబడిన సాకు చూడండి. 'హెల్త్ ప్రొపగాండా' (ఆరోగ్యప్రచారం) మరియు 'జాయింట్ ఇన్‌స్పెక్షను (సమష్టి తనిఖీ) కోసంగా మున్సిపల్ పబ్లిక్ హెల్త్ డిపార్టుమెంటుకట ఈ వ్యాను. ఇందుకోసమని అంటేనే కానీ ప్రభుత్వం వొప్పుకోదట. అందుకని ఆ సాకుచూపి వ్యానుకొంటేనే కానీ మనం తిరగడానికి వీలుండదట. చాల మున్సిపాల్టీల్లోకూడా యీ వ్యాన్లు వున్నాయట. అందుకని నెల్లూరు మున్సిపాల్టీకి వుంటే హుందాగా వుంటుందట. ఇవన్నీ సాక్షాత్తు ఛేర్మెన్ అన్నమాటలే సుమా! నావికావు. ఈ తీర్మానం ఛేర్మెన్ లిఖిస్తుంటే కామ్రేడ్ రామకోటయ్యగారు 'ఇదేం విడ్డూరమండీ' అని నామకార్థపుమాట అన్నారే కానీ, తన 'డిసెంట్' తెల్పలేదు. అవునుమరి కామ్రేడ్లయినంత మాత్రాన కార్లో తిరగాలనే వుబలాటం వుండదా!

మరో తీర్మానం చూడండి-మున్సిపల్ లిమిట్స్ ప్రారంభమయ్యే ప్రధానమైన రోడ్ల వద్ద (మద్రాసు-నెల్లూరు, విజయవాడ-నెల్లూరు) అలంకార ప్రాయంగా

—కొరవ 6 వ పేజీలో

For:

Eswari

(Silk Saries)

6 Yards in Border Colours
Arakku, Magenta & Violet.

*

RAYAVARAPU SANKARIAH & SONS,
(Cloth Merchants)
TRUNK ROAD — NELLORE.
(Tel: 138)

మినర్వా లాడ్జి
(అంగూర్ బాగ్)
లిబర్టీ టాకీస్ రోడ్,
హిమయత్‌నగర్,
హైదరాబాదు.

ఆధునిక సౌకర్యాలతో అందరికీ అందుబాటులో వుండే అందాల గదులు మీ కోసమే ఎదురు చూస్తున్నవి - రాజధాని నగరానికి వచ్చినపుడు ఒకసారి విచ్చేయండి.

★

ప్రొప్రయిటరు :
కె. రాజగోపాలరెడ్డి.

Phone : 38528.

ప్రకటన

* * *

నా తల్లియగు సర్వాభొట్ల వెంకట సుబ్బమ్మగారు మదూరు రెండు సంవత్సరములనుండి పొట్టెంపాడులో నా పోషణలో వుంటూ, దర్మిలా 15 రోజులనుండి జబ్బుగావుండి, యిక జీవించనను ఉద్దేశ్యముతో, మంచి తెలివితో, బుద్ధిపూర్వకముగా తన తాలూకు యావదాస్తులను నాకు చెందచేయుచూ 27-10-68 తేదిన వీలునామా వ్రాయించియిచ్చి 30-12-68 తేదిన చనిపోయినది. గనుక ఆమెతాలూకు యావదాస్తులకూ నేను పూర్తి హక్కుదారుడనై యున్నాను. ఇతరులెవరైననూ ఆమె ఆస్తులకు హక్కుదార్లమని, ఏ విధమయిన వరాధీనములు చేసినను, అట్టివి చెల్లనేరవు. నన్ను ఇబ్బందిగించవని యిందుమూలకముగా తెలియజేయడమైనది

సర్వాభొట్ల ఆదిశేషయ్య,
పొట్టెంపాడు.
నెల్లూరుతాలూకా. 30-12-68.

నెల్లూరు జిల్లా జడ్జిగారి కోర్టులో

O. P. No. 104 of 1968.

మాగుంట పిచ్చిరెడ్డి, వాకాడు-గూడూరు తా॥ } —పిటీషనరు.

గూడూరు తాలూకా, వాకాడు గ్రామ కాపురస్తురాలు కోడూరు శేషమ్మకు, వాకేటి రామయ్య 12-4-1965 తేదిన ప్రోనోటును వ్రాయించియిచ్చియున్నాడు. ఆమె 14-6-65 తేదిన వీలునామావ్రాసి 2-11-1966 తేదిన చనిపోయినది. ఆమె వ్రాసిన సదరు వీలునామానుబట్టి సదరు ప్రోనోటుబాకీ మొత్తం రూ. 5958/- లు రాబట్టుకొనుటకుగాను పిటీషనరు సక్సెషన్ సర్టిఫికెట్టు యివ్వవలసినదిగా కోరుచూ, పిటీషనరు, పిటీషన్ దాఖలు చేయబడి 6-1-69 తేదికి యిచ్చటాయున్నది. ఆక్షేపణలు వున్నవారు సదరు తేది పగలు 10 గంటలకు పై కోర్టుకు హాజరై ఆక్షేపణలు తెలుపుకొనవలయును. లేనియెడల సదరు విషయము తీర్మానించబడును.

—టి. సుందరరామిరెడ్డి,
పిటీషనరు అడ్వకేటు.

గూడూరు డి॥ ము॥ కోర్టులో

E. P. No. 3 of 1968.

O. S. No. 19 of 1967.

మంద లక్ష్మీకాంతమ్మ —వాది-(డిక్రీహోల్డరు.)

(1) కొన్నిపాటి వెంకటసుబ్బయ్యవగైరా —ప్రతివాదులు-(జె. డెట్టర్సు.)

ఈ క్రింది షెడ్యూలు దాఖలా స్థిరాస్థి 20-1-1969 తేదిన పై కోర్టు ఆవరణములో డి॥ ము॥ గారి వలన బహిరంగముగా యాలము వేయబడును.

షెడ్యూలు:-

(1) నెల్లూరుజిల్లా, రాపూరుతాలూకా, నెల్లేపల్లి గ్రామంలో పట్టా నెం. 61 రు, సర్వే నెం. 178 రు, విస్తీర్ణం యం 4-48 ట్లు లేక (1.75 హె.) out of యం 7-57 సెంట్లు మెట్ట. దీనితో కలిపి బావి, దిబ్బ, సామానులు, వృద్ధికాల్వలతోనహా:-[తూ] కొన్నిపాటి వెంకటసుబ్బయ్య-రాగయ్యల భూమి [ద] తూమాయి-నెల్లేపల్లిగ్రామములకు పోవు గవర్నమెంటు డొంక [ప] తూమాయి పందయ్య-ఖాసిం పెంచలయ్య, షేకు హుసేన్ సాహెబుల భూమి [ఉ] షేకు కాలేషాభూమి.

—సర్కారు పాట రూ. 1400/-

(2) నెల్లూరుజిల్లా, రాపూరుతాలూకా, నెల్లేపల్లి గ్రామంలో పట్టా నెం. 72 రు, సర్వే నెం. 177 రు, విస్తీర్ణం యం 2-18 సెంట్లు. అందులోని చెట్టు - మెట్ట.

—సర్కారు పాట రూ. 650/-

—యం. దశరథరాం,
వాది-(డి. హో.) అడ్వకేటు.

జమీన్‌రైతు
శ్రీ కీలక పుష్య శుద్ధ పూర్ణిమ శుక్రవారం 3-1-1969

మన టూరిజం

మంత్రాలకు చింతకాయలు రాలవు. ఆంధ్రప్రదేశ్ సమాచారశాఖ మంత్రి శ్రీ కొండా లక్ష్మణ్ బాపూజీగారి శుష్కమైన యాత్రావారోత్సవాలవల్ల రాష్ట్రంలో టూరిజం అభివృద్ధికాదు. చిత్తశుద్ధితో కూడిన ప్రణాళిక, ఒక సాంస్కృతికమైన అభిరుచితో కూడిన ప్రయత్నమూ అవసరం. అట్లాంటి ప్రణాళిక కానీ, ప్రయత్నం కానీ యీ పదేళ్ళలో ఏ కొద్ది వుండినా ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో 'టూరిజం' యింత అధ్వాన్నంగా వుండేదికాదు.

ఆ మధ్య నెల్లూరుకు వొక కేంద్రమంత్రి వచ్చినప్పుడు వొక సన్నిహిత సమావేశంలో మాట్లాడుతూ- ఇంటర్నేషనల్ టూరిజం సర్వే రిపోర్టులో ఆంధ్రప్రదేశ్ అధ్వాన్న పరిస్థితిని ప్రత్యేకంగా పేర్కొనడం జరిగిందన్నారు.

నిజానికి ఇది అతిశయోక్తి కరమైన అంశమేమీకాదు. మన రాష్ట్రంలో ముఖ్యంగా రోడ్లు ప్రయాణానికి అర్హమైనవిగాలేవు. రాష్ట్రంమొత్తంమీద రోడ్లు ఎంతో హీనమైనస్థితిలో వున్నాయి. కార్లు వగైరా శకటాలు ప్రయాణించడానికే కాదు, కనీసం కాలినడకనైనా ప్రయాణం చేయడానికి యోగ్యమైన, అనువైన, ఆకర్షవంతమైనరోడ్లు బహుకొద్దిగానే కనపడ్తాయి. ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో అదేమికర్మో కానీ 'జాతీయ రహదార్లు' అనేవికూడా ఎంతో ఇరుకుగాను, గతుకుల మయంగానూ వున్నాయి. ఈ దయనీయమైన పరిస్థితిలో టూరిజం వర్ధిల్లాలంటే ఎంత కష్టమో వూహించ వీలుకానిదేమికాదు.

ఇక ఆంధ్రప్రదేశ్‌లోని చాలానగరాల్లో హోటల్ వసతులుకూడా యిదేస్థాయిలో వుంటున్నాయి. మఠతమందాలు, మురికిగదుల వసతులతోనే మన హోటళ్ళు ప్రగ్గిపోతున్నాయి. యాత్రాకేంద్రాలుగా ఎంతగానో అభివృద్ధి చెందదగిన ప్రాంతాలు, స్థలాలు రాష్ట్రంలో అనేకంవున్నా వాటికి అనుబంధంగావున్న వసతి సౌకర్యాలు వుండవల్సినంత ఆకర్షణీయంగా వుండడంలేదు.

నాలుగవ ప్రణాళికాకాలంలో నాగార్జునసాగర్, శ్రీశైలం ప్రాంతాలను యాత్రాకేంద్రాలుగా రాష్ట్రప్రభుత్వం అభివృద్ధి చేయ తలపెట్టినట్టు ముఖ్యమంత్రి దగ్గర నుండి, సమాచారశాఖ మంత్రివరకు చెప్తున్నారు. కాని అందుకు వారు తీసుకుంటున్న నిర్మాణాత్మకమైన చర్యలేమిటో మాత్రం కానరావడంలేదు. రాష్ట్రంలో ప్రఖ్యాత యాత్రాకేంద్రంగా విలసిల్లుతున్న ఏకైకస్థలం తిరుపతి. ఆ తిరుపతిలో విమానకేంద్రం స్థాపించుకోలేకపోతున్నది మన రాష్ట్రప్రభుత్వం. తిరుపతి దేవస్థానంవారే అందుకయ్యేఖర్చులో మొదట 20 లక్షల రూపాయలదాకా పెట్టుబడి పెట్టడానికి సంసిద్ధత వ్యక్తం చేసినా ఆ విమానస్థావర ప్రతిపాదన బుట్టదాఖలవుతూ వచ్చింది. ఇప్పుడిప్పుడేదో ప్రాథమిక కార్యక్రమం కొంతకుకొంత జరుగుతున్నట్టున్నది. బహుశా 1970 ఆఖరుకు తిరుపతిలో విమానస్థావరం అనేది ఏర్పడవచ్చు నంటారు. విమానప్రయాణంఏర్పడినా తిరుపతిలో యింకా చేకూర్చవల్సిన, అభివృద్ధిపర్చవల్సిన ప్రాథమిక సౌకర్యాలు అనేకం వున్నాయి.

అట్లనే పారిశ్రామికంగా అత్యంతవేగంగా అభివృద్ధి చెందుతూ విదేశీయుల రాకపోకలతో రద్దీగాకూడా వుంటున్న విశాఖపట్నంలో యింకా యేర్పడవల్సిన వసతులు, సౌకర్యాలు, ఆకర్షణలు అనంతంగా వున్నాయి. శ్రద్ధగా, క్రమబద్ధంగా వీటిని అభివృద్ధిపర్చాలనే దీర్ఘకాలిక-స్వల్పకాలిక ప్రణాళికలు, ప్రయత్నాలు మన ప్రభుత్వం ముందు వున్నట్టుగా యేమీ కనపడ్డంలేదు.

ఇక జిల్లాస్థాయిలో తీసుకున్నా 'నెల్లూరు మండల తిరుపతి' అనదగిన జొన్నవాడకున్న రోడ్డు సౌకర్యం హీనాతిహీనమైన దశలోనే వుంది. అక్కడ వసతి సౌకర్యాదులు వుండతగిన రీతిలో వున్నవని చెప్పలేము. ఇటీవలనే కాటేజీల నిర్మాణానికి శంకుస్థాపన జరిగింది కానీ వాటి నిర్మాణం ఎప్పటికి పూర్తవుతుందో చెప్పలేని దశలోవుంది. ఇంత అనాకర్షణీయంగా జొన్నవాడ వున్నా కనీసం వారానికి వెయ్యిమంది చొప్పున యితర జిల్లాలవారిని ఆకర్షిస్తున్నది.

ఇక పులికాట్ సరస్సు, భైరవకోన-అనేవి ఇంకేరాష్ట్రంలోనైనా వుండివుంటే నిండైన యాత్రాకేంద్రాలుగా యీపాటికి ఎంతో అభివృద్ధిని పొందివుండేవి. పులికాట్ సరస్సు అభివృద్ధికి సాక్షాత్తు కేంద్రప్రభుత్వం టూరిజంశాఖ నుండే వొక ప్రతిపాదనవచ్చినా రాష్ట్రప్రభుత్వ పరిశీలనకు మాత్రం నోచుకోలేదు అది యింతవరకూ. రాష్ట్రప్రభుత్వ టూరిజం అభివృద్ధిశాఖకు వొక 'ఇంపాలా' కారు వున్నా బాధ్యతకలిగిన అధికారిఎవడూ ఇంతవరకూ దీన్ని సందర్శించినపాపాన పోలేదు. ఎట్లనో అణుశక్తి కమిషన్‌వారి దృష్టిని ఆకర్షించి అదొక రాకెట్ కేంద్రంగా అభివృద్ధికొచ్చే పథకమొకటి ఆలోచనలోవుంది.

అట్లనే భైరవకోనకు జీవులో వెళ్లేందుకైనా యిప్పటికీ సవ్యమైన రోడ్డు యేర్పడలేదు; కోనలో గోడలదాకా లేచివున్న కాటేజీల నిర్మాణం పూర్తికాలేదు. వసతి సౌకర్యం చేకూరలేదు. ఇట్లా చెప్పుకుంటూపోవాలంటేబోలెడంతగ్రంథమవుతుంది. జిల్లాలో దాదాపు 130 మైళ్ళ పొడవు సముద్రతీరం వుంది. ఏంప్రయోజనం? చెప్పుకోదగిన 'సమ్మర్‌రిసార్టు' సుందరమైనది వొక్కటీ యేర్పడలేదు. కృష్ణాపట్నం రేవుపట్టణాభివృద్ధి పథకం అట్లనే మూలబడి వున్నది. మైపాడు సముద్రంవొడ్డున ఇసుకతిన్నెల్లో బంగళా నిర్మాణానికి లక్షల ఖర్చయింది కానీ పూర్తికాలేదు.

ఇదీ మన టూరిజం అభివృద్ధి! అయినా యాత్రావారోత్సవాలు యధావిధిగా సాగిపోతున్నాయి!

మా పంపిణిదారులకు-రైతుసోదరులకు శుభవార్త

ఇప్పుడు —కొథారివారి గుఱ్ఱము మార్కు

సూపర్ ఫాస్ఫేటు

నెల్లూరులో మీకు దొరకును.

మీ మీ అవసరములకు గుర్తించి మీకు సకాలములో సరకు అందుటకై మా బ్రాంచిని

**** నెల్లూరులో ప్రారంభించినాము ****

మీ యొక్క అవసరాలను వ్రాయండి:

బ్లూ మౌంటెన్ ఎస్టేట్సు అండ్ ఇండస్ట్రీస్ లిమిటెడ్.

ఫర్టిలైజర్ డిపార్టుమెంటు

బ్రాంచి ఆఫీసు:-

W 8/65 రంగనాయకులపేట - నెల్లూరు.

KOTHARI'S FERTILISERS
BLUE MOUNTAIN ESTATES AND INDUSTRIES LTD., MADRAS
Regd. Trade Mark

ఈ వారం విశేషాలు

'చెప్పేది శ్రీరంగనీతులు దూరేది....గుడిసెలు'

ముఖ్యంగా మన కాంగ్రెస్ మంత్రులకు మనదేశవాళీ నాయకులకు యీ సామెత రానురాను అతికినట్లు సరిపోతున్నది. మన కాంగ్రెస్ నాయకులకేగాదు, యితరపార్టీ వాళ్లకుకూడా యీజాడ్యం అంటుకున్నది. ఉదాహరణకు, వేదికలమీద 'హిందీకి జై' అని అరుస్తూ, హిందీ దేశభాష కావాలని బహిరంగంగా అరుస్తూ, తమపిల్లల్నేమో చల్లగా ఇంగ్లీషుమీడియం స్కూళ్లకు పంపుకుంటున్నవారిలో ఆరుగురు జనసంఘం పార్లమెంటు సభ్యుల్లో నలుగురున్నట్లు ఇటీవల ఢిల్లీలో జరిగిన వొక సర్వేలో వెల్లడైందట.

కులతత్వం పోయేదెప్పుడు?- మద్రాసు వర్ణాంతర వివాహాలు

ఈదేశంలో కులతత్వం అంత సులభంగా పోతుందా? వర్ణాంతర వివాహాలు, మతాంతర వివాహాలుఅని పైకి అంటున్నామే కానీ ఆచరణలో-కడకు అభ్యుదయులనబడే మన కామ్రేడ్లు వంటివారు కూడా పాటించడంలేదు.

ఉదాహరణకు, మద్రాసు డి.యం.కె. ప్రభుత్వం గతసంవత్సర బడ్జెటులో-తమ రాష్ట్రంలో వర్ణాంతర వివాహాలు చేసుకున్నవారికి బంగారుపతకాలు బహూకరించి ప్రోత్సహించేందుకు 10 వేల రూపాయలు కేటాయించిందట; కీరా యిప్పటివరకు 48 మంది దంపతులుమాత్రమే ఆ పతకాలు పొందారట. డి.యం.కె. వారి [illegible]లో కులతత్వపు పాటింపు వొక పాపంవంటిది. అయినాచూడండి. ఇక్కడ కులతత్వం ఎంతగా వేళ్లు తన్నివున్నదో. ఇక అస్పృశ్యత వగైరాల సంగతి చెప్పనక్కర్లేదు. కులానికి, మతానికి ప్రాధాన్యత తగ్గకపోగా రానురాను పెరుగుతున్నది, కడకు విద్యాధికవర్గాల్లోకూడా!

సుఖవ్యాధుల వ్యాపకం

ఈమధ్యన వొక బొంబాయిఆస్పత్రిలో రక్తదానాలకోసం ముందుకొచ్చినవారిలో నూటికి 60 మందిదాకా సుఖవ్యాధులు వున్నట్టు తేలింది. పూనా పరిసరప్రాంతాల్లో 10వేలమంది హైస్కూలు విద్యార్థుల్ని పరీక్షచేయగా సుఖవ్యాధిబాధిత యువకులసంఖ్య విపరీతంగానే కనపడ్డదట. ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో యిటీవల జరిగిన వొక శాంపిల్‌సర్వేలో వొక జిల్లాలో ప్రతి ముగ్గురిలోను వొక 'వెనీరియల్ పేషంట్' వున్నాడట. ఆజిల్లా ఏదోమరి? నెల్లూరు కాదుగదా? ఈ విషయాలన్నీ యిటీవల బొంబాయిలో జరిగిన వొక 'సుఖవ్యాధుల ప్రదర్శన'లో వెల్లడైనవి

—కొరవ 7 వ పేజీలో

జనవాణి

సోమశిల- సంజీవరెడ్డి

డిశంబరు 23 తేది తిమ్మారెడ్డిగారి 'కరువుసభ'లో సోమశిలనుగురించి ఆనం సంజీవరెడ్డిగారి ఉపన్యాసధోరణి 'జమీన్ రైతు'లోచూచి ఆశ్చర్యపోయాను. బాధ్యతగల ఒక రాజకీయ నాయకుడైయుండి శ్రీ సంజీవరెడ్డిగారు ఆ విధంగా మాట్లాడివుండకూడదేమోననిపిస్తుంది.

శ్రీ సంజీవరెడ్డిగారు లోగడ ఒకరపా చేసిన ఉపన్యాసమున్నూ, 23 తేది చేసిన ఉపన్యాసధోరణియున్నూ రైతులలో అపోహ కలిగిస్తున్నందున, సోమశిల పథకంతో నాకు కొంత ప్రమేయం వుండివున్నందున నాకు తెలిసినంతవరకు ప్రజలలో అపోహకు ఆస్కారంలేకుండ వుండగలందులకు ఈ క్రిందివిషయాలు వ్రాస్తున్నాను.

అభివృద్ధిపన్ను ముందుగా చెల్లిస్తేనే తప్ప ఆ ప్రాజక్టును నాల్గవ ప్రణాళికలో చేర్చేందుకు ముఖ్యమంత్రిగారు సముఖులుగాలేనందున, జిల్లా రైతులు అభివృద్ధిపన్ను యిచ్చేందుకు సిద్ధపడ్డారు. ఆనాడు వారేగనుక ముందుకువచ్చి అభివృద్ధిపన్ను యిస్తామని చెప్పకపోయివుంటే, సోమశిల విషయం శాశ్వతంగా మరిచిపోయివుండాల్సి వచ్చేది. కాబట్టి నాన్‌డెల్టా రైతులు (నేనుకూడా నాన్‌డెల్టా రైతునేలెండి) సోమశిలకు నాల్గవ ప్రణాళికలో చేర్పిస్తామని ముఖ్యమంత్రిచేత చెప్పించగలిగినందులకు డెల్టా రైతులు తమ కృతజ్ఞత చెప్పుకోవాలి. ఇక తాము చెల్లించవలసిన అభివృద్ధిపన్ను ప్రాజెక్టువచ్చిన తర్వాతనేకదా! వచ్చిన తర్వాత వారుకూడ మహదానందంతో పన్ను చెల్లిస్తారుగదా!

ఇక సోమశిల నెల్లూరు-కోవూరు తాలూకాలకు పరిమిత మౌతుందన్న సందేహం విషయం: శ్రీ సంజీవరెడ్డిగారు సోమశిల సభలోవుండి కె. ఎల్. రావుగారు వివరించివున్న విషయాలను విన్న తర్వాత

—కొరవ 7 వ పేజీలో

42 ప్రాణాలను తీసిందెవరు?

గ్రామసీమలలో ఈవిధంగా కార్చిచ్చుఅంటుకుంటుంటే దేశాన్నిఎవరూ కాపాడలేరు!

42 ప్రాణాలను (అందులో ముగ్గురే పెద్దవారైన మగవారు, 19 మంది స్త్రీలు, 20 మంది పసి బిడ్డలు) తీసిందెవరు? తూర్పు తంజావూర్‌లో జరిగిన ఇట్టి దురంతం ఎక్కడైనా జరగవచ్చును. ఇది కమ్యూనల్ రయిటింగ్ వంటిది. కమ్యూనిస్టు చర్యలద్వారా వైషమ్యం పెరిగిన కావున ఇటువంటి ఘోరకృత్యాలు జరగడంలో ఆశ్చర్యంలేదు. స్పర్థ, ద్వేషం వివరీతమైతే ఏదైనా జరుగుతుంది.

ఇప్పుడు దేశం మేల్కొనకపోతే 42 ప్రాణాలతో ఇదిపోదు; దేశంలో కోటాను

వారం వారం

కోట్ల జీవనాలు దగ్ధమైపోగలవు. మన గ్రామసీమలలో ఈ విధంగా కార్చిచ్చు అంటుకుంటూ పోతే, ఈ దేశాన్ని ఎవరూ కాపాడలేరు.

కావున కర్తవ్యం? అజ్ఞాదుర్తై యిచ్చిన హామీ ప్రథమంగా తక్షణం అమలు కావలెను. దౌర్జన్యపరుడు ఎంత పలుకుబడి గలవాడైనా తప్పించుకపోలేడని రుజువు కావలెను. అదిచాలదు. దౌర్జన్యపు వాతావరణాన్ని సృటించి, పోషించే దుష్టశక్తులెంతటి ఆదరణీయమైన రాజకీయ నామధేయాలతో చెలరేగినాసరే, నిర్దాక్షిణ్యంగా వాటిని అణచవలెను.

మన కేంద్రప్రభుత్వం లేదా మరొక కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం 'పలుకుబడి'కి పలుకు

శ్రీ జి. వెంకటేశ్వర రావు

ఎం. ఎస్‌సి., పిహెచ్. డి.

మాజీ పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటరు శ్రీ జి. సారంగపాణిగారి కుమారుడు శ్రీ జి.వెంకటేశ్వరరావు డిసెంబరు 27 తేది వున్నత విద్యకై అమెరికాకు పోయారు.

శ్రీ వెంకటేశ్వరరావు 1963 నుండి హైదరాబాదులోని రీజినల్ రిసర్చి లేబొరేటరీలో పనిచేసి, డాక్టరేట్ పొంది, అమెరికాలోని మిచిగాన్ స్టేట్ యూనివర్సిటీకి పోస్టు డాక్టరల్ అసోసియేట్‌గా పోయారు.

శ్రీ వెంకటేశ్వరరావుకు మా శుభాకాంక్షలు తెలియజేస్తున్నాము.

తుందని కాంగ్రెస్ విరోధులు ప్రచారం చేశారు. కేరళవంటి ప్రభుత్వం దుష్టశక్తులకు లొంగక తప్పదని రుజువైనది. మద్రాసులోని డి. యమ్. కె. ప్రభుత్వం అటు 'పలుకుబడికి' గానీ ఇటు 'దుష్టశక్తులకు' గానీ లొంగక పరిపాలించగలదని రుజువుచేసుకోగలదా? ఈ ప్రభుత్వాన్ని ఆశీర్వదించి బలపరచే స్వతంత్రపార్టీకి సైతం ఈ పరిస్థితి ఒక సవాల్‌గా పరిణమించినది.

* * *

తమిళనాట ఆ రూపంలో వ్యక్తమైన అవాంతరం మరొక రూపంలో ఆంధ్రావనిలో అవతరించి కొంతకాలమైంది. కేరళలో సరేసరి. ఐతే ఈ ఘోరాలు జరిపేవారి వెనుక వుండేదెవరయ్యా అంటే ఇండియా ప్రభుత్వం అని పుచ్చలపల్లి సుందరయ్యగారి అభిప్రాయం. ఐనప్పటికీ, యీ దుశ్చర్యలు జరిపేవారిపై కేంద్రప్రభుత్వం తలపెట్టిన శాసనావళిని ఆయన విరోధిస్తున్నారు, పైగా తీవ్రంగా ప్రతిఘటిస్తారటకూడా!

ఇక ఈ కారుణ్యమూర్తులపై నగ్జలైట్ గోపాలన్ వ్యాఖ్య (మార్క్సిస్టు గోపాలన్ వేరు) వినండి: "కేరళ ముఖ్యమంత్రి విప్లవవిరోధి. పరిపాలించేది కలయిక-లేని ప్రభుత్వం. ఒకరితో ఒకరు పోట్లాడుకోవడమే అందులో వుండేవారిపని. ప్రజలు విజృంభించి దీనిని పడగొడతారు. దేశంలో రావలసిన విప్లవానికి ప్రథమవిరోధి ఇ. యమ్. యస్.!"

మరి, పుల్పల్లి, తెల్లిచెర్రీ దురంతాలెవరు చేసినవి? వాటిమూలం ఎక్కడున్నది? ఈ ప్రశ్నలకు సమాధానంగా న. గోపాలన్ చెప్పింది వినండి: "ఆచర్యలు బుద్ధిహీనులైన విప్లవకారులవి."

బుద్ధి వికాసంగల విప్లవకారులెవరో? వారెక్కడవున్నారో? భారత దేశంలో వున్నారా?

అసలుకు నగ్జలైట్ చర్యలను సమర్థించేవారెవరు? అవి అమెరికన్ సి. ఐ. ఏ. లు చేయించారనే 'విప్లవకారులు' గూడా వున్నారు!

అందువలన, విప్లవానికి నగ్జలైట్ చర్యలకూ సంబంధంలేదని తేలింది – కనీసం పబ్లిక్‌గా (బహిరంగంగా)! కాగా, మార్క్సిస్టులు శాంతిమార్గాన విప్లవం సాధించడానికి సంకల్పించినారట. ఎదటివారు వీరిని హింసకు పురిగొల్పకుండావుంటే, వీరు ఎల్లప్పుడు శాంతియుతంగానే పోరాడుతారట.

మనదేశ పరిస్థితులలో వీరు హింసకు మొదట పూనుకోకపోతే ప్రభుత్వంగానీ భూ-ధన స్వాములుగానీ ప్రతిహింసకు రారు. వీరు హింసాకాండకు తలపెట్టినా త్వరగా కదలని ప్రభుత్వాల నడకను చూస్తూనేవున్నాం.

ఇంతకూ చెప్పవచ్చిందేమంటే, దౌర్జన్యం చేసేవారు రాజకీయవాదులుకారు కేవలం క్రిమినల్స్‌గా వారిని పరిగణించవలసిందని భావం. ఈ అభిప్రాయం ప్రజానముదాయంలో గట్టిపడవలెను. ఈ దోషులను శిక్షించడంలో ప్రభుత్వాలు ఏమాత్రం అశ్రద్ధ వహించరాదు. ఏ రాష్ట్రప్రభుత్వమైనా అశ్రద్ధవహిస్తే కేంద్రం శ్రద్ధవహించవలెను. కేంద్రమే అశ్రద్ధవహిస్తే, ప్రజలే శ్రద్ధవహించి, శాంతియుతంగా దీక్ష చేయిస్తారు.

* * *

దేశంలోని పరిస్థితిని కనిపెట్టి వుండడమేగాక మనం మన పొరుగునవున్న పాక్ ప్రభుత్వపు ధోరణిని జాగ్రత్తగా పరిశీలించవలెను. ఆ ప్రాంతంలో అంతరంగికంగా విజృంభించిన తిరుగుబాటును కొల్పులతో అయూబ్ రాజ్యం ఎదుర్కొంటున్నది. ప్రజా ప్రజాస్వామికోద్యమం (పీపిల్స్ డెమొక్రటిక్ మువ్‌మెంట్) అయూబ్ హయాం అంతంగావలెనని బహిరంగా అంటున్నది. దినేదినే ఈ ఆందోళన అధికమవుతున్నది.

—తరువ 10 వ పేజీలో

లోకవృత్తం

లోక సంచారి

- అంతరిక్ష పరిశోధనాకార్యక్రమాల్లో అమెరికా రష్యాలు కలిస్తే...
- అరబ్-ఇజ్రాయిల్ రంగాన ఉభయుల సామరస్యసంప్రతింపులు
- చైనా మళ్లీ బాంబు ప్రేల్చింది!

అపోలోయాత్రికులు అయుష్మంతులు, అదృష్టవంతులు. వారు భద్రంగా తిరిగి వస్తారని ఎవరూ అనుకోలేదు. ఏదైనా అవాంతరంవస్తే వారిని కాపాడడానికి రష్యన్ అంతరిక్షయాత్రా నిపుణులయిన సైంటిస్టులు పూనుకోవాలనికూడా ఒక హెచ్చరిక వచ్చింది. రష్యన్లు చేయలేని సాహసాన్ని అమెరికన్లు చేశారుగనక ఫలితం విజయవంతంగా వుంటుందని చెప్పడానికి వీలులేదని విమర్శకులన్నారు. కడకు విదేశాలకే విస్మయం కలిగించే పరిణామం జరిగింది.

ఇక రష్యన్లు చంద్రమండలంలో ఒక మానవుణ్ణి దించివచ్చే ప్రయత్నంచేస్తారా? అమెరికన్లతో ఆవిధంగా పోటీపడే యోచనలో వారులేరని ఒక వృత్తాంతం ద్వారా తెలుస్తున్నది.

ఈరోదసినౌకల విషయంలో రష్యన్లు-అమెరికన్లుకలిసి జాగ్రత్తగా ఆలోచించుకోవలసిన సమయం వచ్చింది. కోట్లరూపాయల వ్యయంతో అంతరిక్ష యాత్రలలో వీరు పోటీపడుతున్నారు. ఉభయులు సమానులైవారుగనక, ఉభయులు కలిసి ఇకమీద ముఖ్యావసరమైన అంతరిక్ష కార్యక్రమాలకు పూనుకుని కేవలం ప్రతిష్ఠకై చేసేవ్యయాన్ని తగ్గించుకోవచ్చును. ఉభయులు కలిస్తే అంతరిక్ష విజ్ఞానం పరిశోధనద్వారా మనకెక్కువగా లభ్యమవుతుంది.

* * *

మరొక రంగాన పాత్రకై రష్యన్లు అమెరికన్లతో సంప్రతింపులు చేస్తున్నట్లు వినికిడి. ఇజ్రాయిల్‌సీమకు యుద్ధ సాధ

—తరువ 10 వ పేజీలో

క్షేత్ర సందర్శనం

గునుపాటివారి వ్యవసాయ సామ్రాజ్యం

రామచంద్రారెడ్డిగారి చెరకుతోటవద్ద రైతుల బృందం. (ఫోటో: ఎతిరాజ్)

రామచంద్రారెడ్డిగారికి 20 ఎకరాల కొబ్బరితోట వుంది. కొబ్బరి చెట్టంటే ఈరోజుల్లో కల్పవృక్షమే. పెట్టుబడి, శ్రమ ఏమీ లేకుండా బాగా కాపుయిచ్చే చెట్టు సంవత్సరానికి వందరూపాయలు ఆదాయం ఇస్తుంది. (ఫోటో: ఎతిరాజ్)

ఇతరజిల్లాల విషయం నాకు అంతగా తెలియదుకాని, నెల్లూరుజిల్లాకు సంబంధించినంతవరకు, వ్యవసాయం విప్లవాత్మక దశలోనే వుందని చెప్పవలసివస్తున్నది. అధికోత్పత్తిలో 'రేస్' అంటే ఏంపదగిన పోటీ ద్యోతకమవుతున్నది. భూదాహం కూడా అత్యధికంగా కనబడుతున్నది. వ్యవసాయ రంగానికి క్రొత్తక్రొత్తవాళ్లు వస్తున్నారు; చదువుకున్నవాళ్లు వస్తున్నారు;

మా కర్షక విలేఖరి

కడుపులో చల్లకదలకుండా, మెత్తటి పాన్పుపై నిర్వికారంగా పుండవలసిన వాళ్ళు, విలాసంగా కాలంగడపవలసినవారు సైతం వస్తున్నారు. పూరకే రావడంకాదు, ఎండ గాలి పోట్లు మనక, పొలంపట్టా వ్యవసాయాలు చేస్తున్నారు. ఇక కొత్తగా భూమికోసం తిరిగేవారిసంఖ్య అంతా ఇంతాకాదు; వందలు వేలమంది కార్లు, స్కూటర్లు వేసుకొని తిరుగుతున్నారు. ఈ తిరగడం డెల్టాలోకంటే, మెట్టతాలూకాల్లో ఎక్కువ. అదొక వేలంవెర్రివలెవుంది. ఈ సంచలనం ఒకటి రెండేళ్ళు యిట్లనేవుంటే, జిల్లాలో బీడుగా పడివుండేభూమి ఒక అంగుళం కూడా వుండబోదేమోనని పిస్తుంది. భూమిమీద అకస్మాత్తుగా ఇంత ఎక్కువ ఒత్తిడి వచ్చినందువల్లనే యీ రెండేళ్లలో ధరలుకూడా విపరీతంగా పెరిగిపోతున్నాయి. పనికిమాలిన చవటపర్రకూడా, కొస్తు దండగనుకునే నిరుపయోగమైన భూములుకూడా ఎకరా ఏడెనిమిది వందలకు పోయాయి!

అధికోత్పత్తినిచ్చే వరిరకాలు, ధాన్యానికున్న గిట్టుబాటుధర డెల్టాలో భూవిద్యుని, భూమిపరలను పెంచితే; కలలోకూడా వూహించనిచోట పాతాళగంగను పైకి తెచ్చిన కావాలి రమణారెడ్డిగారి 'పీట్స్' మెట్టభూమిజాను దావానలంవలె వ్యాపింపచేశాయి. అదీగాక పొగాకు సాగుకోసం ఉత్తరాదివారువచ్చి పడడంవల్లకూడా భూవ్యామోహం పెరిగిపోయింది. భూమి కొనడం విషయంలో యింకో ధోరణి స్పష్టంగా కనుపిస్తున్నది. ఎకరా వేలు వేలుపెట్టి కొనాలనే ధోరణి పోయింది. ఎంత నలిసుగా వీలైతే అంత నలిసుగా కొని, దాన్ని అభివృద్ధిపరచాలనే దృష్టే కనబడుతుంది. ఏమైతేనేమి దిక్కుమొక్కు లేకుండా పడివుండిన పొలాలన్నీ దివ్య క్షేత్రాలు కాబోతున్నాయి.

ఈ మధ్య ఒక న్యాయవాదమిత్రుడు టాక్సీకారేసుకొని జిల్లాలోని ఆ మూల నుండి ఈ మూలవరకు భూమికోసం తిరిగి వచ్చాడు. ఒక డాక్టరుగారు నెల్లూరుకు సమీపంలోనే ఒక చిన్న క్షేత్రాన్ని అభివృద్ధిపరచుకొని, సందుదొరికితే అక్కడకు పరుగుదీస్తుంటాడు. ఒక ఆడిటరుగారు 'హాబీ' గా కాకుండా, 'ఇన్‌టెన్సివ్' (Intensive) గానే వ్యవసాయం చేస్తున్నాడు; కొత్తకరుకుపోని ఎంబాసిడర్ కారులో ఒకరోజు కొబ్బరిపిల్లలు కూడా వేసుకొని పోతుండినాడు! జీవితమంతా వ్యాపారంలోగడిపిన ఒకవైశ్యుడు మెట్ట కొని మాగాణిపైరుపెట్టి ప్రయోగం చేస్తున్నాడు. సుఖంతప్ప కష్టంఎరుగని ఒక నవనాగరిక యువకుడు 'ఐ. ఆర్. 8 అన్నలు' వచ్చివున్నాయని తెలిసీతెలియకముందే విజయవాడకు హుటాహుటి ఎగిరిపోయి, పదిఎకరాలకు విత్తనాలు తెచ్చుకున్నాడట. గూడూరు మైకాప్రముఖులు ఇప్పుడు వ్యవసాయ ప్రముఖులైపోయివున్నారు. పాశ్చాత్యపక్కిలో వుండే శ్రీ అల్లారెడ్డి శ్యామసుందరరెడ్డి సేద్యంపట్ల ఎంతఆసక్తిని కలిగివున్నారంటే, మొన్న 15 తేది ఇందుకూరుపేట చెరకు సదస్సుకు హాజరై, చెరకునిపుణులు లక్ష్మీకాంతం వగైరాలను కొటకుతీసుకపోయి తనచెరకుతోట చూపెట్టి, వారిసలహాలను పొందడం సంభవించింది. వ్యవసాయంలో ఆధునిక పద్ధతులు ప్రవేశపెట్టాలని, యాంత్రీకరం చెయ్యాలని శ్యామయ్య అభిలాష. ఇప్పుడు చెరకు వేసివున్నాడు; దానినుండి బెల్లం తయారుచేయాలి. బెల్లం పెనము లు పొయ్యిమీద పెట్టడం, దించడం పెద్దపని. దానికి విద్యుత్ సహాయంతో ఏదైనా ప్రత్యేక ఏర్పాటుగావించి, ఖర్చును, కాలాన్ని తగ్గించాలని వారి ఆలోచన. ఈ విధంగానే ఎన్నో. ఇంకెంతమందో మైకా ముఖ్యులు వ్యవసాయంలో, కోళ్ళ పెంపకంలో ప్రవేశించి వున్నారు. దువ్వూరు బలరామరెడ్డిగారున్నారు. మనకెవ్వరికీ తెలియదుకాని, పెద్ద వ్యవసాయ నిపుణుంగా అనుభవం గడించాడు. నల్ల, జొన్న, మొక్కజొన్న వగైరా హైబ్రిడ్ విత్తనాల వుత్పత్తిలో సిద్ధహస్తుడైనాడు. ఇక చిరపరిచితులైన పాత వ్యవసాయ పండితులు ఎందరోవున్నారు. దేశానికి వుద్యోల భవిష్యత్తు వున్నదనడానికి దీన్ని సంకేతంగా తీసుకోవచ్చు.

ఇక చెప్పదలచుకున్న అసలు విషయానికొస్తా. వ్యవసాయంలో కొత్తగా తలమునకలుగా దిగినవారు శ్రీ గునుపాటి రామచంద్రారెడ్డి, వారిసోదరులు. వీళ్ళది వ్యవసాయ కుటుంబమే. సోదరుల్లో పెద్దవాడైన శ్రీ సుబ్బరామరెడ్డిది ఎప్పుడూ వ్యవసాయశాఖేఅయినా; తక్కినవారు ఇతరవృత్తులలో నిమగ్నులైవుండి, ఇప్పుడు భూమిమీద పడ్డవారే. కాంట్రాక్టు రంగంలో గునుపాటివాళ్లు, వాళ్ళ సంబంధీకులు ఒక సామ్రాజ్యాన్నే స్థాపించారు. ఇప్పుడు వ్యవసాయంలోనూ ఒక సామ్రాజ్యాన్ని స్థాపించారా అనిపిస్తుంది. డిసెంబరు 15 తేది చెరకు సదస్సుకు పోయిన సందర్భంలో రామచంద్రారెడ్డిగారి క్షేత్రం చూడడం తటస్థించింది. వరిపైరు చూస్తేనే హృదయం పల్లవిస్తుంది. ఇక పుష్టిగా ప్రత్యేకంగా, వేసిన వందలాది ఎకరాలు చదరంగావున్న రామచంద్రారెడ్డి పైరును చూచినప్పుడు పరవశించడంలో

—కొరప 8 వ పేజీలో

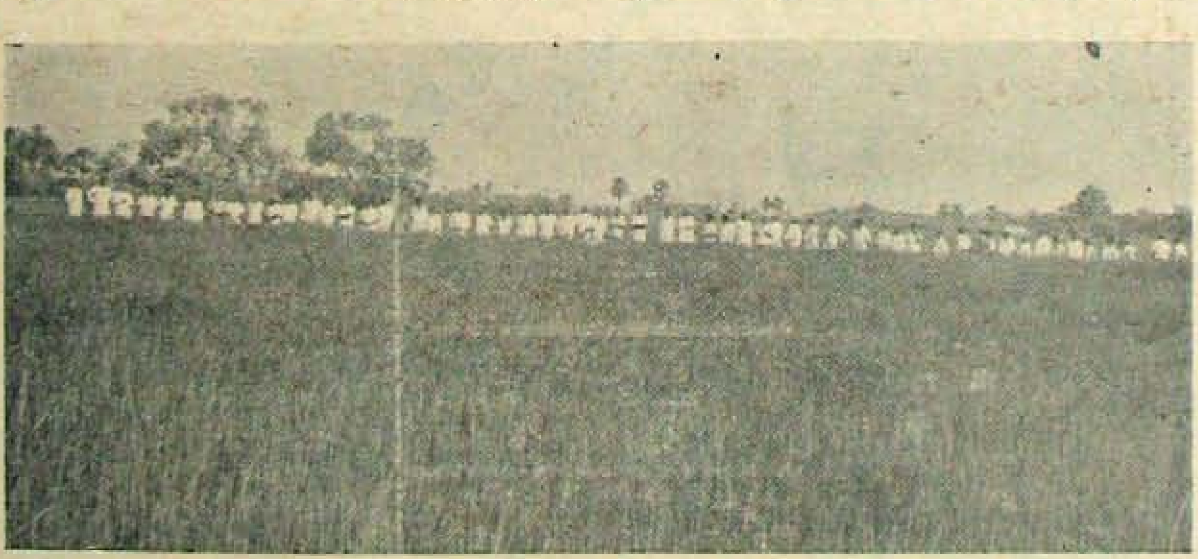

టక్కి హెడ్-9 మొలగొలుకు 170 ఎకరాలు వేసివున్నాడు శ్రీ గునుపాటి రామచంద్రారెడ్డి. 6 అడుగుల పొడవున, గాలి దూరనుకూడా సందులేనంత వొత్తుగావుంది పైరు. ఎకరాకు సరాసరిన 2 పుట్లు కావచ్చు. నేత్రపర్వంగావున్న ఆ పైరును వ్యవసాయికుల దండు చిరిత్యంగా చూస్తున్నది. (ఫోటో: ఎతిరాజ్)

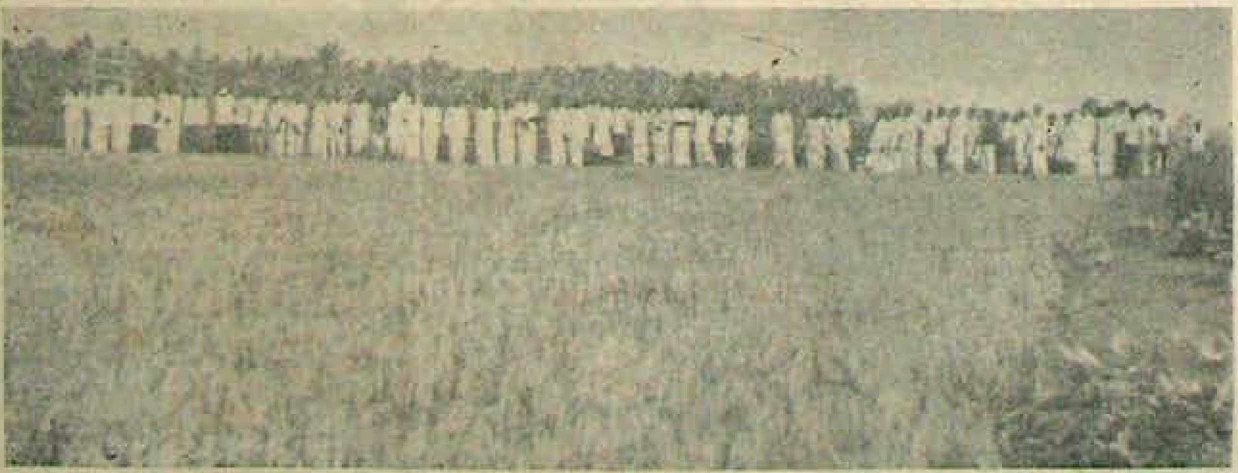

రామచంద్రారెడ్డిగారు ఐ. ఆర్. 5 కాంపిల్‌కు కాబోలు 40 సెంట్లు వేశారు. చెప్పుకోతగినంత బాగలేకపోయినా ఎకరాకు 3 పుట్ల దామాషాన ఫలితం రావచ్చు. రైతులు, వ్యవసాయ శాఖాధికారులు ఐ. ఆర్. 5 పైరును చూస్తున్నారు. (ఫోటో: ఎతిరాజ్)

చేంపర్ల మడుగులంటే చేపల పెంపకంకూడా లాభదాయకమైన కాలక్షేపమే. గునుపాటి రామచంద్రారెడ్డిగారి పొలంలో ఒకమంచి మడుగుంది. ఆ మడుగులో రెండుమూడువేల చేపపిల్లలు తెచ్చివేశాడు. అవి పెరిగి పెద్దవయ్యాయి. ఇంకా అమ్మకానికి పెట్టినట్లులేదు. వ్యాపారదృష్టి వుందో లేదో మనకు తెలియదు. సుందరమైన ఆ మడుగుదృశ్యమే పై చిత్రం. (ఫోటో: ఎతిరాజ్)

⊕ నిడిగుంటపాళానికి విద్యుచ్ఛక్తి వచ్చింది. ఇసకపాళానికి ఎప్పుడో?
⊕ కోట కరవుపనులకు 10 లక్షలు
⊕ సూళ్లూరుపేట జూనియర్ కాలేజి— 50 వేల నిధికై కమిటీకృషి
⊕ కోవూరు, కోట సమితుల బడ్జెట్లు
⊕ వెంకటగిరికాలేజి సాంస్కృతికోత్సవం

నిడిగుంటపాళెం విద్యుచ్ఛక్తి

నెల్లూరు తాలూకా ననంపన్న గ్రామాలలో ఒకటైన నిడిగుంటపాళెంకు యిన్ని రోజులకు విద్యుచ్ఛక్తి వచ్చింది. గత శుక్రవారం సాయంత్రం రూరల్ ఎ. ఇ. శ్రీ బి. రాధాకృష్ణారెడ్డిగారు విద్యుత్ ప్రసారోత్సవం జరిపారు. రాధాకృష్ణారెడ్డిగారి చిరునవ్వువలెనే, వారు వెలిగించిన దీపాలు కూడా వెన్నెల కాంతులను విరజిమ్మాయి. ప్రస్తుతానికి ఇండ్లకుమాత్రం కనెక్షన్ ఇచ్చినట్లుంది; వీధి దీపాలకు త్వరలో ఇస్తారట. ఒక్కసారి 65 ఇండ్లకు కనెక్షన్ తీసుకోవడమే నిడిగుంటపాళెం సంపన్నతకు చిహ్నం.

ఈ సందర్భంలో కొన్ని కోర్కెలున్నాయి. హరిజనవాడకుకూడా విద్యుత్ సౌకర్యం కల్గించి వసూనత్వాన్ని ప్రదర్శించాల. విద్యుచ్ఛక్తి సహాయంతో గ్రామస్తులకు ఉత్పత్తిని బాగను తొలగించి, మంచినీటి ప్రసాదించాలి. విద్యుత్ సౌకర్యం లభించింది గనుక, అసంపూర్ణ గావున్న సినిమాహాలును పూర్తిజేసి ఈ గ్రామస్తులకేగాక, చుట్టుప్రక్క గ్రామస్తులకు కూడా వినోదకాలక్షేపాన్ని కలగజేయాలి. ఇవి గ్రామస్తుల కోర్కెలలో కొన్ని. ఇవి విద్యుచ్ఛక్తిశాఖో, లేక ప్రభుత్వమో చేయవలసినవికావు. పంచాయతీ బోర్డు, గ్రామస్తులు సమకూర్చుకోవలసిన సౌకర్యాలు.

స్తంభాలుపాతి సరఫరాకు నాలుగేళ్ళు పొద్దు పెట్టిన మూడు గ్రామాలలో నిడిగుంటపాళెం రెండవది. పంటపాళానికి సరఫరా యిచ్చారు; ఇప్పుడు నిడిగుంటపాళానికి వచ్చింది. ఇక సొక్షాత్తు సమితి ప్రెసిడెంటు స్వగ్రామమైన ఇసకపాళానికి కూడా పంచాయతీ ఎన్నికలలోగానే సరఫరా యిస్తే, ఆయనకు కాస్త ప్రతిష్ఠ వుంటుందని మనవి.

నిడిగుంటపాళెం సర్పంచి నాయుడుగారు విద్యుత్ సరఫరాపై ఒక వ్యాఖ్య విసిరారు: "అరవైపేళ్ళ ఇల్లాలు బిడ్డను కన్నట్లు మాకు విద్యుత్ సరఫరా వచ్చింది" అన్నారు. ఈ సామాన్యుడికి దాని భావమేమిటో అర్థంకాలేదు! -ఒ. వి.

కోట కరవుకు 10 లక్షలు

కలెక్టరు శ్రీ శంకరన్ మొన్న 25 తేది కోట సమితిలో జరుగుతున్న క్షామనివారణ

—కొరవ 11 వ పేజీలో

ఐ. ఆర్. —5 ఫలితాలు

ఐ ఆర్. 5 మన జిల్లాకు క్రొత్త. టి. ఎన్. 24 అదునులో వేసుకోదగిన రకం ఇది. దీన్ని ఈ సంవత్సరం కొద్దిమంది చాలా కొద్దిగా సాగు చేశారు. అందులో ఇద్దరి ఫలితాలు తెలిశాయి.

● కొత్తూరులో వై. వి. రెడ్డిగారికి ఎకరాకు 3000 కిలోలు; అంటే సుమారు 3½ పుట్లు ఫలితం వచ్చింది.

● కోటసమితిలోని వెంకనపాళెంలో డాక్టరు పి. ఎస్. వెంకటరామన్ 2½ ఎకరాలు సాగు చేశారు. మొత్తం 5100 కిలోలు వచ్చాయి; అంటే ఎకరాకు 2040 కిలోలు; అంటే ఎకరాకు 2 పుట్లు 8 తూముల ఫలితం వచ్చిందన్న మాట.

● వై. వి. రెడ్డిగారు ఐ. ఆర్. 8–68 కూడా జూలైలో నారుపోసి వేశారు; డిసెంబరు 8 తేది కోశారు. ఎకరాకు 3110 కిలోలు అయింది.

కూనిరాగాలు

లోకలిస్ట్

★ 'గేమ్సు విరోధి' కలక్టర్ శంకరన్ ★★ మన ఆడవాళ్ళ బ్యాడ్‌మింటన్ ★★★ నేషనల్సులోనే ఆడిన మన నారాయణరావు కోన్‌కిస్కా యూనివర్శిటీ టీముకు సెలక్టు కాలేదు ★★★★ మన ఫోటోగ్రాఫర్లు, ఎక్స్‌ట్రా ఎక్స్‌ట్రా విషయాలు

నెల్లూరు కలెక్టరు శ్రీ శంకరన్‌గారు 'గేమ్సు' విరోధా? అవునోకాదో కానీ, యీ సంవత్సరం 'నెల్లూరు డిస్ట్రిక్ట్‌స్పోర్ట్స్ అండ్ గేమ్సుమీట్' జరక్కుండా నిర్లిప్తధోరణిలో అడ్డుపుల్లవేసిన మాటమాత్రం వాస్తవదూరమేమీకాదు. లేకుంటే యీ పాటికి నెల్లూరు వివిధరకాల ఆటలపోటీలతో, క్రీడాకారులతో కలకలలాడుతూ వుండాల్సివుందిగదా! జిల్లా నాలుగు చెరగులా వ్యాపించివున్న వెనుకబడిన తాలూకాల్లో అత్యవసర ప్రయారిటీయిచ్చి, దీనజనోద్ధరణాది అభివృద్ధి పథకాలు ముమ్మరంగా అమలుజరగాల్సిన యీ 'కరువు'రోజుల్లో క్రీడల కలకలారావాల 'డైవర్షన్' తగ్గిద్దామనే తలంపుతోనే కలక్టరు శంకరన్‌గారు యీ నిర్ణయం తీసికొనివుండవచ్చు. ఆయన చిత్తశుద్ధిని, లక్ష్యశుద్ధిని ఎవరూ శంకించలేరు. అంతవరకు బాగనేవుంది.

అభివృద్ధి అనేది అన్ని రంగాల్లోనూ సాధించాలి, ఐహాముష్మికాల కనపడాలి. కరువుపనుల్లోనూ వ్యక్తమవాలి, క్రీడల్లోనూ కనపడాలి. అగ్రికల్చరల్‌గా మనం ఎంత వెనుకబడివున్నామో, కల్చరల్‌గానూ అంతకన్నా ఎక్కువే వెనుకబడివున్నాము. దేశానికి ఇందిరా గాంధీలు, మొరార్జీభాయీలు ఎంతముఖ్యమో సత్యజిత్‌రేలు, పెన్నిస్ ఆటగాడు కృష్ణన్‌లూ అంతే ముఖ్యంగా వరిగణనలోకి రావాలి.

వివేకానందుడంతటి ఆధ్యాత్మికమూర్తి కూడా పొకదోట అంటాడు – భగవద్గీత ద్వారాకంటేకూడా ఫుట్‌బాల్ ద్వారా స్వర్గానికి చేరువుగా వెళ్ళవచ్చునంటాడు వొకచోట ఆయనసూక్తి చూడండి: "First of all our young men must be strong. Religion will come

—కొరవ 12 వ పేజీలో

పార్వతీపురం డిస్ట్రిక్టు మునసబు కోర్టులో

O. S. No. 237 of 1958. E. P. No. 76 of 1968.

పార్వతీపురం మున్సిపాలిటీవారు —డిక్రీహోల్డరు.

వి. టి. జనార్ధనతాతారాజుగారు వగైరాలు—జెడ్జిమెంటు డెట్టర్సు.

శ్రీకాకుళం జిల్లా, పార్వతీపురం తాలూకా, పార్వతీపురం మునిసిపాలిటీలో చేరినటువంటిన్ని ఈదిగువ వ్రాసిన డిక్రెటుప్ప దాఖలా జె. డెట్టర్సు తాలూకా స్థిరాస్థిం డి. హో. కు, జె. డెట్టర్సు బాకీయున్న డిక్రీమొత్తమును వసూలు చేయుటకుగాను 21-1-69 తేదిన యాలము వేయబడుచున్నది. కావున పాటయువారు ఆ దినమున పై కోర్టులో హాజరై యాలము పాడుకో వచ్చునని ఇందుమూలముగా ఎల్లరకు ప్రచురపర్చడమైనది.

Assessment.	Diametars (Matric)	Tax.
నె. 3759 రు,	8 – 23 X 3—01,	రూ. 56—62 పై.
నె. 3762 రు,	3 – 66 X 4—26,	రూ. 114—52 పై.
నె. 3763 రు,	30 — 44 X 14—19,	రూ. 45—58 పై.
నె. 3778 రు,	8 — 33 X 3—01,	రూ. 68—94 పై.

—VALUE Rs. 25,000/-

—యమ్. నాగభూషణరావు - డి. హో. అడ్వకేటు.

మన ఆస్పత్రులు

కన్యకలాసుపత్రి

నెల్లూరులోని మరో పురాతన మిషన్ హాస్పిటల్ సెంట్ జోసెఫ్స్ మెటర్నిటీ హాస్పిటల్. ఇది కన్యకలాసుపత్రికింద వాడుకలోవుంది. 1911 లో ఒక్క పడకతో ప్రారంభమైన ఈ హాస్పిటల్, ఈనాడు 120 పడకలకు విస్తరించింది. ప్రసూతి ఆస్పత్రిగా యీనాటికీ యిదే పాపులర్‌గా వుంటున్నది. గత సంవత్సరం నెల్లూరు టౌన్ జననాలు 7008 లో యీ ఆస్పత్రిలోకల్గిన జననాలే 2354. అంటే మూడోవంతు శిశుజననాలు యీ ఆస్పత్రిలోనే జరిగాయన్నమాట. కేవలం ప్రసూతికోసం ప్రారంభమైన

—కొరవ 11 వ పేజీలో

నూరేళ్లనాటి నెల్లూరు ఆస్పత్రులు

1867 లో జిల్లాలో ఒక్క కలరాచావుల సంఖ్యే 7337!

నూరేళ్ల కితం నెల్లూరు పెద్దాసుపత్రి అధికారి 'జిల్లా సర్జన్'గా డాక్టర్ హంటర్ ఆడమ్స్ వున్నట్లు తెల్సుకున్నాం. ఆయన తర్వాత 1870 ప్రాంతంలో ఇ. బర్ లాయిడ్ అనేఆయన జిల్లాసర్జన్‌గావున్నట్లు యింకొక చిన్నఆధారం దొరికింది. ఈ సదర్ లాయిడ్‌గారే బాస్వెల్ 'నెల్లూరు మాన్యువల్' లో Climate And Diseases (వాతావరణం – వ్యాధులు) అనే అధ్యాయం వ్రాసినట్లు వొక దాఖలా దొరికింది. ఈ అధ్యాయంలో అప్పటి నెల్లూరుజిల్లాలో వ్యాప్తిలోవుండిన కొన్ని ముఖ్యమైన వ్యాధులను గూర్చి పేర్కొన్నారు.

అప్పట్లో జిల్లా మొత్తంమీద ప్రబలంగా బాధిస్తుండిన ప్రధానమైన వ్యాధి 'కలరా' అనే చెప్పవల్సి వుంటుంది. ఈ కలరావ్యాధిసోకి జనం పురుగులు రాలిపోయినట్లుగా రాలిపోతూ వుండేవార. ఒక్క 1867 సంవత్సరంలో జిల్లాలో

ఎం. గో. రె.

వొక్క యీ కలరా వ్యాధివల్లనే 7,337 మంది నిలువునా మరణించారట. 1869 సంవత్సరంలో జిల్లా జనాభా 11 లక్షలా 68 వేలా 6 వందలా 64. అప్పుడుజిల్లాలో ఒంగోలు తాలూకా కూడా చేరివుండింది– ఆ తాలూకా జనాభా 1 లక్ష 33 వేలా 3 వందలా 33. ఇది తీసేస్తే– యిప్పటి

—కొరవ 12వ పేజీలో

మీ బిడ్డలో ఈ లక్షణాలు కనిపిస్తే
● పొట్ట ఉబ్బుట
● ఆకలి లేకపోవడం
● లో జ్వరం
● విరేచనం సరిగాకాకపోవడం, మొదలైనవి
లివర్ వ్యాధి అని అనుమానించండి
ఔషధముతో చికిత్స చేయండి

జమ్మివారి లివర్‌క్యూర్

ఇది పిల్లల లివర్ & స్ప్లీన్ వ్యాధుల చికిత్సకు సుప్రసిద్ధమైనది
వివరాలకు,
జమ్మి
వెంకటరమణయ్య అండ్ సన్స్
హెడ్డాఫీసు: మద్రాసు-1కి రాయండి
లేదా క్రింద బ్రాంచీలకు రాయండి.
బ్రాంచీలు: బెంగుళూరు-2, బొంబాయి-4, కలకత్తా-7, ఢిల్లీ-7, నాగపూర్-1, ... హైదరాబాద్-20, ... విజయవాడ-2.

హైదరాబాద్ బ్రాంచి:- 1-8-522/18-ఎ, చిక్కడపల్లి,
ముషీరాబాద్ పోస్టు - హైదరాబాదు–20. (ఆం. ప్ర.)
Tele phone : 34061.

నెల్లూరు ముచ్చట్లు

విమర్శకుడు

గ్రీటింగులు

ఈ జనవరి 1 తేది ఎందువల్లనో ప్రత్యేకంగా కనబడుతున్నది. గ్రీటింగుల 'రష్' ఎక్కువగావుంది; పండ్లుపూలతో అధికార్లకొలువు రామందారిగానే కనపడింది. మాటల్లో భారతీయులం, ఆంధ్రులం; చేతల్లో పాశ్చాత్యులం- ఇదీ మనస్థితి!

ఈ సారి గ్రీటింగుల్లో మాకు 'డిసపాయింటు మెంటు' కల్గించిన అంశం- ఎప్పుడూ ప్రత్యేకంగా వుంటుండిన మన ఎశ్. జనార్దనరెడ్డి కార్డు ఈసారి మరీ సాదాగా వుండడం! ఆసక్తి తరగిందో, తీరుకలేదో మరి! మాకు వచ్చినవాటిలో యు. పి. గవర్నరు డాక్టరు శ్రీ గోపాలరెడ్డి దంపతుల కార్డు ఆ రాష్ట్ర మధ్యంతర ఎన్నికల సమగ్ర సమాచారంతో వుపయోగకరంగా వుంది. ఒక గాంధీ చౌదరి (గోల్డెన్ టుబాకో-గుంటూరు) హైదరాబాదు అడ్వొకేటు శ్రీ వి. రాజగోపాలరెడ్డిగార్ల కార్డులు కళాత్మకంగా వున్నాయి. ఇందులో ముఖ్యం స్నేహ ఆప్యాయతలే కాని, కార్డుల ఘనత కాదు. అందువల్ల మిత్రులు, శ్రేయోభిలాషులందరికీ 'జమీన్ రైతు' కృతజ్ఞతలు, నూతనవత్సర శుభాకాంక్షలు తెలియచేస్తున్నది.

ఆఖరుగా వొక ప్రత్యేక విషయం- కొత్త స్టేట్ బ్యాంకు కరుకైన ఏజంటు శ్రీ రామన్ (వీరు వొకప్పుడు కేంద్ర అర్థికమంత్రిగా వుండిన జాన్ మత్తయ్ గారికి పర్సనల్ సెక్రటరీగా పనిచేశారట) వొక గ్రీటింగుకార్డు పంపుతూ- ఇటీవల స్టేట్ బ్యాంకు భవన ప్రారంభమప్పుడు మా బంగోరే పిదోవాస్తూ- బ్యాంకుఅప్పుల పై 'మార్క్ ట్వెయిన్' వివరణతోకి వుదహరించాడు- ఎండకాసేరోజున హుషారుగా గొడుగిచ్చి, వర్షంకురుస్తుంటే ఆ యిచ్చిన గొడుగు లాక్కున్నట్లుంటుంది బ్యాంకు అప్పులని అర్థం ఆ ఇంగ్లీషుదొరకు. దీనికి ప్రతిలోకి వివరుతూ శ్రీ రామన్ ఆ గ్రీటింగ్ కార్డుపై యిట్లా వ్రాసిపంపారు. ఎండాకాలమో, వానాకాలమో, ఎందరికి అకామిడేషన్ యిస్తుందోఏమోకానీగొడుగు మాత్రం తెరిచేవుంచాము- అన్నారు.

మరో సామరస్యకృషి.

జిల్లాస్థాయిలో సంజీవరెడ్డి-చంద్రశేఖరరెడ్డిగారల కలయికకున్న ప్రాధాన్యత, నెల్లూరుటవున్‌కు సంబంధించినంత వరకు ఆనం వెంకటరెడ్డి-పి.వి. సుబ్బారెడ్డిగార్ల సమైక్యతా ప్రయత్నానికికూడా వున్నదేమోననిపిస్తుంది. పి. వి. సుబ్బారెడ్డిగారంటే మనకు తెలుసుగదా, ఆనం వారి రాజకీయసంస్థానంలో అంతేవాసిగా వుండినవాడు; ఒక గ్రుడ్డిఅనుచరుడుగా వుండినవాడు. అంతసన్నిహితంగావుండిన పి. వి. సుబ్బారెడ్డి ఎందువల్లనో వారికి దూరమైనాడు; దూరం కావడమేకాదు, వ్యతిరేకి అయినాడు. ఆ వ్యతిరేకతకూడా చిన్నదికాదు, ఎవరెన్ను తిలరాగ్రవు ఎత్తులకుపోయింది. మునిసిపల్ ఎన్నికలలోనే కాదు, జనరల్ ఎన్నికలలోకూడా ఇరువురూ భిన్నకూటవాసులైనారు. అటువంటి ఆనంవార్లు-పి. వి. మధ్య సామరస్యకృషి జరగడం, చిన్నపరిధిలోనైనా, వార్తాప్రాధాన్యంగల విషయమే.

పి. వి. విన్లసవర్గంతో చేతులుకలిపాడు కాని, అక్కడా ఇమడలేకపోయాడు. అసలు పి. వి. సుబ్బారెడ్డి ఎక్కడా, ఎవరితోనూ ఇమడలేడు. అది ఆయన తప్పుకాదు, ఆయనస్వభావమే అంత! చదువైన మేధానంపత్తివుంది; నిశితమైన సూక్ష్మగ్రాహకశక్తి వుంది; నేటి రాజకీయాలకు కావలసిన ఇంద్రజాలిక ప్రజ్ఞలన్నీ వున్నాయి; చదువుంది; అనుభవముంది- అన్నీ వున్నాయి. ఒక్కలోపంమాత్రం కనిపిస్తుంది. ఏనాడో మునిసిపల్ చేర్మెన్ కావలసిన అర్హతలుండికూడా కాలేకపోయాడు. దానికికారణం ఆలోపమేనేమో ననిపిస్తుంది. తాను ఒకరికి అనుచరుడు కాలేడు, ఇతరులను తాను అనుచరులను చేసుకోలేడు; ఒకరిని తాను నమ్మలేడు, ఇతరుల నమ్మకాన్ని తానుసంపాదించుకోలేడు. తన శక్తియుక్తులు, తన అనుభవ వివేకాలు ఇతరులకు వుపయోగపడితే పడి వుండవచ్చుకాని, తనకు వుపయోగపడలేదు. అందువల్లే అతనిలో ఒకరకమైన విరక్తి కలిగింది; ఆ విరక్తి అతనిని అజ్ఞాతానికి పంపింది. ఈ దశలో ఇప్పటి సామరస్య కృషి.

ఉభయ శ్రేయోభిలాషిఅయిన ఒక పెద్ద జడిసంతులు ఆనం వెంకటరెడ్డిగారిని- పి. వి. సుబ్బారెడ్డిగారిని ఒకచోట చేర్చాడట. ఆనం సంజీవరెడ్డి, కలవకూరు వెంకటరెడ్డి వగైరా వగైరాలుకూడా ఇరవై మందిదాకా హాజరయ్యారట. వెంకన్న-సుబ్బన్న ఇరువురూ తమమధ్య విభేదాలు ఏమీ లేవనుకొన్నారట. లేచి చక్కా నర్కస్‌కు పొయ్యారట. ఇదీ సంగతి!

ఈ సామరస్యం ఇప్పుడెందుకవసరమైందో మనకు తెలియదు. జిల్లావిభజనలు, జి. ప. ఎన్నికల వంటివేమీ వీరికిలేవు. మునిసిపల్ ఎన్నికలవూశే ఇప్పుడులేదు. ఏమీలేకుండా కలయిక అవసరమేమిటి? చేర్మెన్ బాధ్యతల నిర్వహణకు వెంకటరెడ్డిగారికి పి. వి. సహాయం అవసరమైందా? పి. వి. కి మునిసిపల్ వ్యవహారాల్లో ఏదోఒకవిధంగా పునః ప్రవేశాభిలాష కలిగిందా? ఇంతకూ పి. వి. కి కౌన్సిలర్ పదవివంటిదైనా లభిస్తుందా, లేక కేవలం సలహాదారు పనేనా?

'మార్పు' అనేది దేశవ్యాప్తంగా వీస్తున్న గాలి; నెల్లూరుజిల్లో, లేక టవునుదో కాదు!

సంక్రాంతి పండుగకు

ప్రత్యేక రకములు

మీ కొల్తలలో, మీ పిల్లల సైజులలో
కోరిన దుస్తులు వచ్చివున్నవి.

సిటీ డ్రెస్ హౌస్

ట్రంకురోడ్డు :: నెల్లూరు.

ఫోన్: 444.

దర్గామిట్టలో బిడ్డ శవం

దర్గామిట్ట వేమాలరెడ్డి కాలేజి ఎదురుగా ఒకపూరింటిలో 1 తేది మధ్యాహ్నం గుడ్డలో చుట్టబడిన 3 ఏళ్ల ఒక బిడ్డ శవం వుండగా ఇంటి యజమానులు పోలిస్ రిపోర్టు చేశారట; పోలిస్ వెంటనేపోయింది; 2 తేది మధ్యాహ్నం వరకు ఆ శవమూ- పోలిస్‌లు అక్కడే వుండినారట. తర్వాత పోస్టుమార్టెమ్ జరిపించి, అనాథశవం క్రింద మునిసిపాలిటీకి స్వాధీనం చేశారట.

శవంవున్న ఇంటి యజమానులు ఆరోజు వుదయం వాకిలికి తడిక అడ్డం పెట్టి, తమ పనులకు తాము పోయారట. మధ్యాహ్నం తిరిగి వచ్చేవరకు ఈ శవం వారి ఇంటిలో వుంచబడి వుండినదట. ఏమిటో ఈ విచిత్రం!

కలెక్టరు తండ్రి కాలధర్మం

కలెక్టరు శ్రీ ఎస్. ఆర్. శంకరన్ తండ్రి శ్రీ రామనాథన్ 30 తేది రాత్రి హఠాత్తుగా నెల్లూరులో మరణించారు. 70 సంవత్సరాల వయస్సు ధర్మపత్ని, వున్నతోద్యోగాలలో వున్న నలుగురు కుమారులు, ముగ్గురు కుమార్తెలు వున్నారు. శంకరన్‌గారు రెండవ కుమారుడు. రామనాథన్‌గారి మరణ సమయంలో ఆయన భార్య, శంకరన్‌తోబాటు కారుప్రమాదంలో గాయపడి, మద్రాసులో చికిత్స పొందుతుండి, తీసుకరాబడింది. శంకరన్‌కు తల్లితండ్రులంటే అసమానమైన భక్తిగౌరవాలట. వారికి మా సానుభూతి.

జిల్లాకాంగ్రెస్ భవనం

జిల్లాకాంగ్రెస్ భవన నిధికి వెన్నెలకంటి రాఘవయ్య, సి. సి. సుబ్బరాయుడు, మునుకూరు సుందరరామరెడ్డి, శ్రీమతాటి వెంకయ్యగారలు రూ 116 లు వంతున కావోలు విరాళాలు పంపారని; శాసనసభ్యులు ఆనం సంజీవరెడ్డి, వేమారెడ్డి రామచంద్రారెడ్డి, వేమారెడ్డి వెంకురెడ్డి; సమితి అధ్యక్షులు కోడూరు శ్రీనివాసులురెడ్డి, ఈపూరు కుమారస్వామిరెడ్డి ప్రభృతులు ఒకనెలజీతం ఇచ్చునట్టు వాగ్దానాలు చేశారని జిల్లాకాంగ్రెస్ అధ్యక్షుడు శ్రీ మేనకూరు గోపాలకృష్ణారెడ్డిగారు తెలియజేస్తూ, కాంగ్రెస్ అభిమానులైన ఇతర పెద్దలుకూడా వుదారంగా విరాళాలు పంపవలసిందిగా విజ్ఞప్తి చేస్తున్నారు.

ఈ భవననిధినిగూర్చి శివారెడ్డి గారి చెణుకుచూడండి—

కట్టనెంచి జిల్లకాంగ్రేసు భవనాన్ని
కదికి నాకుబంపె కరపత్రము
పొట్టి మేనకూరు పారపాటుబడ్డాడు
కవరు స్టాంపు వేస్తు కరువుకైము!

మిక్కుడెలను నెలకు మాకొచ్చే జీతాలు
ఎంతయింది బండెడంతఖర్చు
సంఖ్యలాస్తి నేను నచ్చిపోతున్నాను
దాకలేక పైన రూకలేక.

స్వర్ణ వేమయ్య

ఒకనెల రుమేనియాలో పర్యటించి, మూడు మాసాలపాటు మాస్కోలో దీక్షపొందిన మన శాసనసభ్యుడు శ్రీ స్వర్ణ వేమయ్య 28 తేది నెల్లూరు వచ్చేరారు. చాలవరకు స్వస్థత చేకూరినట్లుంది.

హైకోర్టు బెయిల్

పెనుబర్తి రైలింగు కేసులో శిక్ష విధింపబడిన 12 మందికి హైకోర్టు బెయిల్ ఇచ్చింది.

నెల్లూరు బజారు

మొలగొలుకులు 8క్రిక్విన్(పుట్టి)		650-00
జి. వి. జ. 24	,,	640-00
దొంగసంబర్లు	,,	580-00

ఒంగోలు

మునిప్రాజక్టు- హైకోర్టు స్టే

వడ్డెవోలు పెదవెంకయ్య, పాతూరి రాఘవులు,ఇలవలపాటి వెంకటసుబ్బయ్య, అల్లో వెంకటరామరెడ్డివగైరాలు పెట్టుకున్న దరఖాస్తుపై వల్లూరుగ్రామ సర్వేనెం. 151, మల్లవరప్పాడుగ్రామ సర్వేనెం.57, కట్టుబడిగ్రామ సర్వేనెం. 14-17, 22, 28, 29, 54, 57 నెంబర్లిగుండా మునిప్రాజక్టునుండి నష్టయిరాసలు త్రవ్వకుండా హైకోర్టు తాత్కాలిక నిబంధన ఉత్తర్వు యిచ్చివున్నది. గుంటూరు జిల్లాకలెక్టరు, మునిప్రాజక్టు అసిస్టెంటు ఇంజనీరు వగైరా అధికారులపై పై వుత్తర్వులు జారీచేస్తూ, వారికేమైనా ఆక్షేపణలుంటే మొన్న డిసెంబరు 26 తేదిలోగా పంపుకోవల్సిందనికూడా వుత్తర్వులిచ్చారు. వాదుల తరఫున పి. ఎల్ నరసింహారావు వాదించారు.

ఇదీ ఇప్పటి వరకూ పరిస్థితి.

హైదరాబాదులేఖ

(మొదటిపేజీ కొరవ)

వ్యయాన్ని అంగీకరించడానికి ప్రజలు సంసిద్ధంగా వుండాలని ముఖ్యమంత్రి రాష్ట్ర ప్రజలను హెచ్చరించారుకూడా.

ప్రణాళికా వ్యయం రూ. 620 కోట్లు కాక అందులో నగానికి నగం కుదించబడాలంటే, రాష్ట్ర అభ్యున్నతి దాదాపు కుంటుపడినట్లే. విద్యాది సాంఘికసంక్షేమ కార్యక్రమాల్లో అభివృద్ధి శూన్యంకావడమే కాకుండా, పారిశ్రామిక రంగాల్లోను వ్యవసాయాది రంగాల్లోను పూర్వం చేపట్టిన పథకాలను సంపూర్తిచేయడంకంటే కొత్తవాటిని తలపెట్టడానికి వీలుండదన్న మాట.

ముఖ్యమంత్రి బ్రహ్మానందరెడ్డిగారికంటె యీ పరిస్థితి మరెవరినీ అధికంగా దుఃఖితులను చేసివుండదు. రాష్ట్ర ప్రణాళికలకు కేంద్ర సహాయం కుదించుకోపోవడానికి ప్రధాన కారణం, కేంద్రం ఏమైనా సరే నాసిక ముద్రణాలయంలో నోట్లను ముద్రించి ఖర్చుపెట్టే విధానానికి స్వస్తి చెప్పడమే. పూర్వం ఇలా చేయడంవల్లనే దేశం ప్రస్తుతం ఎదుర్కొంటున్న ఆర్థిక సంక్షోభానికి కారణమని ఆర్థిక నిపుణుల అభిప్రాయం. కాని డబ్బును, ఎంతోకాలానికి కాని పరిణతి చెందని పథకాలక్రింద వెచ్చించడంవల్లనే ధరలు విపరీతంగా హెచ్చించడం జరిగిందనీ, సద్యోఫలితాలనిచ్చే పథకాలపై వెచ్చించినట్లయితే ద్రవ్యోల్బణం తటస్థించదని బ్రహ్మానందరెడ్డి లాంటి నాయకులు విశ్వసిస్తున్నారు.

రాష్ట్రాల్లో చిన్న నీటిపనులు, పంపుసెట్టు సరఫరా, వ్యవసాయంకోసం విద్యుత్ సరఫరా లాంటి పనులు డెఫిసిట్ ఫైనాన్స్ నిధులతో అమలుచేసినప్పటికీ, ద్రవ్యోల్బణ పరిస్థితి ఏర్పడక పోగా దేశం ఉత్పాదనాశక్తి వృద్ధిచెందుతుందని వారి అభిప్రాయం. వచ్చేవారం జరిగే జాతీయ అభివృద్ధి మండలి సమావేశంలో బ్రహ్మానందరెడ్డిగారు యీ విషయమైగట్టిగా మాట్లాడారని తెలుస్తున్నది.

మునిసిపాలిటి

(మొదటి పేజీకొరవ)

సింహపురిచిహ్నితయుతో సింహద్వారాలను నిర్మించాలనే తీర్మానానికికూడా చేర్మెన్ తన అంగీకారం తెల్పారు.

ఆ లిమిట్స్‌దాటి నెల్లూరు మున్సిపాల్టీ సామ్రాజ్యంలోకి అడుగుపెట్టే గర్వప్రాయమైన విశేషమేముంది గనుక? కనీసం రోడ్లయినా మద్దంగా లేవుగదా? పరిశుభ్రత మచ్చుకైనా కానరావడంలేదు గదా? వీటి చూచుకుని ఆ సింహద్వారాలు నిర్మించాల. ఈ అర్థహీనమైన ద్వారాలు పెట్టే వీళ్ళకెంత సిగ్గులేదు- అని బయటవారు కూడా అడిపోసుకోరా-అని తన అసమ్మతిని తెల్పారు పావం రామకోటయ్యగారు కానీ ఏం లాభం, తీర్మానమేమో పాసైపోయింది.

మున్సిపల్‌లిమిట్స్‌లో అన్నారుగదా- ఇప్పుడు దొడ్డ సుబ్బారెడ్డి కొత్త పెద్దాస్పత్రి భవనందాకా మున్సిపాల్టీలో కల్పుకొనేందుకు ప్రతిపాదన వుందికదా-ఆప్రాంతంకూడా మున్సిపాల్టీలో కల్పుకొన్నప్పుడే యీ సింహద్వారాలు పెట్టే ప్రతిపాదన వాయిదా వేసుకోవచ్చుగదా. అప్పుడు మళ్లీ యీ సింహద్వారాన్ని అక్కడాకా జరపడం పింనలబుగావుంటుంది-అని కె. వి. సుబ్బారెడ్డిగారు వాదనచేసినా లాభంలేకపోయింది; చేర్మెన్‌గారు తీర్మానం విభింపచేశారు. ఒక్కోసింహద్వారానికి 3 వేల రూపాయలైనా ఖర్చవుతుందని ఇంజనీరు అంచనావేశారు. 3 వేలంటే ఆఖర్లో 9 వేలదాటినా ఆశ్చర్యపడవన్లేదుకదా!

మరి అద్వారాల్లో సింహపురి చిహ్నం ఏముంటుందయ్యా అనికూడా కొందరడిగారు. సింహమో, గింహమో ఏదోవొకటి వుంటుందిలేండి-అన్నారు చేర్మెన్.

ఇంతకూ ఈ తీర్మానాన్ని ప్రవేశపెట్టింది ఎవరనుకున్నారు - మార్క్సిస్టు సింగరాజు రామకృష్ణయ్యగారు. చూడండి, మన మార్క్సిస్టుల్లో కూడా ఎట్లాంటి బూర్జువా భావాలు దాగివున్నాయో?

శ్రీ రంగనాథ యాత్రా స్పెషల్

సంపూర్ణ దక్షిణదేశ - కన్యాకుమారి యాత్రకు

27-1-69 తేది స్పెషల్ టూరిస్టుబస్సు నెల్లూరు బారకాసునుండి బయలుదేరును. 15 రోజులు - 39 క్షేత్రములు.

భోజనముతో సహా టిక్కెట్టు రూ. 175/- లు.

మహాశివరాత్రికి - ముమ్మిడివరం బాలయోగి దర్శనమునకుగాను 14-2-69 తేది స్పెషలు టూరిస్టుబస్సు బయలుదేరును. 7 రోజులు 10 క్షేత్రములు - భోజనంతోసహా టిక్కెట్టు రూ. 85/- లు.

గమనిక: సీటు 1-కి రు. 25/- లు పంపిన సీట్లు రిజర్వుచేసి వుంచెదము.

పూర్తివివరములకు.- కె. కన్నయ్య, ఆర్గనైజరు.

శ్రీ రంగనాథ యాత్రా స్పెషలు సర్వీస్ - దాడివారివీధి నెల్లూరు.

జనవాణి

(2 వ పేజీ తరువు)

డ్యాం ఎత్తు 130 అడుగులకు తగ్గుతుందనే సందేహం ఎందుకొచ్చిందో నాకు అర్థం కావడంలేదు. వారికింతవరైన కె. ఎల్. రావుగారి స్థాయిలోవున్న మరొక వ్యక్తి డ్యాంఎత్తు 75 అడుగుల దాకానే వుంటుందని చెప్పివుంటే, రైతులకు ఎంతో సహాయం చేసినవారైవుండేవారు. దానవల్సిన అగత్యం శ్రీ సంజీవరెడ్డిగారికిగాని, మరొకరికిగాని లేదుకాబట్టి ఆ విషయం ఎవ్వరూ ఆయనతో అన్నదిలేదం మనం భావించవచ్చునేమో! ఎవ్వరూ తమతో ఆ విషయం అనివుండనప్పుడు తాము అవిధంగా బహిరంగంగా చెప్పడంలో, సంజీవరెడ్డిగారుఉద్వేగంతో అవాస్తవికంగానైనా మాట్లాడివుండాలి; లేదా బుద్ధిపూర్వకంగానైయుంటే, రాజకీయంగా రాపూరు, వెంకటగిరి, సూళూరుపేట, కావలి, ఆత్మకూరుతాలూకాల రైతులను ఆకట్టుకొనేందుకైనా మాట్లాడివుండాలి. అవిధంగా రైతులను అపోహలతో ముంచుటకంటె, తాము ముందుకువచ్చి కృషిచేసి సోమశిలడ్యాం పూర్తి ఎత్తుకు నిర్మాణమయ్యేటట్లు చేయమని నానంహో. అందులో వారికి మా అభ్యుదయ రైతుసంఘం తరఫున తగిన సహాయసహకారాలు పూర్తిగా వుంటాయని నేను హామీయిస్తున్నాను.

రైతులకు ఒకమనవి: సోమశిల మహాసభ తర్వాత జరిగిన ఒకవిందులో చీఫ్ యింజనీరు శ్రీ మల్లారెడ్డిగారు విషయ వివరణచేస్తూ, డ్యాం ఎత్తు పూర్తి 130 అడుగులు వుంటుందనీ, అభివృద్ధి పన్ను ముందుగాయిస్తామని డెల్టా రైతులు చెప్పినందున సోమశిల తప్పకవస్తుందని, అందుకు వెంటనే ఆయకట్టు రిజిష్టరు తయారుచేయమని తాము సూపరింటెండింగు ఇంజనీరును ఆదేశిస్తామని చెప్పారు. (ఎస్. ఇ. గారికి ఆయకట్టు రిజిస్టరు తయారుచేయమని వుత్తరువులు వచ్చాయి కూడా.) ఆయకట్టు రిజిస్టరు తయారుచేసిన తర్వాత, అభివృద్ధిపన్ను చెల్లింపువిషయమై రైతుల అంగీకారం పొందేందుకు పత్రాలు వస్తాయని, అవి సంతకాల సేకరణచేసి మనం పంపితే, గవర్నమెంటు గజెట్‌లో ప్రచురిస్తారనీ, మొదలైన వివరాలన్నీ తెలియజేశారు. పైగా, గజెట్‌లో ప్రచురణ అయినప్పటికిన్నీ, నాల్గవప్రణాళిక నాల్గవ సంవత్సరంలోమాత్రమే సోమశిల ప్రాజెక్టు పని ప్రారంభం అవుతుందని కూడ చెప్పారు. కారణమేమంటే, మూడవప్రణాళికలో కొరవలున్నపనులు నాల్గవ ప్రణాళిక మూడవ సంవత్సరంవరకు చేయవలసి వుంటుందట. ఇన్ని ఇబ్బందులున్నాయి ఈ బృహత్కార్యంలో. పైవారు అనుకూలురుకాబట్టి, రైతులు సోమశిల వస్తుందనే ఆశతో వుండవచ్చు. వచ్చితీరుతుంది. నెల్లూరు-కోవూరు తాలూకాలకు పరిమితమై మాత్రంగాదు; మెట్ట తాలూకాలకుకూడ తప్పక వస్తుందని శ్రీ సంజీవరెడ్డి-చంద్రశేఖరరెడ్డిగార్లను గుర్తించమని నాకోరిక.

—కాకాణి రమణారెడ్డి
కార్యదర్శి, జిల్లాఅభ్యుదయ రైతుసంఘం.

పాత ఉద్యోగులు — కొత్త జిల్లా

1-4-69 తేదికి కాకపోయినా, పంచాయితీరాజ్ సంస్థలకు ఎన్నికలు జరిగి నూతనముగా పంచాయతీ సమితులు, జిల్లా పరిషత్‌లు ఏర్పడే 1-7-69 తేది నాటికైనా, నెల్లూరు, గుంటూరు, కర్నూలు జిల్లాలలోని ప్రాంతాలతో కొత్తజిల్లా ఏర్పాటు తథ్యమని తేలిపోయింది. ఈ జిల్లా నిర్మాణములో ప్రభుత్వముదృష్టిలో వుంచుకొనవలసిన ముఖ్యమైన సమస్యలలో, ప్రభుత్వరంగములోని ఆయాశాఖలలోను, పంచాయతీరాజ్ సంస్థలలోను పనిచేస్తున్న ఉద్యోగుల సమస్య ఒకటి.

స్వగ్రామము, స్వంతతాలూకాలను వదలి జిల్లాలోని దూరప్రాంతాలలో పని చేస్తూ జిల్లా స్థాయిలో ట్రాన్సఫర్‌లు జరుగుటకు అవకాశముగల ఉద్యోగులు ఎంతో మందికలరు. కొత్త జిల్లా నిర్మాణమువల్ల ఈ ఉద్యోగులు ఇతరజిల్లా ఉద్యోగులుగా పరిగణింపబడే ప్రమాదముకలదు. (ఉదాహరణకు: దర్శితాలూకాలోని తాళ్ళూరు సమితికి చెందిన ఉపాధ్యాయులొకరు సూళ్ళూరుపేట సమితిలో ఉపాధ్యాయుడుగా పనిచేస్తున్నాడని అనుకొందాం. ఇప్పుడైతే నెల్లూరుజిల్లాకనుక యెలిమెంటరీ స్కూలు అయితే సమితుల ద్వారాను, హైస్కూలు అయితే జిల్లాపరిషత్‌ద్వారాను అతని స్వగ్రామము లేదా స్వంత తాలూకాకు ట్రాన్సఫర్‌జరిగే అవకాశమున్నది. కొత్తజిల్లా నిర్మాణమువల్ల దర్శితాలూకా కొత్తజిల్లాలోను సూళ్ళూరుపేట పాత నెల్లూరు జిల్లాలోను వుండును. మరి ఆ వుపాధ్యాయుడు నెల్లూరుజిల్లా ఉద్యోగిగా పరిగణించబడును.) జిల్లాలో వున్నప్పుడే ట్రాన్సఫర్‌లకు ఎన్నో కష్టనష్టాలకు, ఒత్తిడులకు లోనయ్యే ఉపాధ్యాయుల్లాంటి ఉద్యోగులు అంతర్‌జిల్లా ట్రాన్సఫర్‌లకు నోచుకుంటారని మానవమాత్రులెవ్వరు వూహించలేరు. కనుక ప్రభుత్వం ఈ వుద్యోగుల్ని దృష్టిలో వుంచుకొని ఆయా శాఖలలో పనిచేస్తూ, జిల్లాస్థాయిలో ట్రాన్సఫర్ చేయుటకుమాత్రమే అవకాశమున్న ఉద్యోగస్థులందర్ని "ఆప్షన్" కోరి వారు ఏ జిల్లానుకోరితే ఆ జిల్లాలో ఉద్యోగులుగా సర్దుబాటుచేయడం శ్రేయస్కరం. లేంటో వీరిదొక సమస్యగా తయారుకావచ్చు. ప్రభుత్వం అంతదాకా రానివ్వదనే ఆశిస్తాం.

— ఒక ఉపాధ్యాయుడు

పంటల స్థితి — లెవీ నోటీసులు

కోవూరు తాలూకాలోని బుచ్చి, ఇస్కపాళెం, రేబాల మున్నగు గ్రామాల భూములలోని మోఁగొలకు పైరు తెగులు వల్ల వెన్నుతీసి పాలుపోయు సమయంలో వెన్ను పూర్తిగాఎండిపోయి, ఒక్క గట్టి గింజకూడా లేకుండా, తెల్లగాపోతున్నది. ఎకరాకు ఐదు తూముల ధాన్యమైనా వస్తుందా అని రైతులు భయసందేహాలలో వున్నారు.

ఈ పరిస్థితుల్లో లెవీ నోటీసులు జారీ చేయబడుతున్నాయి. రైతు తప్పించుకో చూస్తున్నాడని దురభిప్రాయ పడక, రివిన్యూ సివిల్‌సప్లయ్ అధికారులు వెంటనే ఈ గ్రామాలకువచ్చి, పైర్లను పర్యవేక్షించి, నేను చెప్పేది నిజమని మనసుకువస్తే న్యాయంకల్గించవల్సిందిగా కోరుతున్నాను.

ఇస్కపాళెం —దేవళ్ళ రాధాకృష్ణారెడ్డి

పెద్దాసుపత్రి ఔట్ పేషెంటు విభాగం

పెద్దాసుపత్రికి 32 లక్షల రూపాయల సుందర హర్మ్యం రావడం సంతోషమే. కాని ఈ సంతోషంలో పేదమధ్యతరగతి ప్రజల అసౌకర్యాన్ని విస్మరించలేము.

ఒక పేదరోగి మూడుమైళ్ళ దూరాన వున్న ఆస్పత్రికి పోవాలంటే వారానికి 5, 6 రూపాయలైనా ప్రయాణఖర్చు లవుతాయి. ఇది వారు భరించలేరు. వారికి దగ్గరలో ఏదైనా సౌకర్యం కల్గించడం అవసరం. దీనికి నా సూచన ఏమంటే-జూబిలి హాస్పిటల్‌ను పాత పెద్దాసుపత్రికి మార్చి, జూబిలిహాస్పిటల్ భవనంలో ఔట్ పేషెంటు విభాగాన్ని ప్రారంభించడం అనుకూలమని నా కోర్కె. ప్రజా ప్రతినిధులు, ప్రజాసేవా సంస్థలు ఆందోళన చేస్తే ప్రభుత్వం సముచితమైన ఈ ఏర్పాటును చేయకుండాపోదు.

నెల్లూరు —పి. వి. సుబ్బారావు

నూరేళ్లనాటి ఆస్పత్రులు

(12 వ పేజీకొరవ)

మొత్తం 600మంది నేరస్తులున్న వాక్క నెల్లూరు జైల్లోనే పదిరోజుల వ్యవధిలో కలరావాతబడి 98 మంది నిలువునా హరీమన్నారు. రోజుకు రెండేసిసార్లు వాక్కొసారి బదేసి శవాల్ని కూడా బండ్ల మీద వడేసి యీ జైలు నేరస్తులచేతనే లాక్కెళ్లి పెన్నవొడ్డున పూడ్చేయడం జరిగేదట. ఎంత దారుణమైన సంఘటనో చూడండి. ఇట్లాంటి సందర్భాల్లో ఆస్పత్రుల అవసర వర్ణనాతీతం. నెల్లూరు పెద్దాస్పత్రిలో అప్పటికి సరిగ్గా 30 మందికైనా పడకల వసతిలేదు. గుట్టలుగుట్టలుగా చనిపోయి శవాలుగా పడివున్నవాళ్ళుగాక 120 మంది ఆస్పత్రిలో చేరివున్నారు- నేచచ్చిపోతున్నాము-అనేవాడట జిల్లాసర్జన్ ఆడమ్స్.

ఇట్లా తంటాలుపడ్తుంటే, అమెరికా పేపర్లలో వొకవార్త వచ్చిందట. అక్కడ కూడా యిట్లనే కొన్నిచోట్ల కలరా వుధృతంగావుంటే, వీధివీధినా పెద్దపెద్ద భోగిమంటలువేసి ఆ వ్యాధి సూక్ష్మజీవుల్ని వినాశనం చేశారట. దాన్నిబట్టుకుని జిల్లా సర్జన్ ఆడమ్స్, పోలీస్ రిజర్వ్ఇన్‌స్పెక్టరు హైరెల్‌కల్సి నెల్లూరులో వృతివార్డునా, వృతివీధినా కొన్నిరోజులపాటు యిట్లనే పెద్ద భోగిమంటలువేసి జ్వాలోత్సవాలు జరిపారు. ఈ భోగిమంటలతోబాటు ఏవో కొన్ని నివారణ మందులుకూడా వంపకం చేయించారట.

తర్వాత నెలా రెండునెలకు కలరా వుధృతం దాదావు పూర్తిగా తగ్గిపోయి నట్లున్నది. జననమరణాల లెక్కలు చూస్తే- 1867 లో 7337 దాకా వుండిన కలరా మరణాలు, 1868 లో కేవలం 6 మాత్రమే వుండినాయి.

1867 లో కలరా వుధృతంగావుండి 1868 లో దాదావు తగ్గుముఖం పట్టిందనుకుంటే-దాని స్థానే మశూచి (Small-Pox) వుధృతంగా వచ్చింది. 1868 లో యీ మశూచిమరణాలు జిల్లాలో- 2164, 1869 లో 1715, 1870 లో 1020 వుండినాయట. అంటే మూడేళ్ళలో దాదావు 5 వేల మశూచిమరణాలు వుండినాయన్న మాట.

చూడండి, నూరేళ్లక్రితం నెల్లూరులో 1867 నుండి 1870 దాకా కల్సి కలరా-మశూచిలవల్లే దాదావు 15 వేల మరణాలుండినాయంటే. వాటితీవ్రత ఎంత తీక్షణంగావుండిందో వేరేచెప్పవక్కరలేదు కదా. తర్వాత్తర్వాత ఇంగ్లీషువైద్యం, నవీనచికిత్సావిధానాలువచ్చి, ఆ వ్యాధులు ఎట్లనో బవు లేకుండా పోయినట్లున్నాయి. జిల్లాలో వాటితీవ్రత యిప్పుడు చాలవరకు తగ్గిపోయాయనే చెప్పాలి. —(సశేషం)

ఈవారం విశేషాలు

(2 వ పేజీకొరవ)

అపోలో ఖర్చు

అమెరికా మానవులు అపోలో-8 లో కూర్చుని చంద్రమండలం చుట్టూ చక్కర్లు కొట్టివచ్చారు. బాగుంది. మొత్తం యీ అపోలో ప్రాజక్టుకు 1970 సంవత్సరం దాకా లెక్కవేసుకుంటే మొత్తం 23 బిలియన్ల డాలర్ల ఖర్చుని వొక సైన్సు సంపాదకుడు లెక్కవేశాడు. అంటే 23 లక్షల కోట్ల డాలర్లు, మన రూపాయల్లో చెప్పాలంటే 1 కోటి 71 లక్షల కోట్ల రూపాయలన్నమాట.మన మూడు పంచవర్ష ప్రణాళికలకుకల్సి మనం పెట్టినఖర్చు 25 వేల కోట్లు మాత్రమే. అంటే మన పంద పంచవర్ష ప్రణాళికలంత ఖర్చన్నమాట!

రైతులకు నూత్న వత్సర కానుక

నూనె తీయబడిన తవుడు

చౌక, ఆరోగ్యం

పుట్టి రూ. 108/- లు మాత్రమే!

పశువులకు పచ్చితవుడుకంటె నూనె తీయబడిన (De-oiled) తవుడు పుష్టికరమైయు; జీర్ణము; వాతము మొదలైన వ్యాధులను కలుగజేయు నూనె పదార్థములు తీసివేయబడినందున ఆరోగ్యకరమైయు; నూనె తీయబడినందున తవుడులో వుండు ప్రోటీనులు, విటమినులు తగ్గవనియు పరిశోధనచేసి సుప్రసిద్ధ డాక్టర్లు చెప్పారు. ఆంధ్రప్రదేశ్ పశుపోషకశాలవారుకూడా వారి యాజమాన్యము క్రిందవున్న పశుకేంద్రాలలో (Live stock Farms) పచ్చి తవుడుకు బదులు నూనె తీయబడిన తవుడునే వాడుతున్నారు.

మా నూనె తీయబడిన తవుడును ఉపయోగిస్తున్న రైతుల అనుభవం కూడా అదేనని తెల్పుటకు సంతోషిస్తున్నాము. పచ్చితవుడుకంటే నూనె తీయబడిన తవుడును పశువులు ప్రీతితో తింటున్నాయని, ఆరోగ్యకరంగా వున్నాయని రైతులు చెప్తున్నారు.

మా నూనె తీయబడిన తవుడు
ఫలితంలో మిన్న - ధరలో చౌక!

50 కిలోలు (బస్తామినహా) రూ. 9/- లు
1 పుట్టి రూ. 108/- లు
(అమ్మకం పన్ను ప్రత్యేకం.)

—— దొరకుచోట్లు ——

India Oils & Fertilisers Corporation,
NAVALAK GARDENS—NELLORE
ఇండియా ఆయిల్స్ అండ్ ఫెర్టిలైజర్సు
కార్పొరేషన్.
నవలాకుతోటలు — నెల్లూరు.
(ఫోన్ : 790—780.)

మా ఖాతాదారులకు నూతనవత్సర శుభాకాంక్షలతో

శ్రీ వేంకటేశ్వర ఆయిల్ ట్రేడర్స్,

(ప్రొ: తమ్మా రోశిరెడ్డి)

ఏజంట్సు: **ఇండియన్ ఆయిల్ కార్పొరేషన్ లిమిటెడ్**
15/145, జేమ్సుగార్డెన్ (ఆత్మకూరు బస్టాండ్ వెనుక) నెల్లూరు.

మావద్ద కిరసనాయిల్, లూబ్రికేటింగ్ ఆయిల్స్ మరియు లైట్ డీజల్ ఆయిల్ హోల్ సేలుగా సరసమైన ధరలకు లభించును.

ఏజంట్లు కావలయును

నేషనల్ సీడ్సు కార్పొరేషన్ (భారతప్రభుత్వ సంస్థ) వారిచే సర్టిఫై చేయబడిన హైబ్రీడ్ జొన్న, మొక్కజొన్న, సజ్జ, యొక్కువ దిగుబడినిచ్చు I. R. 8-68, T. N. 1, I. R. 5, C. R. 28-25 వరి, ఆసియా మ్యూటాంట వేరుశనగ, మేలుజాతి పూసానవారి బెండ, వంగ, టొమేటా, గోరుచిక్కుడు, కాకర, సొర, క్యాబేజి, క్యాలిఫ్లవరు, ముల్లంగి మొదలగు కూరగాయల విత్తనములను అమ్ముటకు ఈ క్రింది ప్రదేశములలో ఏజంట్లు కావలయును. ఏజంట్లకు తగిన కమీషన్ యివ్వబడును. వివరములకు ఈ క్రింద అడ్రసును సంప్రదించండి.

(1) దర్శి (2) పొదిలి (3) కనిగిరి (4) ఉదయగిరి
(5) వెంకటగిరి (6) రాపూరు.

I. R. 8-68 యకరము 1-కి రూ. 14-28 పైసలు.
C. S. H. 1. జొన్న యకరం 1-కి రూ. 29-50 పైసలు.

శ్రీనివాస సీడ్సు సప్లయర్సు

డీలర్సు టు నేషనల్ సీడ్సు కార్పొరేషన్
(ఎం. బి. టి. పార్సిల్ ఆఫీసుప్రక్కన)—17/57 ట్రంకురోడ్డు, నెల్లూరు.

లిస్టరు మాడల్ 6 H.P.
పెట్టరు మాడల్ 5 H.P.
(Government approved)
బుష్, బాల్ బేరింగు, ఇంజన్లు, పంపు సెట్లు, ఎలక్ట్రిక్ మోటార్లు మొదలగువాటికి
భవానీ ఇండస్ట్రియల్ కార్పొరేషన్
రంగనాయకులపేట, నెల్లూరు.

నెల్లూరు సబ్ కోర్టులో

E. P. No. 51 of 1968.
O. S. No. 44 of 1967.

చెరుకూరు వెంకటప్పనాయుడు —వాది-(డిక్రీహోల్డరు.)

(1) బెజవాడ వెంకటరమణయ్య వగైరా —ప్రతివాదులు-(జె. డెట్టర్సు.)

డిక్రీబాకీకిగాను 1-వ ప్రతివాది తాలూకు స్థిరాస్థిని 27-1-69 తేదిన పై కోర్టువారు బహిరంగ యాలము వేయుదురు.

షెడ్యూలు:-

నెల్లూరు రి. డి. యిలాకా, ఆత్మకూరు తాలూకా, ఆత్మకూరు స. రి. లో చేరిన, ఆత్మకూరు పంచాయతి గ్రామంలో వార్డు నెం. 1 రు, డోర్ నెం. 8-3-A రు, అసెస్మెంటు పాత నెం. 607 రు, క్రొత్త 176 నెంబరుగల మిద్దెయిల్లు — కాలీస్థలమునకు హద్దులు:-[తూ] పిన్నంరెడ్డి రమణమ్మ యిల్లు [ద-వ-ఉ] రాజవీధి. ఈ హద్దుల లోని షుమారు 9 అంకణములు, 60.201 చ. మీటర్లు కట్టుబడిగల మిద్దెయిల్లున్నూ, సదరు మిద్దె మీద వేసియుండు షుమారు 5 అంకణములు, 33.445 చ. మీ. గల పైమిద్దెయున్నూ, సదరు మిద్దెకు దక్షిణపు చుట్టు జింకురేకుల తోటివేసియుండు షుమారు 1 అంకణము, 6.689 చ. మీ. వసారాయున్నూ, సదరు మిద్దెకు, పైమిద్దెకు సంబంధించిన తలుపులు, ద్వారబంధనములు, కిటికీలు, అలమరలు, పైకప్పు సామానులున్నూ, అడుగు స్థలమున్నూ, కాలీస్థలం షుమారు 6 అంకణములున్నూ, 40.134 చ. మీటర్లు. సదరు స్థలములో వుండు నానాజాతి వృక్షములు.

డిక్రీహోల్డరు కిమ్మతు రూ. 8000/-
అమీనాగారి కిమ్మతు రూ. 8000/-

—పి. వి. రమణారెడ్డి,
వాది-(డి. హో.) అడ్వకేటు.

ఆరోగ్య అనారోగ్య పరిస్థితులలో మహిళలు
ఆరోగ్య సౌభాగ్యములకు ఆధారపడునది లోధ్ర
66 సంవత్సరముల పైగా ప్రసిద్ధినొందినది

కేసరి కుటీరం (ప్రైవేట్) లిమిటెడ్
రాయపేట, మద్రాసు-14
ఏజెంట్లు:
సీతారామ జనరల్ స్టోర్సు (ఏజన్సీస్)
విజయవాడ. సికిందరాబాదు. మదురై. బరహంపురం. బెంగుళూరు

క్షేత్ర సందర్శనం

(4 వ పేజీ కొరవ)

అబ్బురమేముంది? ఎరువులేవేశాడో, దబ్బే మేపాడో వివరాలని రామచంద్రారెడ్డిగారి సేద్యమంతా చూడతగినది. అసలు ఇందుకూరు పేట, కొత్తూరు, జగదేవిపేట భూములు శ్రేష్ఠమైనవి; పైర్లూ, పంటలూ ఎప్పుడూ అన్నిచోట్లకంటే బాగుంటాయి. ఈ సంవత్సరం మొలగొలుకుకు తెగుళ్ల అంతగా ఆశించలేదట. అందువల్ల అందరివీ బాగున్నాయన్నారు.

గునుపాటివారి వ్యవసాయ సామ్రాజ్యమని ఎందుకన్నానంటే, రామచంద్రారెడ్డికున్న 170 ఎకరాలు; ఆయన తమ్ముళ్ళు శ్రీనివాసులురెడ్డి, రంగారెడ్డికి వున్న 165 ఎకరాలు అంతా ఒకేచోట, ఒకే విశృగా వుంది. ఒక్కొకరికొట్టాలు, గోడవున్లు నర్వెంటు క్వార్టర్లు అన్నీ పొలంమధ్యనే వున్నాయి. అదొక ప్రత్యేకరాజ్యమే ననవచ్చు. కొట్టాలుగాని, గోడవున్లుగాని మామూలువి కావు. రామచంద్రారెడ్డిగారి గోడవునుచూస్తే, ఒకచిన్న సినిమాహాలుగా వుపయోగించుకో దగినంతగా వుంది. అందులోనే క్రింద పైన విశ్రాంతి గదులు, ఆధునిక సౌకర్యాలతో వున్నాయి. రంగారెడ్డిగారి 'ఫారం గెస్టుహౌస్' నిర్మాణంలో వుంది. పూర్తిఅయితే అదీ చాల అందంగా వుండబోతుంది. ప్రక్కనే నర్వెంట్సు క్వార్టర్సు కట్టివున్నాడు. అంటే సేద్యగాళ్ల ఇండ్లు. విలాసవంతమైనవి కాకపోయినా, వాళ్లనూ తోటి మానవులుగా గుర్తించి కట్టినట్టున్నాయి; బాగున్నాయి; అందరూ అనుసరించదగినట్టుగా వున్నాయి. శ్రీనివాసులురెడ్డిగారి కేంద్రస్థానం మరికొంత దూరంలో వుంది. వీళ్ళ మధ్యలో రోడ్డుగీడ్డు వేసుకున్నట్టు లేదుకాని, అవీ అమరితే అదొకచిన్న ఆధునిక వ్యవసాయ పట్టణమవుతుంది.

జిల్లాలో ఐ. ఆర్. 8 ఎకరాకు నాలుగు పుట్లు పండించి పెద్ద సంచలనం కల్గించిన మొదటిరైతు శ్రీ గునుపాటి రామచంద్రారెడ్డిగారనేది పాఠకులకు జ్ఞాపకం వుండి వుంటుంది. హైఈల్డింగ్ వెరైటీస్ (అధికోత్పత్తి రకాలు) అంటే జిల్లాలో మితిమీరిన వ్యామోహంకల్గింది రామచంద్రారెడ్డిగారి నాలుగుపుట్లపంట విషయం విన్న తర్వాతనేనంటే అతిశయోక్తికాదు. ఆ సంవత్సరం ఆయన ఐ. ఆర్. 8 వేసింది ఒక్కఎకరే. ఈ సంవత్సరం ఎక్కువగా వేసినట్టున్నారుకాని, ఆ ఫలితం రాలేదు. రామచంద్రారెడ్డిగారికి వరిపండే మాగాణి 170 ఎకరాలుంది. కొత్తకొత్తరకాలనుతెచ్చి ప్రయోగం చేయడంకంటే, వున్నవాటినే ఎక్కువగా పండించడం ఆయన వైఖరిగా కనపడుతుంది. అంటే వ్యవసాయంలో కూడా వ్యాపారదృష్టే ఎక్కువన్నమాట. ఆయనవి స్వతహాగా మంచిపొలాలు; పుష్కలంగా పాటిమట్టి తోలాడు; మంచి నీటివసతివుంది; అదునుకుతగిన కృషికి అవసరమైన ఆర్థికవనరులూ వున్నాయి. అంటే అడిగినంతపంట యిచ్చేందుకు అనుకూల పరిస్థితులన్నీ వున్నాయన్నమాట. అందువల్లే ఈ సంవత్సరం 75 ఎకరాలు దొంగసెంబరువేస్తే ఎకరాకు 2 పుట్ల 8 తూములు వచ్చాయి. ఐ ఆర్. 8 పది ఎకరాలువేస్తే మూడుపుట్లపంతున కాటోలు అయ్యాయి. ఐ. ఆర్. 8 ఈయనకంటే రంగారెడ్డికి ఎక్కువయ్యాయి. 24 ఎకరాలు 3½ పుట్ల సరాసరి ఫలితాన్నిచ్చాయట. రామచంద్రారెడ్డిగారు ఇప్పుడు బల్క్ హెచ్. 9 వేసివున్నారు. 6 అడుగుల ఎత్తువుంది; గాలిదూరే సందుకూడాలేదు. ఒక ఎకరో, పదెకరాల్లోనో అయితే ఈవిధంగా వుండడం అబ్బురమూ కాదు, ఆశ్చర్యమూకాదు. వందలెకరాలు ఒకేరకంగా వుండడమే విశేషం. రామచంద్రారెడ్డిగారి పైరు ప్రత్యేకత అదే. చెరకు సదస్సుకు చాల మంది రైతులొచ్చారు; వ్యవసాయశాఖాధికార్లూ వచ్చారు. రామచంద్రారెడ్డిగారి పైరు అందరికీ కాస్త ఆశ్చర్యాన్నే కల్గించింది.

ఐ ఆర్. 5 కొద్దిగా, 40 సెంట్లలో కాటోలు, వేసివున్నారు. తెగులుకు గురైనట్టుంది. వెదుపులుకుకూడా నాదులేక, తెరలు తెరలుగా వుండిపది. అయినా ఎకరాకు 3 పుట్ల దామాషాన పండుతాయన్నారు. ఈ ఐ. ఆర్. 5 వై. వి రెడ్డిగారుకూడా వేసివున్నారు; కొత్తూరులో. బాగనే పండివుంది. ఎన్ని కాటోలాయో చూడాలి!

వ్యవసాయంలోగూడా రామచంద్రారెడ్డిగారిది వ్యాపారదృష్టి అన్నాను. చెరకు సాగును చేపట్టడం, ఖండసారి చక్కెర ఫ్యాక్టరీని నిర్మిస్తుండడం ఇందుకు నిదర్శనం. ఈ సంవత్సరం చెరకు 11 ఎకరాలలో వేశాడు. వరికివచ్చేన్ని మార్కులు దీనికి రావుకాని, మొదటి సంవత్సరం కాబట్టి ఆమాత్రం పరవాలేదు. ఈ చెరకునంతా విత్తనంగా వుపయోగించుకొని, వచ్చేసంవత్సరం చెరకుసాగును విస్తృత పరచే సంకల్పం వున్నట్లుంది. జగదేవిపేట-ఇందుకూరుపేట రోడ్డు చీలేచోట రామచంద్రారెడ్డిగారు చక్కెర ఫ్యాక్టరీ నిర్మిస్తున్నారు. ఈ ఫ్యాక్టరీ నిర్మాణం పూర్తి అయినవుడు, రామచంద్రారెడ్డిగారు వరిని వదిలేసి, పూర్తిగా చెరకులోనే మునిగి తేలవచ్చునేమో! ఈ ఫ్యాక్టరీ పని ప్రారంభిస్తే ఇందుకూరుపేట ప్రాంతమంతా చెరుగుమయం కాబోతుంది.

వ్యవసాయంలో రామచంద్రారెడ్డిగారి వ్యాపారదృష్టికి మరోనిదర్శనం వారి టెంకాయతోపులు. వారికి ఇప్పుడు మొత్తం 20 ఎకరాల టెంకాయ తోపులున్నాయి. ఇందులో 15 ఎకరాలు ముదురుతోట. ఇది ఒకప్పుడు చాల ప్రసిద్ధమైనతోట. కాపుకు, సైజుకుపేరు. కాని చెట్లు ముదురు కావడం, తగినకృషి లేకపోవడంవల్ల కాపు తగ్గినట్లుంది. రామచంద్రారెడ్డిగారు ఈ తోటకొని, ప్రతిచెట్టు మొదలులో నాలుగుఅడుగుల లోతున పాతమట్టి తీసివేసి, సారవంతమైన క్రొత్తమట్టి వేయించాడు. వీటికి నీటివసతి, సత్తువలు, అంతర్‌కృషి జరిగిపోవడానికి, ఈ 15 ఎకరాల టెంకాయతోపులో అరటిచెట్లువేశాడు. దీనివల్ల టెంకాయచెట్లూ మంచిస్థితికి వస్తున్నాయి; నీడైనా అరటిచెట్లూ గొలలు తీశాయి. టెంకాయలమూలంగానే ఈ సంవత్సరం రామచంద్రారెడ్డికి 20 వేలు వచ్చిందంటారు. ఈ టెంకాయచెట్లవల్లనే ఇంకా ఎక్కువ ఆదాయమిచ్చే అవకాశముంది.

ఈ టెంకాయతోపుమధ్య ఒకమడుగు వుంది. దాన్ని రామచంద్రారెడ్డిగారు వృధాపోనివ్వలేదు. రకరకాల చేపపిల్లలు రెండుమూడువేలు తెచ్చివేశాడట. అవి పెద్దవైనట్టున్నాయి. చేపలపెంపకానికి ఇక్కడ ఇంకా ఎంతో అవకాశముంది. ఫిషరీస్ శాఖ పరిశీలించి రామచంద్రారెడ్డిగారికి సలహాలిస్తే ఆ వంశామనూ అభివృద్ధి చేయగలడు.

ఇదీ రామచంద్రారెడ్డిగారి వ్యవసాయ క్షేత్రం. పైరు పంటలసంగతి ఏమైనాగాని; నేత్రోత్సవంగా, హృదయానందకరంగా వుంటుంది ఈ క్షేత్రం. దీన్ని చూసిన తర్వాత కలవకూరు వెంకురెడ్డిగారికికూడా (కే. వి. ఆర్.) కోర్కె కలిగినట్టుంది- బస్‌లను వదిలేసి, నెల్లూరుకు దగ్గరగా ఒక ఆదర్శ వ్యవసాయక్షేత్రాన్ని అభివృద్ధి పరిస్తే హాయిగా వుంటుందని!

చిత్ర పరిచయం

(9 వ పేజీ కొరవ)

కోర్టులో ఆమె చెప్పినకథనంతావిని కరగి నీరైపోయి ఎక్స్‌ట్రార్డినరీనట్ మినహా కోరుతుంది. కాని ప్రయోజనముండదు. తనను విడిచిపుచ్చడమే తనపాలిటి క్రూరమైనశిక్ష అని, తమ్ము తన భర్తాపిల్లలవద్దకే పంపవలసిందని, తాను చేసిన మహాఘోరాన్ని లోకంలో మరెవ్వరూ తలవనైనాతలవవద్దని తన చివరికోర్కెగా విలపిస్తూ వెలిబుచ్చుతుంది.

ఇలాంటికథను సినిమాగా ఎవరైనా తీస్తారా, తీయగలరా, తీస్తే జనంచూస్తారా అన్న సందేహాలిప్పటికే దీన్ని చదువుతోన్న పాఠకులకుకలిగివుండవచ్చు. తీయడమేమిటి; యీ కథను గుండెలువగిలేలా నగ్నంగా, సూటిగా, నిర్మొహమాటంగా, దరిద్రజీవిత యాదార్థ్యం కొట్టవచ్చేలా తీయడం జరిగింది. తోపిల్ భాసీ రచించిన యీ కథను తెరపై అద్వితీయంగా రక్తి కట్టించినఖ్యాతి యిద్దరికి దక్కుతుంది. ఒకరు దర్శకుడు విన్సెంట్, రెండవవ్యక్తి కథానాయిక శారద.

వాస్తవికతను సూటిగా ప్రతిబింబింపచేయడంలో, ముఖ్యంగా దారిద్ర్యాన్ని నగ్నకోణాలలో చిత్రించడంలో విన్సెంట్ నిరుపమానమైన ప్రతిభ ప్రదర్శించాడు. సత్యజిత్ రేను తలపించాడు. శారదలో కథానాయికను జీవింపజేసిన ఆయన ప్రతిభ మరపురానిది. మలయాళచిత్రసీమలో అత్యున్నత శిఖరాన వెలుగొందుతున్న తెనుగునటి శారద యీ చిత్రంలో వైవిధ్యమైన నటనావైదుష్యాన్ని ప్రదర్శించింది. ఆమె తాను నటిస్తున్న సంగతి మరచిపోవడమేకాక, మనల్నీ మరపింపచేసింది. తుదిసన్నివేశాలలో ఆమెను గమనిస్తోన్న ప్రేక్షకులకు తాదాత్మ్యం సిద్ధిస్తుంది. అర్ధనగ్నంగా, దాదాపు పిచ్చిగత్తెలా, వికారమైనరూపంతో, పిచ్చిమెత్తుకుంటున్న బిడ్డలను బరికెతో తరుముకుంటూ ఇంటికి లాక్కెళ్లి, ఉన్మత్తురాలిలా విషాన్నం బిడ్డలకు తినిపించిన సన్నివేశంలో నేను విజయలో శారదను చూడలేకపోయాను. ఊర్వశీ అవార్డులకన్నా నటికి కావలసినది యిలాంటి ప్రశంస మాత్రమేననుకుంటాను. అంతటి ప్రతిభావంతురాలైన నటిని తెనుగు చిత్రసీమ దక్కించుకోలేకపోవడం దాని ప్రారబ్ధమే. రాముగా ప్రేమనజీర్, వత్సలగా షీలా, విజయ తండ్రిగా తిక్కురిసి, రాము తల్లిగా ఆదూర్ భవాని తమ పాత్రలను నిండుగా పోషించారు. భాస్కరరావు ఫోటోగ్రఫీ కథలోని విషాదాన్ని సూటిగా పట్టిచ్చేలా వుంది. పాటలన్నీ చక్కగా, వినసొంపుగా వున్నాయి. దేవరాజ్ సంగీతం కథకనుగుణ్యంగావుంది. కథచివరకు వచ్చేకొలది, నాయిక పాత్రము అంతంలోనూ, వేషంలోనూ తీసుకువచ్చిన క్రమమైన మార్పును మేకప్ ఆర్టిస్టు ప్రతిభనుకూడ మెచ్చుకోవాలి.

మనచుట్టూవున్న సమాజంలో ఇలాంటి విజయలెందరో వున్నారు. ప్రతిరోజూ వుదయం పేపర్లో బిడ్డలకు విషమిచ్చి చంపుకుని తామూ చనిపోతున్న తల్లిదండ్రుల వార్తలు కానవస్తూనేవున్నాయి. అయినా మనకెవ్వరికీ అది పట్టదు. కనీసం ఇలాంటి సంఘటనలనాధారంగా తీసుకొని చిత్రాలు తీసినప్పుడు, వాటిని చూచినప్పుడు, జనంలో సంచలనం కలిగే అవకాశం లేకపోలేదు. తద్వారా, ఓవర్‌నైట్‌గా కాకపోయినా, దీర్ఘకాలికంగానైనా మేలు చేకూరగలదు. ఇట్టి ప్రయత్నాలకు ప్రతి నిర్మాతా, దర్శకుడూ పూనుకుంటారని ఆశిస్తాను.

అయితే మరొక్కమాట. ఈ చిత్రాన్ని యితర భాషలవాళ్లు పునర్నిర్మించేందుకు యత్నిస్తున్నారని విన్నాను. ఉత్తమ చిత్రాలకు భాషతో ప్రమేయంలేదు. వాటినేభాషవారైనా చూచి, అర్థంచేసుకొని, ఆనందించగలరు. పైగా భాషాంతరీకరణంలో ఒరిజనల్ చిత్రంలోని పట్టు, బిగువు దెబ్బతినడం తరచుగా చూస్తున్నదే. కనుక యిలాంటి ప్రయత్నాలకన్నా, తమతమ భాషలలో సమకాలిక సమాజాన్ని వున్నదున్నట్టుగా ప్రతిబింబింపజేస్తోన్న కథలనెన్నుకొని, మౌలికంగా చిత్రాలు నిర్మించవలసినదని మనవి.

పంచాంగం

ఉత్తరాయణ పుణ్యకాలం

1969 జనవరి 14 తేదీ ఉదయము 6-30 గం. మొదలు 12-30 గం. వరకు మకరసంక్రాంతి ఉత్తరాయణ పుణ్యకాలం. స్నాన దాన తర్పణాదులు ఆచరించేది.

సంక్రాంతి పండుగలు

1969 జనవరి 13 భోగి, 14 సంక్రాంతి, 15 కనుమ.

1969 జనవరి తిథులు

4 శని	కృష్ణపాడ్యమి	రా.	12-32 గ.వ.
5 ఆది	విదియ	రా.	2-03 గ.వ.
6 సోమ	తదియ	రా.	3-25 గ.వ.
7 మంగళ	చవితి	తె.	4-11 గ.వ.
8 బుధ	పంచమి	తె.	4-33 గ.వ.
9 గురు	షష్ఠి	తె.	4-23 గ.వ.
10 శుక్ర	సప్తమి	రా.	3-43 గ.వ.

—నిమ్మగడ్డ వేంకటేశ్వరశాస్త్రి.

కాకినాడ ప్రిన్సిపల్ డి॥ ము॥ కోర్టులో

O. S. No. 57 of 1948. E. P. No. 511 of 1967.

గోలి ప్రభావతి ... —వాది-డిక్రీహోల్డరు.

గోలి చినత్తిరాజు వగైరాలు —ప్రతివాదులు-జె. డెట్టర్సు.

వాదికి రావలసిన డిక్రీబాకీ నిమిత్తము 1, 2 ప్రతివాదుల తాలూకు దాఖలుపరచిన షెడ్యూలు ఆస్తి పై కోర్టు వారి యెదుట 4-2-69 తేదిన పగలు 11 గంటలకు లగాయతు యాలము కాబడును.

షెడ్యూలు:- తూర్పుగోదావరిజిల్లా, కాకినాడ తాలూకా, సామర్లకోట సబు డిస్ట్రిక్టు, భీమవరం గ్రామము తాలూకు తిరాయితీవల్లం:-

	పాత సర్వే	క్రొత్త సర్వే	పర్మితం	హెక్టార్లు
(1)	నె. 187 రు బా.	నె. 220/6 రు,	య 0—98 టు,	0.396
(2)	నె. 187 రు బా.	నె. 220/7 రు,	య 0—91 టు,	0.372
		—మొత్తం:-	య 1—89 టు,	0.768

హద్దులు:-[తూ] చలికి సూర్యనారాయణగారిభూమి [ద] మాసెన సత్యవతిగారి భూమి [ప] చందలాడ అగస్తయ్య వగైరాల భూమి [ఉ] కోలా సత్యవతిగారి భూమి. సదరు హద్దులమధ్యనున్నమైన య 1-89 టు భూమి. అందలి నానావిధ ఫలవృక్షములు - యావత్తెంటు హక్కులున్నూ.

—వాదికిమ్మతు రూ. 2500/- లు, అమీనాకిమ్మతు రూ. 3000/- లు.

—జి. ఎస్. భాస్కరరావు - డి. హో. అడ్వకేటు.

చిత్ర జగత్

*** మా మద్రాసు సినీవిలేఖరి ***

మన సెన్సార్‌పై కారాలు, మిరియాలు

మనకు బొంబాయి, కలకత్తా, మద్రాసు కేంద్రాలలో సెన్సార్ కార్యాలయాలున్నాయి... ఈ మూడింటిలో చిత్రాలు ఎంత జుగుప్సాకరంగా వున్నా, సెన్సార్ కత్తెరను తప్పించుకోగలిగింది ఒక్క మద్రాసులోనేమో. ఈ విషయం పార్లమెంటులో చర్చకు వచ్చింది. శ్రీ గోరీ మురహరి అడిగేరు. అలాటి వాటికి ఆధారాలు ఏమిటని అడగటం అర్థరహితం.... ఇచ్చినవారు, పుచ్చుకున్నవారు, న్యాయస్థానంలో చెప్పరు, ప్రకటనలు యివ్వరు... ఏ సెన్సార్ ఆఫీసరుకు మామూలు ఎంతో, క్లీన్ పిక్చర్‌కైతే ఎంతో, సెక్స్‌పిక్చర్‌కైతే ఎంతో మామూలు మద్రాసులో మద్రాసులో ఎవరికి తెలియనిదికాదేమో. ఆ విషయం బజార్నపడి ఎవరూ చెప్పరు. చెప్పనంతమాత్రాన నిజం నిజంకాకపోదు. లేకుంటే, ఇంత సెక్స్ చిత్రాలు జుగుప్సాకర సన్నివేశాలు ఎలా కత్తెర దాటగలవు? సమాచారమంత్రి కె. కె. షా విచారిస్తారట. వారివల్ల ఏమవుతుంది? రహస్య సమాచార సేకరణకు సి. ఐ. డి. లను పంపితే, విషయం తెలుస్తుంది. అప్పటికే తప్పించుకోడానికి కాగితం మీద ఆధారాలు చూపమంటే...?

సెన్సార్ గట్టిగా జరపాలని మద్రాసులో నిర్ణయం జరగగానే, బొంబాయిలో ఆందోళన టెంపరేచర్ పెరిగింది... ఇప్పుడు నిర్మాణంలో వున్న చిత్రాలు, అంటే ఇప్పటికే పుష్కలంగా సెక్స్ దృశ్యాలు, జుగుప్సాకర సన్నివేశాలు, తీసిపెట్టుకున్నవారికి, అవి వసికిరాకుండా పోతాయని బెంగ పట్టారు.

బి. ఎస్. జోహార్ అంటాడు- అసలు సెక్స్ చిత్రాల నిర్మాణం ప్రోత్సహిస్తోంది సెన్సార్ వారేనట. అంటే ప్రభుత్వమేగా. కారణం ఏమిటంటే, సాంఘికంగా, రాజకీయంగా, విధ్వంసాత్మకమైన కథలు, సమస్యలు తీసుకుంటే ప్రభుత్వం అసలు భరించదు. పాయింట్ కరెక్ట్ ... అవును ఒక విధవ మళ్ళీ పెళ్ళిచేసుకుంటేనో, ఒకర్ని ప్రేమిస్తేనో, ఒకరికి భార్యగా వుంటూ- మరొకరితో ప్రేమకలాపాలు సాగిస్తేనో, యాంటీ సోషల్, యాంటీ సెంటిమెంటల్ అని గొడవచేస్తారు. అమ్మమ్మలు, నాయనమ్మలు మెచ్చుకునే సాంఘికాలు మన సెన్సార్‌కి నచ్చుతాయి.

అసలు సమాజం అభివృద్ధిచెందాలంటే నిర్మాతలు తాము యిష్ట పడ్డ విషయాలు, ఇతివృత్తాలు తీసుకుని చిత్రాలు తీయాలి. సెన్సార్ అడ్డుచెప్పకూడదు. అవి మరీ దేశద్రోహకరమైతేనో, ఒక మతాన్ని కించపరిచేవిధంగా సన్నివేశాలుంటే, కామోద్రేకం కలిగిస్తేనో సెన్సార్ కత్తెరపట్టాలి ... కానీ, కథావస్తువుపై కన్నెర్రకూడదు. సెన్సార్ బోర్డులో మాలాంటివాళ్ళు వుండాలి...

సీతాకోక చిలకలు

ప్రార్నా ఫిలిమ్స్‌వారు తెలుగులో 'శభాష్ సత్యం' నిర్మిస్తున్నారు. ఇటీవల కృష్ణ, రాజశ్రీలను సీతాకోక చిలకలుగా మార్చి ఒకనృత్యం చేయించారు. ఆత్రేయ పాటను బాలసుబ్రహ్మణ్యం, సుశీల పాడారు... మాటలు ఆత్రేయ.

ఇంద్ర ధనుస్సు

రచయిత: అంకెశెట్టి సుబ్బారావు, డైరెక్టరు: అంకెశెట్టి అప్పారావు తీస్తున్న చిత్రం 'ఇంద్రధనుస్సు'. శోభన్, వాణిశ్రీ, గుమ్మడి, రమణారెడ్డి, అల్లు రామలింగయ్య, జగ్గయ్య నటవర్గం.

—

ప్రశ్నోత్తరావళి

పి. ఎం. ప్రేమానందం కావలి

ప్ర: మీరు 'కలసిన మనసులు'పై చిత్ర సమీక్ష రాస్తూ జ్యోతిలక్ష్మి ఈ చిత్రంలో లేకపోవడం ఓ పెద్ద విశేషమని వ్రాసారు. జ్యోతిలక్ష్మి లేకపోబట్టే ఆ చిత్రం ఘోరంగా దెబ్బతిన్నదని నావూహ!

జ: మీవూహ తప్పు! అరడ తైతక్కలాడని ఆడవరుడు, రాము, బంగారుగాజులు, బంగారునంకెళ్లు బాగనేవున్నాయి. కలసిన మనసులు దెబ్బతినడానికి కథలో బలంలేకపోవడం, సంభాషణలు పేలవంగా వుండటం.

ఎం.ఎం సుబ్బరామరెడ్డి అల్లూరి

ప్ర: కుటుంబనియంత్రణ విధానానికి వ్యతిరేకంగా ప్రచారంచేస్తున్న కంచికామకోటిపీఠాధిపతిపై ప్రభుత్వం చర్య తీసుకోనక్కరలేదా?

జ: నక్కరలేదు. మనకి వాక్‌స్వాతంత్ర్యం పుష్కలంగావుంది. దేశరక్షణకు హానికరంగావుంటే ప్రచారాలుచేస్తే అరెస్టు చేస్తారు.

రాజేశ్వరరావు కావలి

ప్ర: భార్యాభర్తలలో ఎవరు ఎవరికి భయపడాలి?

జ: తప్పుచేస్తే యిద్దరూ లోకానికి భయపడాలి. లోకులకు భయపడాలి. వారిద్దరిలో నంటావా ఒకరికొకరు భయపడవలసిన అవసరమేమిటి?

పోలయ్య కుల్లూరాజుపాళెం

ప్ర: మీరు అమెరికాలోనో, రష్యాలోనో జన్మించివుంటే ఎలావుండేది?

జ: ఇప్పటికే నా సాహిత్యానికి నోబెల్ ప్రైజ్ కొట్టివుండేవాణ్ణి ఏ పాశ్చాత్య దేశంలో జన్మించినా. రష్యాలో అయితే సినిమా డైరెక్టరునో, అమెరికాలో అయితే ప్రొడ్యూసరునో అయి వుండేవాణ్ణేమో.

ఎం. ఏ. కరీం అనంతసాగరం

ప్ర: పుట్టపర్తి సాయిబాబాగారు ఎవరండీ, అంజలీదేవి ఆయన శిష్యురాలటగా?

జ: షిర్డీ సాయిబాబా, తర్వాత అవతారం పుట్టపర్తి సాయిబాబా! అంజలీదేవి ఒక్కరేకాదు, చాలామంది శిష్యులు, శిష్యురాండ్రు వున్నారాయనకు. అవకాశంవస్తే నేనూ మీరూకూడా కావచ్చు.

—

మిద్దెయిల్లు అమ్మబడును

నెల్లూరు టవునుహాలు ఎదుట వీధిలో ప్రస్తుతము అడితదు ఎ. దశరథరామిరెడ్డి అండ్ కంపెనీవారు వుంటున్న మిద్దె యిల్లు అమ్మబడును.

వివరములకు:-

Advt. Box No. 169,
Zamin Ryot - NELLORE.

విజయవాడ డి॥ ము॥ కోర్టులో

O. S. No. 633 of 1968.

కె. ఎల్. నరసింహారావు —వాది.

(1) కస్తూరి కృష్ణమూర్తి (2) బొల్ల వీరరాఘవయ్య —ప్రతివాదులు.

పై నెంబరున వాది, ప్రతివాదులమీద ప్రామిసరీనోటుపై బాకీ వేసిన దావా 2-వ ప్రతివాదికి దావానోటీసు పత్రికాద్వారా 20-1-1969 తేదికి వాయిదా వేసిరి. గాన ఆక్షేపణలు పైకోర్టులో పగలు 10 గంటలకు హాజరై మనవిచేసుకోనియెడల నదరు మీ వరోక్షమందు తీర్మానించెదరని తెలియ చేయడ మయినది.

—డి. రాధాకృష్ణమూర్తి, అడ్వకేటు.

నెల్లూరు సబ్ జడ్జిగారి కోర్టులో

Scs. No. 32 of 1966.

E. P. No. 222 of 1966.

వందిపాటి శంకరరెడ్డి —వాది.

అదూరు శిద్దయ్య, అదూరు బాలకృష్ణయ్య } —ప్రతివాద్లు.

ఈ దిగువ కనువరచిన షెడ్యూలు దాఖలా ఆస్తిని నెల్లూరు సబ్‌కోర్టువద్ద 20-1-1969 తేదిన పగలు 10 గంటలు మొదలు, సాయంత్రం 5 గంటల వరకు బహిరంగ యాలము వేయబడును.

షెడ్యూలు:—

నెల్లూరు రి॥ డి॥ యిలాకా, నెల్లూరు సబ్ రిజిస్ట్రారు చేరియుండు వీరన్న కనుపూరు గ్రామంలో చేరిన బిట్ 1-వ గ్రామములో కొరమాగాణి పట్టా నెం. 250 రు, సర్వే నెం. 291 రులో, య 17-33 ట్లులో య 1-47 సెంట్లు.

డి. హో. కిమ్మతు రూ. 1000/-
సర్కారు కిమ్మతు రూ. 3000/-

(2) నెల్లూరు రి॥ డి॥ ఇలాకా, రాపూరు సబ్ రిజిస్ట్రారు చేరిన బోగిపల్లి శోత్రియం గ్రామంలో మెట్ట సర్వే నెం. 43 రు, ప్లాటు నెం. 3 రు ప్రతివాదులకు హక్కు అనుభవం గల య 5-00 ట్లు మరియు అందులో యుండు ఫలవృక్షములు, దీనిలో యుండు నానాజాతి ఫలవృక్షములు, లక్ష్మి మైకా అండ్ మినరల్‌రూల్సు మైనింగు కంపెనీలో గల 1/4 భాగము.

డి. హో. కిమ్మతు రూ. 1000/-
సర్కారు కిమ్మతు రూ. 4500/-

షరా:- యీ రెండు అయిటములు 17-8-1965 తేది గల అడుమానములు రూ. 6000/- లకు లోబడి వేలము వేయబడును. సదరు షెడ్యూలు దాఖలా ఆస్తులను పై కోర్టువారు వేలము వేయుదురు. సదరు కోర్టువారు వాది ఇ. ఎ. 475/66 నెంబరున వాదికి వేలంలో పాటపెట్టుకొనుటకు పై కోర్టువారు ధర నిర్ణయించియున్నారు. సదరు పిటిషను పై కోర్టువారు 11-8-66 తేదిన పర్మిషను ఇచ్చియున్నారు.

—యం. మల్లికార్జునరావు, అడ్వకేటు.

పసిరికలు - - కామెర్లు

చిత్రపరిచయం

మరో విలక్షణమైన మలయాళ చిత్రం 'తులాభారం'

ఈనాడు మనదేశంలో కళాత్మకమూ, ప్రయోజనాత్మకమూ అయిన చిత్రాలను ఉత్తరాన బెంగాలీవాళ్ళు, దక్షిణాన మళయాళీలు మాత్రమే తీస్తున్నారని చెప్పాలి. నేను అవార్డులను దృష్టిలో వుంచుకుని యీ మాట చెప్పడంలేదు. ఇటీవలి సంవత్సరాలలో విడుదలయిన 'చెమ్మీన్' 'మొరప్పణ్' 'ఇరుట్టి న్టె ఆత్మావు' 'యక్షి' 'అగ్నిపుత్రి' వగైరా చిత్రాలన్నీ మళయాళ చిత్రపరిశ్రమ సాధించిన ప్రగతికి సజీవ చిహ్నాలు. ఇటీవలగా విడుదలయిన 'తులాభారం' చిత్రం పైవాటికన్నిటికన్నా విలక్షణమైనది, ఎంతైనా ప్రశంసించదగ్గది.

తెలుగు సినిమాలలో మనమింకా రాకుమార్తెల విరహతాపాలతో, మాంత్రికుల మాయాదండాలతో, అగర్భ శ్రీమంతుల అట్టహాసాలతో, కాగడావేసి వెతికినా సంఘంలో కానరాని కృత్రిమ వాతావరణంతో, సీతారాములనుకూడా మరపించే ఆదర్శ మూర్తులైన కథానాయికానాయకులతో, మనల్నిమనం మరచిపోయి మత్తులో మునిగేందుకు ఒకవంక ప్రయత్నిస్తూంటే మళయాళీలు వాళ్ళ చిత్రాలలో సమకాలిక సమాజంలోని దౌర్భాగ్యాన్ని, కుళ్ళును, దులపవలసిన బూజును కళ్ళకు కట్టినట్టు చిత్రిస్తూ, మానవుణ్ణి అన్నిబలహీనతలతో మానవుణ్ణిగానే చిత్రిస్తూ సాంఘిక చైతన్యాన్ని కల్గించ యత్నించడం గమనించదగ్గది. దీనికి 'తులాభారం' ఇతివృత్తమే సాక్షి.

ఈ చిత్రం ఇతివృత్తం క్లుప్తంగా యిది. విజయ బి. ఏ. వరకు చదువుకుంది. ఆపైన ఆమె తండ్రి వ్యాపారంలో భాగ

"రసిక్"

స్వామి వన్నిన కుట్రవల్ల బికారి కావలసి వస్తుంది. కోర్టులో వ్యవహారం జరిపి తీర్పు ప్రతికూలం కాగానే తండ్రి విజయనేకాకిని చేసి కన్నుమూస్తాడు. ధనహీన, పితృహీన అయిన యువతిను రాల్ని విశ్వాసపరుడైన నౌకరు రాము తాత్కాలికంగా ఆదుకుంటాడు. హోటలులో ఆమె శీలానికి భంగంవాటిల్లే పరిస్థితి రాగా తన యింటికే తీసుకవస్తాడు. అతడు వివాహితుడు కనుక, అతని తల్లి కొడుకుచేసిన పనికి తిట్లూ శాపనార్థాలు సాగిస్తుంది. విజయకున్న యిద్దరు ఆప్తబంధువులలో ఒకరు తాను ప్రేమించిన సహ విద్యార్థి బాబు. రెండవవ్యక్తి తన క్లాసుమేటు 'వత్సల'. బాబు తానామెను ప్రేమించలేదని, కేవలం స్నేహితురాలుగా మాత్రమే అభిమానించానని తానూ కు బాబు. సంపన్నురాలైన వత్సల తన తండ్రికి ఎదిరించి తానూ చేసేది లేక వూరుకొంటుంది. ఇక ఎటూ దారిలేక, అంత కన్నా గత్యంతరమూలేక, విజయ వాళ్ళిద్దరి సమక్షంలోనే 'రామును' వివాహమాడేందుకు నిర్ణయించుకుని అతన్ని కూడా ఒప్పిస్తుంది. పెళ్ళి జరుగుతుంది.

రాము యూనియన్ నాయకుడై న్యాయమైన హక్కులకోసం కార్మికులను కూడగట్టుకొని సమ్మె సాగిస్తాడు. ఫ్యాక్టరీ మూతబడుతుంది. రాము, విజయ, వారి బిడ్డలు తిండిలేక గిజగిజలాడిపోతారు. యజమాని రాముపై పగపట్టి గూండాల ద్వారా నడిరోడ్డుపై రామును హత్యగావిస్తాడు. అదిచాలక, విజయశీలం మంచిది కాదని ఆమె ప్రియులలో ఒకరు రామును చంపారని అపవాదు లేవదీస్తారు. ఆ అపవాదును రాము తల్లికూడ నమ్మి ఆ సంసారాన్నివదలి కూతురింటికి చేరుకుంటుంది. విజయ స్నేహితురాలుకూడ విజయపట్ల విముఖురాలౌతుంది. దుర్మరణంపాలైన అనురాగమూర్తియైన భర్త స్మృతులతో, ఆకలి ఆకలి అంటూ వేధించుకతినే పసిబిడ్డలతో నిష్కళంకమైన తనశీలంపై మోపబడిన అపవాదుతో, ఆ అపవాదు మూలంగా ఒక్క ట్యూషనైనా చెప్పుకొని బిడ్డల ఆకలి తీర్చలేని దుర్భరపరిస్థితులతో తనవంటి అభిమానవతికి, రామువంటి సత్తమునికి పుట్టినబిడ్డలు ఆకలికి తాళలేక బస్టాండులో బిచ్చమెత్తుకోవడం, హోటలు నుండి మిఠాయి దొంగిలిస్తూ పట్టుబడి దారుణంగా హింసింపబడడంవంటి ఘోరాలను కళ్ళారా చూడవలసిరావడంతో, ఆ నిర్భాగ్యురాలు పితల్లీ పూనుకొని దుస్సాహసానికొడిగట్టుకొంటుంది. కుక్కపాలైన మిగిలిన కాస్త అన్నంలో తనే స్వయంగా విషంకలిపి దేబేతులా బిడ్డలకు తినిపించి చంపి తానూ మిగిలినది తిని మరణించ చూస్తుంది. కాని బలీయమైనవిధి ఆమెను చావనివ్వక కోర్టుకీడ్చుకవెడుతుంది. పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటరుగా ఆమె స్నేహితురాలే ఆమెకు విరుద్ధంగా ముందు వాదించినా,

—తరువాత 8 వ పేజీలో

గ్రాము : భారత్. టెలిఫోను : 44.

కమ్మని కాఫీకి - సువాసన వక్కపొడికి

** రెడ్డీస్ కాఫీపొడి

** భారత్ వక్కపొడి

పేరు ప్రఖ్యాతి చెందినవి.

—— విక్రేతలు ——

పి. కోటారెడ్డి, బి. తిరుపతిరెడ్డి కంపెని

ట్రంకురోడ్డు—కావలి

నెల్లూరు సబ్ కోర్టులో
E. P. 359/65. Scs. 179/63.
చప్పిడి యానాదిరెడ్డి —వాది-(డి. హో.)
తాళ్ళ అదెమ్మ వగైరాలు
—ప్రతివాదులు-(జె. డెట్టర్సు)

డిక్రిదారీకిగాను ప్రతివాదులు తాలూకు స్థిరాస్తిని పై కోర్టువారు 6-1-69 తేదిన పగలు 11 గంటలమొదలు, సా॥ 5 గంటల లోపల బహిరంగ వేలం వేయుదురు.

షెడ్యూలు:- నెల్లూరు డి. రి. ఇలాకా, వెంకటగిరి తా॥ వెంకటగిరి స. రి. లో చేరిన వలుగోడు గ్రామంలో పట్టా నె. 29 రు, సర్వే నె. 91/6 రు, విస్తీర్ణం య 0-57 సెంట్లలో ⅓ భాగం య 0-19 ట్లు పోను య 0-38 సెంట్లు మాత్రం మాగాణిభూమి యాలముకు వేయబడుచున్నది.

—పి. వి. రమణారెడ్డి - అడ్వకేటు.

...ంతల నొప్పులు తగ్గుతుకొంది ఇదిగో
అమృతాంజనము

అమృతాంజన్‌లో శమనాన్ని కలిగించే 10 రకాల ఔషధాలు ఉన్నాయి. త్వరగా నమ్మకంగా నివారణ కలిగిస్తుంది. అతి కొంచెము రాసినంత ఉండటంచేత ఒకే సీసా నెలల తరబడి వస్తుంది. 70 ఏళ్ళు పేరు గడించిన అమృతాంజన్ బెణుకులకు, తలనొప్పికి, గుండె బరువుకు, ఇతర బాధలు, బెణుకులు మరియు నొప్పులకు అమోఘమైనది.

జలుబూర్చు, దినజీవితంలో తాపత్రయాలు కొద్దుంది. ఇబ్బందులు ఇతర బాధలు కలిగిస్తాయి. ఇంట్లో ఒక అమృతాంజన్ సీసా ఉంచుకోండి.

అమృతాంజన్ 10 రకాల ఔషధాలు చేరిన మందు

అమృతాంజన్ లిమిటెడ్
మద్రాసు. బొంబాయి. కలకత్తా. ఢిల్లీ

శివారెడ్డిపద్యాలు

విద్యార్థి కాంగ్రెస్

నిన్నటిన్న నేటి విద్యార్థికాంగ్రెసు
వైభవమ్ము యింతవరకు మేము
వెల్లివిరిసె దిశల నెల్లూరు పురలోక
మండలానికున్న మచ్చదాలగ!

నేడునాడుగూడ నెల్లూరునరుకంటె
పెద్దపేరు స్కూలుపిల్లలంటె
అంధ్రముఖ్యమంత్రి అన్నాడుఆమాట
తాను నిండుసభలో టౌనుహాల్లో.

విద్యార్థులె సౌభాగ్యము
విద్యార్థులె దేశమునకు వెన్నెముకలు, సా
రథ్యము వాళ్లదె యింద్యా
అధ్యక్షులుగూడ లేవు అనాయన్లే!

మెత్తమెత్తగానె బెత్తమాడించాడు
హితవుగబుపె నాడు బ్రతుకనేర్పి
నేడు ముఖ్యమంత్రి, లేడు అంతటివాడు
నేడు అతని సాత్తు నేర్పుకూర్పు!

బస్సు తగలబెడితె, రైల్పుధ్వంసంజేస్తె,
బసులు అడ్డగిస్తె బాకాలూత్తె
లాను కొంతవలుకు, లాభించేదేముంది?
అడగదగినప్రశ్న యానకాద?

ఇంతపెద్దసభను ఏర్పాటుజేశారు
అడమగను తాము కూడగట్టి
మేనకూరు, టి.సి మీమేలుస్టూడెంట్సు
మరచిపోరు, పైన మందిపేరు.

విందుజేసె మాకు విద్యార్థికాంగ్రెసు
నావుదీర మంత్రివర్గమునకు,
రానుపోను కారు ఆనాడుకాసేవ
వల్లెటూరి కవిని వట్టరా!

దొడ్డ సుబ్బారెడ్డి అనువ్రతి

ఇది ఎక్కడి దాతృత్వము
అది యెక్కడి అనువ్రతి ఆంధ్రరాష్ట్ర అ
భ్యుదయానికి దృష్టాంతము
యిదొక మచ్చుతునక కాంపిలేరేబల్లా!

అయ్యా సుబ్బారెడ్డీ!
వెయ్యేటికి నిమ్మబోలు వితరణశిలని మా
కెయ్యెడ గనిపించిందిల,
అయ్యేను నీజన్మ సార్థకమ్ము యశస్వీ!

నీకు దీసిపోదు నీ దత్తపుత్రుండు
శేషరెడ్డి వయసు చిన్నదయ్యు
నట్టువిడువుదెలిసి పైగి రానున్నాడు
ముందుముందు సెన్సు మొఖముబాడి.

——

లోకవృత్తం

(3 వ పేజీ తరువాయి)

నాలనువంపి పశ్చిమాసియాలో ఘర్షణను పెంపుజేయవద్దని రష్యన్లు అమెరికన్లను కోరినారు. అరబ్బీసీమలకు సాయుధ సప్లయిలు తగ్గింది, ఆ రంగాన శాంతికై పాటుపడవలెనని లోగడ అమెరికన్లు రష్యన్లను కోరివుండిరి.

రష్యా విదేశాంగమంత్రి స్వయంగా అరబ్ రిపబ్లిక్‌వచ్చి నాజర్‌తో రెండు రోజులు ఎనిమిది గంటలసేపు చర్చించిన పిదప తేలిన పర్యవసానమేమంటే, అరబ్బులను రష్యా ఎన్నటికీ విడనాడకున్నప్పటికీ వారు యూదులతో ఇక సఖ్యంతో వుండేవిధానం వెతకడం మంచిదని రష్యా విదేశాంగమంత్రి సలహా యిచ్చినట్లు తెలిసింది.

ఎర్రటి ప్రపంచంలో రష్యా అరబ్‌నీతి నచ్చినట్లు కన్పించదు. కొన్నిసీమలలో యూదులపై కత్తిగట్టేపద్ధతులు కన్పించే సరికి సుప్రసిద్ధ ఆంగ్ల తత్వవేత్త రస్సెల్ వాటిని ఖండిస్తూ ప్రకటించేవరకు పరిస్థితి వచ్చింది. ఆ సీమలలోనే ఆ పద్ధతులను ఖండించేశక్తులు సహజంగా బయలుదేరినవి.

మిగిలినసీమలలో యూదులపై సానుభూతి వున్నది. మొత్తాన, రష్యా అవలంబించిన ఇజ్రాయిల్- విరుద్ధవిధానంవలన యూదులకు విరుద్ధమైన తత్వం కొన్నిసీమలలో కలిగిందని ఆరోపణలు వచ్చినవి.

రష్యా ఇకమీద ఇజ్రాయిల్ సీమకు మునుపటివలె శతృత్వాన్ని కలిగివుండదు. కేవలం రష్యాశక్తిపై ఆధారపడి, ఒకసారి దెబ్బతిన్న అరబ్బులు రెండవసారి జాగ్రత్తగా వుంటారు. అతి నిరాశగాగా, వారు పాశ్చాత్యులకు మళ్లీ సన్నిహితం కాకుండా రష్యన్లు చూచుకుంటున్నారు.

• • •

రష్యా గొడవ ఆ విధంగావుంటే, చైనాబెడద మనకు మరింత అపాయకరమైనది. మళ్లీ చైనాలో బాంబున్ప్రేల్చారు. భగవంతంవంటివారు మనకు బాంబువద్దని సలహాయిస్తారు. ఇంతటనైనా గట్టిగామనం పాశ్చాత్యుల పొత్తు కుదుర్చుకుని మన రక్షణను వదిలంచేసుకుంటే బాంబు మనం స్వయంగా చేసేవ్యయం మిగిలిపోతుందనే అభిప్రాయం ఒకటి బలమైనది దేశంలో వున్ననంగతి పాఠకులెరుగుదురు.

కాని పైకి చెప్పినా చెప్పకున్నా మన బాంబును మనం తయారుచేయవలెననే అభిప్రాయం ప్రబలుతున్నట్లు వింటున్నాం.

చైనాచర్యవలన ఆసియాలో ముఖ్యంగా ఆగ్నేయాసియా ప్రాంతంలోని సీమలన్నీ ఎంతో ద్రవ్యాన్ని యుద్ధప్రక్రియ కాపరు రక్షణ వ్యయానికై వెచ్చించి, అభివృద్ధిని తక్కువచేయక తప్పదు. ఈవిధంగా తనకూ, ఇతరదేశాలకూ నష్టంఅపారం.

చైనా సాంస్కృతిక విప్లవం అఖరు ఘడియల్లోకివచ్చింది. ముమ్ముందు దేశాన్ని ఎవరు స్వాధీనంచేసుకుంటారో తెలియదు. మావోతత్వాన్నికట్టిపెట్టిన మిలిటరీ కమాండర్లు దేశాన్ని నడిపిస్తారేమో?

చైనా జ్యోతి కమ్యూన్‌లో వుండెను. చేతులారా తనవెలుగును తానే ఆర్పుకుని, చీకటిలోపడినది. మన బుద్ధునిసందేశాన్ని ఇతరసీమలు గ్రహించినట్లే, ఆ కమ్యూన్ విధానాన్ని ఏదోఒక రూపంలో అవలంబించి ఆగ్నేయాసియా సీమలు తరించేవి. చైనాకు నూతన జ్యోతి వెలిగించినకీర్తి దక్కేది. అందరికీ సౌఖ్యం, సౌలభ్యం, ఆనందం లభ్యమయ్యేవి. ఈ అంశాన్ని లోగడ అనేకసార్లు చదువరుల గమనంలోకి మేము తెచ్చినాము. ఇప్పుడు మళ్ళీ ప్రస్తావించడం అప్రస్తుతంగాదనే భావంతో ఆ విషయాన్ని పునః స్మరణకు తెస్తున్నాము.

ఇప్పటి గడబిడ సద్దుమణిగిన తర్వాత గ్రామాభ్యుదయ- గ్రామోదయ- గ్రామరాజ్య- పంచాయితీరాజ్య నియమాలు చైనా కమ్యూన్ సంఘటనపై పరిశోధనజేసి ఆ మూల్యమైన అంశాలను తెలియజేయగలరని మా విశ్వాసం

కమ్యూన్ ఒకపరిమితిలోఅమోఘమైన శక్తిగలది. కాని దానిని విపరీతంజేసి చైనావారు రష్యన్ల పరిహాసానికి పాత్రులైనారు. పరిమితిలో కమ్యూన్ నడిచివుంటే, వందపుష్పాలను నిజంగా వికసింప జేసివుంటే, నేడు జెక్‌సీమలోజరిగేది నాడు చైనాలో జరిగివుండేది. రష్యా చైనాకు జోహార్లు అర్పించవలసి వచ్చేది. మనమంతా సంతోషించేవారము.

కాని తూర్పుగా వెళ్ళవలసిన చైనా ఎర్రబండి పడమరకువెళ్ళింది. దిశయే మారేటప్పటికి గమ్యం గోచరంకాలేదు. అట్టి అగమ్యగోచరస్థితిలో అంతా అడ్డదిడ్డమైపోయింది. సాంస్కృతిక విప్లవమనే గంగవెర్రి పుట్టుకొచ్చింది. దాని ఫలితం విదితం.

సంస్కరణవైపుకు ప్రయాణించవలసిన చైనా కమ్యూనిజం అడ్డంతిరిగేసరికి, మరొకతావున సంస్కరణకై ఉద్యమం రావలసివచ్చింది. ప్రజాస్వామిక చైతన్యం-స్వాతంత్ర్యపేమ దీప్తిజెందిన జెక్‌సీమలో అది రానేవచ్చింది.

• • •

ఆ వచ్చిన మార్పు పరిణామంతో పెనుగులాడలేక రష్యన్లు బాధపడిపోతున్నారు. జెక్‌సోదరులు అంతకంటె ఎక్కువగా నలిగిపోతున్నారు. అసలిక రష్యాలోనే ఒక పెద్దసంకటం రానున్నదని వినికిడి. ఆ సంకటానికి జెక్‌వైద్యమే సరియైన చికిత్స.

అటువంటప్పుడు, ఆక్రమించి జెక్ పార్టీని లొంగదీసుకోని రావడమా లేక వైదొలగి జెక్‌పార్టీని విశ్వసించినడవడమా అనే మీమాంస రష్యన్లను వేధిస్తున్నది.

తమ భావమేర్తయిన రష్యన్లమ కాదని తాము కమ్యూనిజమును సంస్కరిస్తూ దేశ స్వాతంత్ర్యాన్ని కాపాడుతూ, ఇంపీరియలిస్టులనబడేవారికి సందివ్వకుండా వుండే మార్గాన్ని వెతకలేక జెక్కులు హైరాణపడిపోతున్నారు.

జెక్ విద్యార్థులకు, పర్కర్లకు రష్యా సేనలు కొంచెమైనా తమసీమలో వుండడం ఇష్టంలేదు. త్వరపడి, ఘర్షణపెంచుకుని, జెక్‌భవిష్యత్తుకు అపకారం కలిగించవద్దని దుబ్చెక్‌వంటి నిలకడగల నాయకులు ఎంతబోధించినా, కలవరం తగ్గడంలేదు.

కేవలం తమకనుకూలమైన వారెవరో జెక్‌సీమలో, రష్యన్లకే బోధపడడంలేదు. సంస్కరణోద్యమ నాయకులచేతనే తమ అభీష్టప్రాప్తిని చేకూర్చుకోవాలని రష్యన్ల ప్రక్రియ. ఈ సమన్వయప్రయోగ పర్యవసానం ఏమవుతుందోఏమోగాని, ప్రస్తుతం జెక్‌సీమనుగూర్చి అందే వార్తలనుబట్టి అక్కడవున్న విచిత్రపరిస్థితి మాత్రమే వ్యక్తమవుతున్నది.

ఇంతజరిగినా, ఒక్కసుగుణం కన్పిస్తున్నది. రష్యాలో స్టాలిన్ చేసినట్లుగానీ, చైనాలో మావో చేసినట్లుగానీ జెక్‌సీమలో ఎవరూ చేయలేదు. ఆక్రమించిన రష్యన్లు సైతం మొదట్లో తొందరపడినా, పిదప జాగ్రత్తగా వర్తించారు. కామ్రేడ్స్ ఒకరినొకరు దూషించుకోవడం, ఒకరిపైఒకరు అపరాధాలు మోపడం, పగసాధించుకోవడం జరగలేదు. ఆక్రమణలో సైతం, ఇది జరగలేదంటే, జెక్ ఉద్యమం ద్వారా కమ్యూనిజంలోకి కారుణ్యం, సహనం ప్రవేశించినవనే చెప్పవలెను.

కారుణ్యం, సహనం అనే భావాలకు హద్దులు లేవు. అవి ప్రవేశించినప్పుడు వాటిని ఎదిరించినవారు కల్వడం కష్టం. అందువలన కమ్యూనిజం భవిష్యత్తు ఇంత గందరగోళంగా పూర్వమెన్నడూ లేదని పరిశీలకులు గ్రహిస్తున్నారు. అందులోని వారికీ నిజం తెలుస్తున్నది.

• • •

వియత్‌నాం సమస్యను ఇక ఎవ్వరూ పొడిగించదలచుకోలేదు. లోలోపల ఎంతో సంప్రదింపు నడుస్తున్నది. ఆ రాష్ట్రం త్వరలోనే పల్లారకతప్పదు. ఉత్తరవియత్‌నాం-దక్షిణవియత్‌నాం గెరిల్లాదళాలకు అనుకూలమైన పరిస్థితులుండినవి- సంధి సంప్రదింపులకు. చేతులారా అవి వాటిని విడిచివేసినవి. ఇప్పుడు అంతకంటె అనుకూలమైన పరిస్థితిలోనే రాజీపడకతప్పదు.

ఇప్పటికైనా ద-వియత్‌నాంలో బలమైన కమ్యూనిస్టేతరశక్తి సంఘటితంగా లేదు. రాజీప్రభావం ఈ పరిస్థితిలో ద-వియత్‌నాంలో ఎట్టిపరిణామాన్ని కలిగిస్తుందో?

——

వారం....వారం

(3 వ పేజీతరువాయి)

ఈ సమయంలోనే ఇరాన్‌రాజును, టర్కీ ప్రధానమంత్రినిపిల్చి పాక్-ఇరాన్-టర్కీ రాజ్యాలు కలిసి చేయగల వాణిజ్యం వగైరాలనుగూర్చి అయూబ్‌ఖాన్ సంప్రదించారు. కాశ్మీర్ సమస్యకూడా వారితో చర్చించారు.

ఇదిలావుండగా, భారతదేశంతో నిర్యుద్ధప్రకటనపై అయూబ్ రెండవపర్యాయం కొంత ఆలోచించి పల్కినట్లున్నదిగావున భారతప్రభుత్వం ఆ మరుపును నిర్లక్ష్యం చేయరాదని జయప్రకాశ్ నారాయణగారొక ప్రకటనచేశారు. మన ప్రధాని మొదట ఆలోచనా పూర్వకంగా నిర్యుద్ధసంధిని కోరినా, అతర్వాత కేవలం లాంఛనప్రాయంగా అవతలినుండి వచ్చిన జవాబును పరికించిందేగాని వాటి పట్ల చూపవలసినంత శ్రద్ధను చూపలేదని ఆయన ఆరోపించారు.

అయూబ్‌గానీ ఆ తర్వాతివారుగానీ ఆ వైపునుండి మనతో సమాధాన పూర్వకంగా ప్రవర్తించదలచుకుంటే మన ప్రభుత్వం, ప్రజలు సంతోషిస్తారు. కాని, రష్యా యుద్ధ విమానాలను పాక్‌సీమకు సప్లయిజేస్తున్న వృత్తాంతం మన పార్లమెంట్‌లో ఆందోళన గావించినది. సభ్యులడిగిన ప్రశ్నలకు 'అంతా గమనిస్తూనే వున్నాం' అనే సమాధానం ప్రభుత్వం వైపునుండి వచ్చింది.

• • •

మహాదువందల కోట్ల రూపాయల సాయం అమెరికావద్దనుంచి లభ్యమవుతుందని మురిసిపోతున్నాము ఈసాయం రుణం గనక ఎంతభారమో గమనించవలసిందని కొందరి విజ్ఞప్తి. సుచేతకృపలానీ అంచనాప్రకారం ఇప్పటికే రూ. 8,000 (ఎనిమిదివేల) కోట్లరుణంలో మనం పడివున్నాంగనక, ఇంకా మనం సాయం అందించుకుంటే, అదంతా లోగడ మనం అందుకున్న అప్పుల సర్వీస్‌చార్జన్ క్రింద మనం తిరిగి జమకట్టవలసివస్తుంది.

• • •

కాశ్మీరపాలన రష్యా, అమెరికా, బ్రిటన్ చేతులలో పాక్ - భారత సీమలు కలిసి పెడితే బాగా వుండదాలని రాజాజీ సూచించారు. ఇంతవరదాకా కాశ్మీర్ సమస్య తెచ్చింది ఈ ముగ్గురు మహానుభావులేగదా! వారి సమస్యను వారికే ఇత్తాం అని ఆ జ్ఞానవృద్ధుని తాత్పర్యమా? లేక ఒక పర్యాయం కాశ్మీరుకు కాస్త దూరంగా వుండడం నేర్చుకుంటే, పాక్-భారత సీమలకు సరియైన దృష్టికలిగి, ఉభయులు కలిసి కాశ్మీరును పాలిస్తారని ఉద్దేశ్యమా? అసలు పాక్-భారతసీమలు ఫెడరేషన్ కావలెనని డా. లోహియా సూచించివుండెను. అది ఎంత సాధ్యమైనదో, ఇదీ అంతే సాధ్యం, ప్రస్తుతం. కాని, ఎందుకైనా పాక్-భారతరాజ్యాలు కలిసి చర్చించుకుంటేగాని ఏ సమస్యా పరిష్కారంకాదు. కాని మొన్నటియుద్ధంలో కలిగిన ఓటమిని పాక్‌ప్రజలు మరచిపోయేటంత విజయాన్ని మళ్ళీ ఇండియాపై సాధించవలెనని అయూబ్ లేక అబ్దర్ రాజ్యం భావిస్తేమాత్రం పాక్ - భారత సంప్రదింపులనేవాటికి అర్థమేవుండదు.

• • •

హర్యానాలో బన్సీలాల్ నిలకడ, మధ్యప్రదేశ్‌లో జి. యన్. సింగ్ పోకడ మహాకష్టంగావున్నది. డిఫెక్టర్ల మహిమ! పంజాబ్‌లో ప్రముఖులు కాంగ్రెస్‌పార్టీని విడిచిపెట్టినారు-టిక్కెట్లగొడవలో. ఉత్తరప్రదేశ్‌లో-ముఖ్యంలో తూర్పుప్రాంతానపెద్దలు, పిన్నలు టిక్కెట్లపేటిలో కాంగ్రెస్ పార్టీని వదలి మాజీకాంగ్రెస్ చరణ్‌సింగ్ పార్టీని బలపరుస్తున్నారు. కాంగ్రెస్ అభ్యర్థులను కాంగ్రెస్‌వారే బోల్తాకొట్టించడం బీహార్ సంప్రదాయం. ఇన్ని జరిగినా ప్రతిపక్షాలలో పొందికలేదు గనక ఉత్తరప్రదేశ్, బీహార్, పంజాబ్, బంగాళాలలో కాంగ్రెస్‌పార్టీకే మెజారిటీ వస్తుందనుకోవచ్చునుగాని ప్రభుత్వం గట్టిగా ఏర్పడి-ఏర్పడితేనిల్చే పరిస్థితి వస్తుందా? అని పరిశీలకులకు సంశయం కలుగుతున్నది. బంగాళంలో ఎన్నికల అల్లరులలో హుమాయూన్ కబీర్‌పై అఘాయిత్యం జరిగింది; దానితో, అల్లరులను ఎన్నికల సమయంలో నిర్దాక్షిణ్యంగా అణచివేయుటకు కేంద్ర-రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు సంకల్పించినవి.

——

పల్లెల వార్తావళి

(5 వ పేజీ కొరవ)

కార్యక్రమాలను పరిశీలించారు. సమితి ప్రెసిడెంటు శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులు రెడ్డి, మరో 20 మంది పంచాయతీ అధ్యక్షులు, 200 మంది హరిజనులు కలెక్టరు గారిని కలుసుకొని మరికొన్ని కరవు పనులకు, ఇండ్ల నివేశనస్థలాలు వగైరాలకు విజ్ఞప్తిచేశారు. కలెక్టరుగారు 4½ లక్షల ఖర్చయ్యే 13 కొత్తకరవుపనులు మంజూరు చేశారట. అంటే మొత్తం ఈసమితి కరవు నివారణ కార్యాలకు 10 లక్షల రూపాయలు మంజూరు చేసినట్లవుతుంది.

సమితిలో 28 పి. డబ్ల్యు. డి. పనులు, 13 మైనర్ ఇరిగేషనుపనులు, 46 మంది నీటిబావుల త్రవ్వకం, రెండు రోడ్డు పనులు మంజూరయ్యాయి. ఈ పనులన్నీ 1969 మార్చి ఆఖరుకు పూర్తికాగలవట.

సూళ్ళూరుపేట కాలేజి

జూనియర్ కాలేజిల స్థాపనలో పరిశీలనకు నియమించబడిన కమిటీవారు 29 తేది సూళ్ళూరుపేటకు వచ్చారు. జి. వ. హయ్యర్ సెకండరీస్కూలు హెడ్మాష్టరు, బద్దెవూడి పేరారెడ్డి, సమితి ప్రెసిడెంటు వై. రామకృష్ణారెడ్డి, అయితా పాండురంగ గుప్త, అయితా ఆనందకృష్ణయ్య, కె. రాజగోపాల్ శెట్టి, పెళ్లాయి పురంధరరెడ్డి, బండారు మునికృష్ణయ్యశెట్టి, కిలారి ముద్దు నాయుడు, శ్రీపతి వెంకయ్యనాయుడు, తల్లాం సుబ్బరాయులుశెట్టి ప్రభృతులు కమిటీవారిని టి. బి. వద్ద కలుసుకున్నారు. టీ అనంతరం కమిటీ వారు హైస్కూలుకు పోయి భవన వసతులు పరిశీలించారు. అక్కడే సభజరిగింది. కాలేజికి తగిన భవనవసతి వుంది; కాని ఇతర పరికరాలు వగైరాలకు ప్రభుత్వానికి 50 వేల రూపాయలు విరాళ మివ్వవలసి వుంటుందని కమిటీ వారు చల్లగా చెప్పారు. ఆ మొత్తాన్ని చెల్లించుటకు పాడులపక్షంగా శ్రీ పేరారెడ్డిగారు వాగ్దానంచేశారు.

ఈ నిధికి ఈ క్రింది విరాళాల వాగ్దానం జరిగింది: బద్దెవూడి పేరారెడ్డి, వై. రామకృష్ణారెడ్డిగారలు చెరి 1116 రూపాయలు; శాసనసభ్యుడు పిట్టల వెంకటసుబ్బయ్య రూ 350; సమావేశానికివచ్చిన వర్తకప్రముఖులు తామునంప్రతించుకొని, ఏదో ఇవ్వగలమని చెప్పారు. నిధి సేకరణకు ఒక కమిటీకూడా ఏర్పాటైంది. శీఘ్రంగా వసూలుచేసి, 50 వేలుచెల్లించి, రేపు జూలైలో కాలేజి ప్రారంభింపచేసుకోవాలని అత్యంత వుత్సాహంగా వున్నారు.

కళాశాలలు లేనిచోట జూనియర్ కాలేజిలు నెలకొల్పాలనేది ప్రభుత్వ విధానమని విన్నాము. మరి వేలు, లక్షలు చెల్లించ మనడమేమిటో అర్థం కావడంలేదు. ఆత్మకూరులోకూడా ఒక జూనియర్ కాలేజి నెలకొల్పుతారట. దానికీ విరాళం ఇవ్వవలసిందేనా? ఏమైనా ప్రభుత్వం వెనుకబడిన చోట్ల జూనియర్ కాలేజిలు నెలకొల్పదలచినప్పుడు, విరాళాలమీద ఆధారపడకుండా ప్రారంభించడం మంచిది. ప్రజల విరాళాలమీద ఆధారపడే హైస్కూళ్ళ స్థితిని గూర్చి చేర్మెన్ చంద్రశేఖరరెడ్డిగారి నడిగితే చెప్తారు. కాలేజిలనుకూడా హైస్కూళ్ల స్థితికి తేవద్దని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాము.

* * *

సూళ్ళూరుపేటనుండి మద్రాసుకు బియ్యం దొంగరవాణా ఎక్కువగా వున్నట్లు సమితి అధ్యక్షుడు శ్రీ రామకృష్ణారెడ్డి కలెక్టరుగారికి నివేదించారట. మద్రాసులో మొలగొలుకు బియ్యం పడి రూ 3-50 లు అమ్మబడుతున్నదట.

—మా. వి.

కోవూరు, కోట బడ్జెట్‌లు

కోవూరు, కోట సమితుల బడ్జెట్‌లు ఆయాసమితుల సర్వసభ్య సమావేశాలలో ఆమోదించబడ్డాయి.

1969-70 లో కోవూరు సమితి ఆదాయం రూ 14,43,300 లు; వ్యయం రూ. 14,30,900 లు. అంటే 12 వేల రూపాయల మిగులు బడ్జెటన్నమాట.

ఇక ఆ సమితి ఆ సంవత్సరంలో ఏవి వద్దు క్రింద ఎంతెంత ఖర్చుచేస్తుందంటే:-

విద్య	రూ 6,53,900 లు
సాంఘికసంక్షేమం	రూ 1,36,100 లు
ఆరోగ్యం, వైద్యం	రూ 97,500 లు
మంచినీటి సరవరా	రూ 60,000 లు
రహదారులు	రూ 34,900 లు
వ్యవసాయం	రూ 29,500 లు
పశుపోషణ	రూ 27,500 లు
సి. డి. వద్దుల క్రింద	రూ 25,000 లు

సమితి గ్రామాలలో ఫైలేరియావ్యాధి ఎక్కువగా వున్నందున, దాని నివారణకు తక్షణం చర్యలు తీసుకోవ సిందిగా వైద్యశాఖ డైరెక్టరుగారిని కోరుతూ ఒక తీర్మానం ఆమోదింపబడింది. ఈ సమావేశానికి శ్రీ కోడూరు శ్రీనివాసులురెడ్డి అధ్యక్షత వహించారు.

* * *

28 తేది శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులు రెడ్డి అధ్యక్షతన కోటసమితి 1969-70 ఆయవ్యయ అంచనాలను ఆమోదించింది. 1968-69 రివైజ్డు బడ్జెట్టునుకూడా ఆమోదించిందట. ఈ సమితి ఆదాయం 15 లక్షల 90 వేల రూపాయలు; ఖర్చు 15 లక్షల 38 వేల రూపాయలు. ఇదీ మిగులు బడ్జెటే. కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలవలె తరుగు బడ్జెట్‌లకు అవకాశం కల్గిస్తే, నల్లపరెడ్డి శీనయ్య ఒకమంది పంచవర్ష ప్రణాళికను రూపొందించి, కోటసమితిని ఒక అమెరికాగానో, ఒక పశ్చిమ జర్మనీగానో చేసివేస్తాడు! కాని వీళ్ళ బడ్జెట్‌లు సిబ్బంది జీతాలకే సరిపోయినే! కోట సమితి ఖర్చు వద్దు లివి-

సిబ్బంది ఖర్చు	రూ 1,47,200
రోడ్లు	,, 15,000
ఆరోగ్యవైద్యాలు	,, 1,87,000
సాంఘికసంక్షేమం	,, 4,68,000
ప్రాథమికవిద్య	,, 4,08,000
వ్యవసాయం	,, 43,800
పశుపోషణ	,, 27,300
మైనర్ ఇరిగేషన్	,, 22,080
గ్రామీణ మంచినీటి కార్యక్రమాలు	,, 99,000
మహిళా సంక్షేమం	,, 1,000

ఒక్క రహదార్లకు మినహాయిస్తే, అన్ని పద్దులక్రింద కోవూరుకంటే కోటదే ఎక్కువ కేటాయింపుగావుంది. మహిళా సంక్షేమానికి కోవూరుబడ్జెటులో చోటులేదు; బహుశా ఇది నల్లపరెడ్డి శీనయ్య ప్రవేశపెట్టిన నూతనాంశంగానే వుండవచ్చు. అట్లనే సాంఘిక సంక్షేమానికికూడా కోటదే ఆధిక్యత!

వెంకటగిరి కాలేజి సాంస్కృతి కోత్సవాలు

వెంకటగిరి విశ్వోదయ కళాశాల ఆధ్వర్యంలో సాంస్కృతికోత్సవాలు రెండు రోజులపాటు జయావహంగా జరిగాయి. ఈ సందర్భంలో నాటకపోటీలుకూడా నిర్వహించబడ్డాయి. 'విశ్వోదయ' వున్న చోట సాహిత్య సాంస్కృతిక సమారాధన తప్పక వుంటుంది. వెంకటగిరి కళాశాలా కావలి విశ్వోదయలో భాగమేకాబట్టి, ఆ సాంప్రదాయమే వచ్చింది.

ఈ సాంస్కృతికోత్సవాలను కావలి ప్రిన్సిపాల్ శ్రీ కె. వి. గోపాలస్వామి ప్రారంభించారు. స్వర్గీయ బందాను స్మరించి నాటకోత్సవాల శుభక్రమించడం ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయం ప్రారంభించిందని, దానిని అన్ని కళాశాలలూ అనుసరించి విద్యార్థులను వుత్సాహపూరితులను చేసినవని చెప్తూ, వెంకటగిరి కళాశాల లలిత కళాసమితికి వుజ్జ్వల భవిష్యత్తున్నదని ఆశీర్వదించారు శ్రీ గోపాలస్వామి. బందానుగూర్చి మాట్లాడుతూ శ్రీ గోపాలస్వామి— "బందా కనకలింగేశ్వరరావు ప్రతిభావంతుడు, సమర్థుడైన నటుడు; అపూర్వ కార్యదక్షుడు. కూచిపూడి నాట్యానికి, ఆంధ్ర నాటకకళకూ ఆయనచేసిన సేవ అనన్యసామాన్యమైంది. బొబ్బాహిక నటుడుగావుండి కిరాయినటుడుగామారినా వుత్సాహ నైపుణ్యాలతో నాటకకళను ఆరాధించిన మహనీయవ్యక్తి"— అన్నారు.

సభాధ్యక్షుడు, ప్రిన్సిపాల్ శ్రీ వై. వి. చలపతిరావు శ్రీ గోపాలస్వామిని సదస్యులకు పరిచయంచేస్తూ, ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయం రిజిస్ట్రారుగావుండి విద్యారంగానికి, నాటకకళకు అపారమైన సేవ చేశారని ప్రశంసించారు. విద్యార్థులలో నాటక కళాభినివేశాన్ని ప్రోత్సహించే నిమిత్తం పోటీలను ఏర్పాటుచేశామనిచెప్తూ, అందులో పాల్గొన్న విద్యార్థులను అభినందించారు.

నాటక పోటీలలో ఎనిమిది నాటకాలు ప్రదర్శింపబడినాయి. విశ్వోదయ విద్యార్థుల 'వెంకన్న కాపురం' మొదటిదిగా; బి. టి. బి. విద్యార్థుల 'రాజీవం' రెండవదిగా బహుమతు లందుకున్నాయి. వెంకన్న కాపురంలో నటించిన పి. రవి ఉత్తమనటుడుగా, రాజీవంలోని భాషామియా పాత్రధారి ప్రత్యేక బహుమతి కర్హుడుగా నిర్ణయింపబడినారు. ఆర్. వి. ఎం. విద్యార్థుల 'పెళ్ళిదూపులు' ఉత్తమ ప్రదర్శనంగా పరిగణించబడింది.

శ్రీ ఎ. ఎస్. కృష్ణరావు లలితకళా సమితి ఆశయాలను వివరించారు. శ్రీ కె. సుబ్రహ్మణ్యం వందన సమర్పణం గావించారు.

* * *

విశ్వోదయ కళాశాల గాంధీ శతజయంత్యుత్సవాలకు, వెంకటేశ్వర విశ్వవిద్యాలయం సిండికేట్ సభ్యుడు శ్రీ ఎం. బలరామరెడ్డి 19 తేది ప్రారంభోత్సవం జరుపుతూ, గాంధీజీ జీవిత విశేషాలను, ఆశయ ఆదర్శాలను గూర్చివ్రసంగించారు. ప్రిన్సిపాల్ శ్రీ చలపతిరావు మాట్లాడుతూ ఈ శతజయంత్యుత్సవ సంవత్సరంలో మహాత్ముని గూర్చి అనేక ప్రసంగాలను ఏర్పాటుచేయగలమని చెప్పారు. ఇంగ్లీషు పన్యాసకులు శ్రీ కె. సుబ్రహ్మణ్యం ధన్యవాదాలు చెప్పారు.

—ఓ. వి.

గూడూరు గ్రామోద్యోగులు

గూడూరుతాలూకా గ్రామోద్యోగుల మహాసభ 3 తేది శ్రీ జి. బలరామరెడ్డి అధ్యక్షతన గూడూరులో జరిగింది. తాలూకా సంఘానికి అధ్యక్షుడుగా తిరుమూరు జనార్దనరెడ్డి, ఉపాధ్యక్షుడుగ ఈపూరు శ్రీహరినాయుడు, ప్రధాన కార్యదర్శిగ వర్శేపల్లి వెంకటశేషయ్య, సహాయ కార్యదర్శిగ వి. ఎస్. ప్రకాశరావు, ప్రచారక కార్యదర్శిగ దూర్జటి శ్రీనివాసరావు, కోశాధికారిగ దూర్జటి వెంకటరమణయ్య గారలు ఎన్నుకోబడినారు.

గ్రామోద్యోగుల భవన నిర్మాణ సంఘానికి సబ్‌కలెక్టరును అధ్యక్షుడుగ, గిద్దలూరు బలరామరెడ్డిని ఉపాధ్యక్షుడుగ; చెన్నూరు పట్టాభిరామయ్య, నేదురుమల్లి పద్మనాభరెడ్డి, నల్లపరెడ్డి గోపాలరెడ్డిని సభ్యులుగ ఎన్నుకున్నారు. తాలూకా కార్యవర్గంకూడా ఇందులో వుంటుంది.

గ్రామోద్యోగుల సంఘాలు అలంకారానికి, వక్తల ఆధిక్యతకు వున్నట్లుంది కాని, గ్రామోద్యోగుల సాధకబాధకాలకు వుపయోగపడేట్లు లేదు. ఎందరో గ్రామోద్యోగులు ఎన్నోవిధాలుగా హింసింపబడుతున్నారు; వ్యక్తిగతకక్ష సాధింపులకు గురిచేయబడుతున్నారు. జిల్లా సంఘం కాని, తాలూకా సంఘాలు కాని జయ్ జయ్ మనకుండా గాఢనిద్రలో వున్నట్లున్నాయి. మరి జిల్లాసంఘం నిరుపయోగంగా వున్నట్లుంది. అంతమాత్రానికి ఎందుకీ సంఘాలు? ఏమి చేయడానికి అధ్యక్ష కార్యదర్శులు? ఈ విధంగా అయితే సంఘంవల్ల, సంఘ కార్యక్రమాల వల్ల గ్రామాధికార్లందరిలో విశ్వాసం ఎట్లా వుంటుంది? సంఘానికి బలం ఎక్కడనుండి వస్తుంది? మేకపోతు గాంభీర్యంగా అప్పుడప్పుడు తళుక్కున కనబడే ఈ సంఘ నిర్వాహకులు ఆలోచించాలని మా కోరిక.

—ఓ. వి.

మాముడూరు పరపతి సంఘం

ఆత్మకూరుతాలూకా మాముడూరు విశాల సహకార పరపతి సంఘానికి, కోఆపరేటివ్ సబ్ రిజిస్ట్రారు శ్రీ బి. వి. నరసింహం 29 తేది ఎన్నికలు జరిపారు. సిద్దన వెంకటసుబ్బారెడ్డి, పర్వతరెడ్డి పెంచలరెడ్డి, గంగవరం చినరాఘవరెడ్డి, తమ్మినేని అయ్యపనాయుడుగారలు డైరెక్టర్లుగా ఏకగ్రీవంగా ఎన్నుకోబడినారు. ఇందులో శ్రీ వెంకటసుబ్బారెడ్డి అధ్యక్షుడుగ, శ్రీ పెంచలరెడ్డి ఉపాధ్యక్షుడుగ వరింపబడినారు.

—ఓ. వి.

కోవూరుసమితిలో బోర్డు సభ్యుడు

రిలిమ్యాబోర్డు సభ్యుడు శ్రీ ఎం. కె. గురుస్వామి 28 తేది కోవూరుసమితిని సందర్శించారట. యల్లాయపాళెంలో ప్రభుత్వ అంచుపై నిల్చిపోయిన ప్రాథమిక ఆరోగ్యకేంద్ర భవనాన్ని పూర్తి చేయించ వలసిందిగా సమితి అధ్యక్షుడు శ్రీ శ్రీనివాసులురెడ్డి కోరారు.

—

కన్యకలాస్పత్రి

(5 వ పేజీ కొరవ)

ఈ హాస్పిటల్, ఇప్పుడు మగవారికికూడా ప్రవేశం కల్గించబడి, సాధారణ వైద్యశాలగా మారింది.

స్వర్గీయ డాక్టరు అల్లాడి మహాదేవయ్య తన జీవితాంతం వరకు ఈ హాస్పిటల్ డాక్టరుగా సేవచేశారు. ఎంతోమంది స్థానిక వదాన్యుల విరాళాలతో ఈ హాస్పిటల్ భవనాలు పెరిగాయి; ఇంకా పెరుగుతున్నాయి. ఏ హాస్పిటల్‌కూరాని వ్యాపారణ దీక్ష లభించిందంటే, వీరి సేవానక్తే కారణం.

—

పిల్లల లివర్, స్ప్లీన్ (బల్ల) వ్యాధులకు
టెక్కలి డాక్టరుగారు
ఈ నెల 14 తేదిన
ఉదయం 8 గం. నుండి
12 గంటల వరకు
రూమ్ నెం. 17, నియోకోమలలాడ్జి, ట్రంకురోడ్డు నెల్లూరులో
వైద్య సలహా నిచ్చెదరు.
స్టాకిస్టులు: ది ఆర్యజా మెడికల్ స్టోర్సు,
జండూ యేజంట్సు – ట్రంకురోడ్డు – నెల్లూరు.

జమీన్‌రైతు

సంవత్సరం చందా	రు. 15-00.
6 మాసములకు	రు. 8-00.
విడిప్రతి	0-30 పై.

ఆటల పోటీలు

శ్రీ టి. వి. ఆర్. మెమోరియల్ ఆటల పోటీలు తాలూకా స్థాయిలో జనవరి 10, 11, 12 తేదులలో రేబాల గ్రామంలో జరుపబడును. పాల్గొనదలచినవారు 8-వ తేది లోపల మాకు తెలుపవలసినది.

ప్రవేశ రుసుము:-

బ్యాడ్‌మింటన్ (జమగురు) రూ. 5/-
చెడుగుడు — రూ. 3/-

సెక్రటరీ.
శ్రీ టి. వి. ఆర్. మెమోరియల్ టోర్నమెంటు కమిటీ - రేబాల.

నెల్లూరు ప్రి॥ డి॥ ము॥ కోర్టులో

I. A. 812 of 68. O. S. 141 of 65

నెల్లూరు మున్సిపల్‌కౌన్సిల్ — పిటిషనరు.

అక్షింతల రామసుబ్బయ్య

... —రెస్పాండెంటు.

పిలిమినరీ డిక్రీమేరకు పైకము చెల్లించలేదని డిక్రీ పెద్యాలు ఆస్తిని యాలము నకుగా ఫైనల్‌డిక్రీ యిప్పించమనికోరి ఈ పిటిషన్ దాఖలు కాబడి రెస్పాండెంటుకు నోటీసుకుగా 28-1-69 తేదికి వాయిదా వేయబడియున్నది. రెస్పాండెంటు ఆ రోజు పగలు 11 గంటలకు పై కోర్టుకు హాజరై తనకేదేని అక్షేపణలున్న యెడల తెలుపుకొనవలెను. లేనియెడల పిటీషన్ అతని పరోక్షములో తీర్మానించబడును.

—మేనకూరు మోహనరామిరెడ్డి, పిటిషనరు అడ్వకేటు.

నెల్లూరు సబ్ కోర్టులో

E. P. No of 1968.

O. S. No. 87 of 1961.

కేసరి గురుమూర్తిశాస్త్రి —వాది.

బి. చినమాలకొండయ్య వగైరాలు ... —ప్రతివాదుల.

(4) విస్సా రత్తయ్య (6) అన్నం శీనూరావు (7) అన్నం అర్జునయ్య (9) విస్సా రత్నమ్మగార్లకు:-

వాది ఈ నెంబరు డిక్రీనిబట్టి మీమీద అములు జరుపుచున్నాడు. వాయిదా 17-1-69 తేది. మీకేమైన అక్షేపణలు వున్నయెడల ఆ రోజు పై కోర్టులో తెలుపుకోవలెను. మీరు రానియెడల మిమ్ము యక్సుపార్టి చేయబడును.

—పి. ఆదినారాయణమూర్తి—ప్లీడరు.

వెంకటగిరి డి॥ ము॥ కోర్టులో

E. P. No. 20 of 1967.

I. P. No. 86 of 1963.

ది అఫిషియల్ అసైని – మద్రాసు —పిటిషనరు – (డి. హో.)

రానంచెట్టి శ్రీనివాసులుశెట్టి —రెస్పాండెంటు – (జె. డెట్టరు.)

To:

రానంచెట్టి శ్రీనివాసులుశెట్టి అనువారికి:-

ఈ నెంబరున పిటిషనరు (డి. హో.) అప్పుచెయ్యబడిన మీ తాలూకు పెద్యాం దాఖలా స్థిరాస్తికి యాలం షరతులు నిర్ణయించమని కోరుతూ పిటిషన్ దాఖలుచేసి యున్నందువల్ల అందులకుగాను మీకేమైనా అక్షేపణలున్న 7-1-69 తేదిన పగలు 10 గంటలకు పై కోర్టుకు హాజరై తెలుపుకొనవలసినది. లేకున్న మీ పరోక్షమందు విచారించి తీర్మానించబడునని యిందు మూలముగా తెలియపరచడమైనది.

—వై. రామారావు, పిటిషనరు అడ్వకేటు, గూడూరు.

కబీరగాలు

లోకలిస్టు

(5 వ పేజీ కొరవ)

afterwards. You will be nearer to Heaven through Foot ball than through a study of the Gita. You will understand Gita better with your biceps, your muscles, a little stronger" అంటారు.

బహుశా శంకరరాజాగారికి హైస్కూలు చూడడంలోనూ, బంజరుభూముల పంపకం లోను, యితర అభివృద్ధిపనులను చకచక జరిపించడంలోనూ తప్ప మరే విషయం లోనూ వ్యాపకం లేకపోవచ్చు. ఆయన వలె నేనుకూడా ఆటగాణ్ణేమీకాదు, ఆటల పట్ల నాకుసైతం ఎట్టాంటి 'టేస్టూ' అభిరుచీలేదు. అట్లని యీ సంవత్సరం హఠాత్తుగా జిల్లా ఆటలపోటీలకు ఆయన అడ్డు తగలడం నామటుకు నేను హర్షించలేను. ఆంధ్రప్రదేశ్ 'స్పోర్ట్సు కౌన్సిల్'వారు దీన్ని తీవ్రమైన చర్యగా పరిగణించవచ్చు.

ఏమైనా కలెక్టరు శంకరరాజాగారు పాపం 'కాంట్రవర్షియల్' వ్యక్తి అవుతున్నారు. ఇటీవల్నే శ్రీ శంకరరాజాగారు ఒక 'ఆంగ్లదినపత్రిక'లో ముగ్గురువ్యక్తుల లేఖలకు శీర్షిక అయ్యారు. శ్రీ శంకరరాజా ధోరణిపై శాసనసభ్యుడు బెజవాడ పాపిరెడ్డిగారు అసెంబ్లీలో వొక టపాసా ప్రేల్చడం-అందుమీదట ముందు వెన్నెలకంటి రాఘవయ్య, తర్వాత బెజవాడ శివకోటారెడ్డిగారలు, ఆతర్వాత హైదరాబాదునుండి యింకొకవ్యక్తి లేఖా పరంపరను వ్రాశారు. శంకరరాజావంటి చిత్తశుద్ధి గలిగిన నిష్పాపంటి నిర్మలమైన అధికారి యిట్టాంటి కాంట్రవర్సీకు గురికావడం, ప్రత్యేకించి యిప్పుడు జిల్లా క్రీడాకారుల పునరుపొనుకోవల్సిరావడం నామటుకు నాకు బాధగానేవుంది.

★ ★ ★

ఆటల ప్రస్తావన వచ్చిందికాబట్టి కొన్ని విషయాలు-నెల్లూరు ఆడవాళ్ళు 'బ్యాడ్మింటన్'లో ప్రవీణులే నని పించుకొంటున్నారు, నెరజాణలేనని రుజువుచేసుకో గలుగుతున్నారు. గతసంవత్సరం రాష్ట్ర స్థాయిలో మనవాళ్ళే 'బ్యాడ్మింటన్ వీరనారులు'గా పరిగణనలోకివచ్చారు. మళ్ళీ ఈ సంవత్సరం వెగ్గారు – ఈ మధ్యన జగ్గయ్యపేటలో జరిగిన టోర్నమెంటులో- గుంటూరు, గుడివాడవాళ్ళను చిత్తుగా వోడగొట్టారు. బి. శ్రీనివాసులమ్మ, పి. శారద (వీరిద్దరూ దొడ్ల కౌసల్యమ్మ కాలేజి స్టాఫ్ మెంబర్లు); బి. నిర్మల, డాక్టరు పి. విజయలక్ష్మి (పెద్దాసుపత్రి డాక్టరు)- ఇంకొకామె పేరు గుర్తుకురావడంలేదు-వీళ్లూ నెల్లూరు టీము. గతసంవత్సరం బి. శ్రీనివాసులమ్మగారు అఖిలభారతస్థాయిలో 'బ్యాడ్మింటన్ స్టార్ ఆఫ్ ఇండియా'గా కూడా ఎన్నికైన విషయం పాఠకులకు విదితమేననుకుంటాను. ఈ సంవత్సరం కూడా వచ్చేవారంనుండి కేరళ, శంకర్ నగర్‌లో జాతీయ నేషనల్ లేడీస్ బ్యాడ్మింటన్ టోర్నమెంటు జరుగబోతున్నది. వీళ్ళుకూడా కేరళ వెళ్తున్నారు. మళ్ళీ శ్రీనివాసులమ్మ 'స్టార్ ఆఫ్ ఇండియా'గా రాణించగలదనే ఆశిస్తాము.

★ ★ ★

మనవాళ్ళు 'గేమ్సు'లోకూడా 'కరప్షన్' పెంచుతున్నారంటే ఏమనుకోవాలి? లేకుంటే ఏమిటీ వైపరీత్యం? గతసంవత్సరం నేషనల్సులోనే ఆంధ్ర స్టేట్ ప్లేయర్‌గాఉండి, ప్రత్యేక ప్రశంసలుకూడా అందుకున్న నెల్లూరు హాకీ ఆటగాడు చిరంజీవి బి. నారాయణరావు (వి. ఆర్. కాలేజి పి. యు. సి. విద్యార్థి) యిప్పుడు కోన్‌కిస్కా శ్రీ వెంకటేశ్వర యూనివర్సిటీ స్థాయి టీముకు ఎన్నిక కాలేదంటే ఏమనాలి?

ఆమధ్యన ఢిల్లీలో జరిగిన నేషనల్ హాకీ టోర్నమెంటులో మైసూరుతో ఆంధ్రటీములో ఆడిన మన నారాయణరావునుగూర్చి 'హిందూ' పత్రిక 1968 ఫిబ్రవరి 3 తేది సంచికలో ఏమి వ్రాసిందో చూడండి: "Andhra's inside-right Narayan Rao who worked hard throughout was the cynosure of all eyes after he had netted the fine goal. Within three minutes from the start fastening himself on to a stray pass this talented inside-right wove his way through...with a clever shot..."

అంతకంటే యింకేమికావాలి నారాయణరావు ఆటకు? మరి యింత ప్రతిభావంతుడైన ఆటగాడు ఇంటర్ యూనివర్సిటీ పోటీలకు కోన్‌కిస్కా వెంకటేశ్వర విశ్వవిద్యాలయం టీముకు సెలక్టుకాలేదంటే అనదరు యూనివర్సిటీ 'గేమ్సు సెలెక్షన్' వాళ్ళను ఏమనాలి? ఇక్కడకూడా సిఫారసులు, రెకమెండేషన్లు, యితర అవినీతి విధానాలకు తావున్నదనుకోవాల్నా? ఇంత ఘోరమా?

ఈ ఇంటర్ యూనివర్సిటీ టోర్నమెంట్లకుగాను గతసంవత్సరం వి. ఆర్. కాలేజి గేమ్సువంతునుండి రెండు వేల రూపాయలు కాలేజీలు విశ్వవిద్యాలయం వారు వసూలుచేశారట. కథకు జరిగిందిది. తమతమ కాలేజిప్లేయర్ పిలకాయలను గాలికి వదిలేసి పంపకుండా, వారితోబాటు ఆయా కాలేజి ఫిజికల్ డైరెక్టర్లు వెళ్ళివుంటే యిట్టాంటి అన్యాయాలు జరిగివుండేదానికి అంతగా తావుండేదికాదేమో. వి. ఆర్. కాలేజికి వుండడానికేమో ముగ్గురు ఫిజికల్ డైరెక్టర్లున్నారు, వొకరుకాదు, యిద్దరు కాదు. కానీ ఈ సెలక్షన్లప్పుడు తోడుగా వొక్కరైనా వెళ్ళినట్టులేదు. ఎవర్నని ఏం ప్రయోజనం?

★ ★ ★

నెల్లూరు కెమెరాక్లబ్బు- అనే పేరుతో వొకటి అవతరించింది. ఫోటోగ్రఫీ ప్రియులంతాకల్సి యిటీవల కొంత గడబిడ చేశారు, వారంవారం ఫోటోగ్రఫీపై క్లాసులుకూడా నడుపుతున్నారు. ఒకఫోటోగ్రఫీ ప్రదర్శననుకూడా టౌన్‌హాలు రీడింగు రూములో యేర్పాటుచేశారు. అదిచూచినప్పుడు, నెల్లూర్లో యింతమంది కొద్దోగొప్పో ప్రతిభావంతులైన ఫోటోగ్రాఫర్లు వున్నారా అని ఆశ్చర్యమేసింది. ప్రొఫెషనల్సు గాకపోయినా ఔత్సాహిక ఫోటోగ్రాఫర్లలో ప్రతిభావ్యుత్పత్తులు దండిగానే వ్యక్తమయ్యాయి.

ఉదాహరణకు నెల్లూరు మున్సిఫ్ మేజిస్ట్రేట్ శ్రీ బి. పాండురంగరావుగారు అంత మంచి ఫోటోగ్రాఫరని 'లోకలిస్టు' కింతవరదాకా తెలియదు. వారు తీసిన నాలుగైదు ఫోటోలు ఎంతో హృదయంగమంగా వుండినాయి, ముఖ్యంగా వారి 'మంచు పుదయం' అనేఫోటో. ఇకనరే, ఎ. బి. బి. నరసింగరావుగారి ఫోటోలు తెలుగు వారపత్రికల్లో చాలమందికి సుపరిచయమే. వీరు నెల్లూరు బి. ఇడి. ట్రయినింగ్ కాలేజి లెక్చరరు. గొప్ప అమెచ్యూర్ ఫోటోగ్రాఫరే, సందేహంలేదు. కానీ ప్రదర్శనలో అంతటి పద్ధి ప్రొఫెషనల్ ధోరణి తొంగి చూస్తుంటుందని ఎవరనుకోగలరు?

కొన్ని ఆశ్చర్యార్థకాలు- మన మార్క్సిస్టు రైట్ కామ్రేడు బి. అనంతరామయ్యగారి రెండు ఫోటోలు బాగానే వుండినాయి- అయితే మార్క్సిజానికి సంబంధించినవి కావనుకోండి- ఆ చాననేలేదు. డాక్టరు మధుసూదనశాస్త్రి, టి. డి. రామచంద్రులు ఫోటోలు కూడా వున్నవి. వర్తమాన స్థాయిలోవున్న యువకుడు పులిగండ్ల నాగరాజ్ పరవాలేదు. నరే యిక, అడ్వొకేట్ కాని అడ్వొకేట్, అనేక కళల సంగమ స్థానమనదగిన పి. వేణుగోపాలరెడ్డిగారి నెల్లూరు దేవాలయాల శిల్పశోభను ప్రత్యేకంగా ప్రదర్శించినవీరు వొక 'హై లైట్'గానే పేర్కొనవచ్చు. అల్లూరు కోటారెడ్డి, ఫ్రెడరిక్, పి. టి. ఎస్. రెడ్డి, కె. ఎం. మూర్తి – యిట్లా చాలా చాలా మంది వున్నారు, అందరికీఅభివందనాలు.

★ ★ ★

ఫ్రెంచి తరగతులు జరుగుతున్నాయి, దీక్షగా ఫ్రెంచిబాషను నేర్చుకుంటున్నారు నెల్లూరు కుర్రవాళ్లు. తన శక్తివంచన లేకుండానే సి. బి. రామచంద్రరావు నూరిపోస్తున్నారు. 'ఎస్' అనేబదులు వీ (oui) అంటున్నారు; థ్యాంక్యూబదులు ఫ్రెంచిలో 'మ్యార్సి' అంటున్నారు – పరవాలేదు. ఫ్రెంచికాగానే; సంస్కృతం, తమిళంమీద పడాలనుకుంటున్నారు, నేర్చుకునేవాళ్లుండాల్నేగానీ, ఆరెండూ నేను చెప్పగలను అంటున్నారు వి. ఆర్. కాలేజి లెక్చరరు శ్రీ రాఘవన్. క్రమంగా ఇదొక వివిధ భాషాధ్యయన మండలిగా రూపొందగలదా ఏం అన్పిస్తున్నది.

★ ★ ★

మొన్న ఢిల్లీలో జరిగిన 'ఇంటర్నేషనల్ ఫోటోగ్రఫీ సదస్సు'కు వెళ్ళిన బహుకొద్ది మంది ఆంధ్రుల్లో నెల్లూరు బి. ఇడి. ట్రయినింగ్‌కాలేజి ప్రిన్సిపాల్ శ్రీ దీనదయాల్ గారొకరు. ఆయన అక్కణ్నుంచి ఎన్నో ఫోటోగ్రఫీ పుస్తకాలు తెచ్చారు. వాటిన్ని చూస్తుంటే 'ఫోటోగ్రఫీ' కూడా యింతటి రసవంతమైన వర్ణితా అన్పిస్తున్నది. ఎవరో డెన్మార్కు మహిళ మద్రాసు-మైసూరు-కేరళలో కాఫీ-టీ తోటలపైన, ఇంకెవరో జర్మన్ మహిళ హిమాలయాలపైన బృహత్తరమైన, రసవత్తరమైన, విజ్ఞానప్రదమైన ఫోటోగ్రఫీ పుస్తకాలు ప్రాస్తుంటే, మన మిక్కడ గోళ్ళుగిల్లుకుంటున్నామా అన్పిస్తున్నది.

★ ★ ★

ఇటీవల నెల్లూరు రోటరీక్లబ్బువారు స్థానిక కాలేజి-హైస్కూళ్ళ విద్యార్థులకు కల్పి జరిపిన ఆంధ్రాంగ్ల సంస్కృతాల్లో వుపన్యాస వ్యాసరచనల పోటీల్లో ఆడవాళ్లే ఎక్కువ బహుమతులు పొందడం, ప్రత్యేక షీల్డును కూడా దొడ్ల కౌసల్యమ్మ కాలేజి వారు పొందడం వొక విశేషమనే చెప్పాలి. వ్యాసరచనల్లోనేకాదు, వేదికపైకెక్కి చేసిన వుపన్యాస పోటీల్లోకూడా ఆడవాళ్ళు గెలవడం ప్రత్యేకించి శ్లాఘనీయమైన విషయమేనంటాను.

ఇంగ్లీషు ఎలక్యూషన్‌లో కె. లక్ష్మి, తెలుగు ఎలక్యూషన్లో ఇందిరాప్రియదర్శిని, యీ రెంటిలోనూ సమానమైన ప్రజ్ఞను ప్రదర్శించినందుకు సుభా అనంత- ప్రథమ – ప్రత్యేక బహుమానాలు పొందారు. వీరందరూకూడా దొడ్ల కౌసల్యమ్మ కాలేజి విద్యార్థినులే.

ఇక సంస్కృత వ్యాసరచన పోటీలో ద్వితీయ బహుమానం వొక ముస్లిం విద్యార్థి ఎస్. కె. నబీసాహెబ్ పొందడం ఆశ్చర్యకరమైన విషయమే. ఈ బహుమాన ప్రదానం మొన్న రోటరీ గవర్నరు గణేశన్ వచ్చినపుడు జరిగింది. ఆ సందర్భంలోనే-కామ్రేడ్ అనంతరామయ్యగారి కుమార్తె సమత సంప్రదాయమైన 'బూర్తువా' భరతనాట్య ప్రదర్శన గావించడంకూడా ఆశ్చర్యకరమైన అంశమే.

నూరేళ్ల నాటి ఆస్పత్రులు

(5 వ పేజీ కొరవ)

కాలాకాలంతోబాటు నెల్లూరుజిల్లా నికర జనాభా 10 లక్షల 35 వేల 3 వందల 31. 1869 సంవత్సరంలో 10 లక్షలుండిన జిల్లాజనాభా యీ 1969 సంవత్సరంలో 30 లక్షలు పైబడివుంటుందని అంచనా వేసుకోవచ్చు. (1961 సెన్సస్ లెక్కల ప్రకారం జిల్లాజనాభా 26 లక్షలు కాబోలు వుండింది.) చూశారా యీ నూరేళ్ళలో జిల్లా జనాభా ఎంత పెరిగికూర్చున్నదో- దాదాపు మూడింతలైంది.

మళ్ళీ మొదటికొస్తాం- 1869 లో 10 లక్షలా 35 వేల జనాభా వుంటే 1867 సంవత్సరంలోనే వొక్క కలరా వ్యాధివల్ల జిల్లాలో 7337 మంది మరణించారు. 1867 సంవత్సరంలో మొత్తం మరణాల సంఖ్య 25,531. ఇందులో వొక్క కలరా మరణాలసంఖ్య 7337 అంటే, దాదాపు మూడోవంతు కలరావల్ల జరిగిన చావులే నన్నమాట. దీన్ని బట్టి చెప్పవచ్చు- అప్పుడు కలరావ్యాధి జిల్లాలో ఎంత వుధృతంగా వుండేదో.

1866 సంవత్సరంనుండి 1870 దాకా జిల్లాలో మొత్తం కలరాచావులే 10 వేలా 5 వందలా 42 వుండినాయి. సరాసరిన వొక్కొక్కగ్రామానికి పదిమంది చొప్పున యీ వ్యాధికాటికి పురుగులు చచ్చినట్టు చచ్చారన్నమాట. ఇంత వుధృతంగా కలరావ్యాధి బహుశా మరే ప్రాంతంలో సోకినట్టులేదు.

ఇక వొక్క నెల్లూరుటౌను విషయం తీసుకున్నా పరిస్థితి యింకా భయంకరంగా వున్నట్టే అర్థమవుతుంది. హైరెల్ గ్రంథం నుండి సంకలనం చేయబడి జమీన్‌రైతులో ధారావాహికగా ప్రచురించబడిన 'నూరేళ్ల నాటి నెల్లూరు విషయాలు'లో వొకచోట నెల్లూరు కలరా వుధృతాన్నిగూర్చి చెప్తూ యిట్లా అంటాడు హైరెల్.

"I had some experience of cholera outbreaks in other parts of India but in point of severity, and virulence the outbreak in Nellore exceeded anything of the kind I had ever seen before or after..." అంటాడు.

హైరెల్ వుద్యోగరీత్యా అటు వుత్తర భారతంలోనూ యిటు దక్షిణభారతంలోనూ పలుతావుల్లో పనిచేశాడు. ఆయా ప్రాంతాల్లోసోకిన కలరావ్యాధిని కళ్లారా చూచినవాడే. అందుకనే అంటాడు- నెల్లూర్లో యీ కలరావ్యాధి వ్యాపించినంత వుగ్రంగా, తీవ్రంగా, వుధృతంగా తాను మరెక్కడా చూచిగానీ, వినిగానీ లేదంటాడు- అంతకుముందుకానీ, తర్వాతకానీ.

నెల్లూరులో కలరా తీవ్రతనుగూర్చి యింకా వర్ణిస్తాడు చూడండి హైరెల్-

"Cholera was raging in Nellore and 98 prisoners out of a Jail population of 500 died of the disease within 10 days. Twice a day the dead (some times as many as five at a time) used to be conveyed in open carts drawn by convicts to the dry bed of the river pennar where they were buried without ceremony".

—కొరవ 7 వ పేజీలో

'నిర్మల' క్యాలెండరు

మీరు మా షాపువద్ద

'నిర్మల' వక్కపొడి

తీసికొనునప్పుడు

మా 1969 సంవత్సరం 12 పేజీల

క్యాలెండరును

అడిగి తీసుకోవలసిందిగా కోరుతున్నాము.

నిర్మల వక్కపొడి మాన్యుఫాక్చరింగ్ కంపెని

మేనేజింగు పార్టనర్ : బి. కొండారెడ్డి.

ట్రంకురోడ్డు (ఫోన్ : 795) నెల్లూరు

నవ్యతకు మారుపేరు 'నవీన్'

నవనాగరిక యువతీ యువకుల రుచులకు; సాంప్రదాయజ్ఞుల అభిరుచులకు అనుగుణమైన అన్నిరకాల వస్త్రాలున్నాయి.

నవీన్ వస్త్రాలయ

ట్రంకురోడ్డు, నెల్లూరు.

ఫోన్: 838.

Edited, Printed and Published by N. Sree Ramamurthy at the Zamin Ryot Press, 170, Thipparajuvari Street, Nellore (A. P.)